



OBRES
COMPLETES

UNIVERSITAT DE LLEIDA
Biblioteca



1600077516

VOLUM III



I-2

OBRES COMPLERTES

DE

MOSEN JACINTO VERDAGUER

VOLÚM TERCER



FONS S. GILI I



849.9 VER

1600077516



HOMENAJE

AL

GRAN

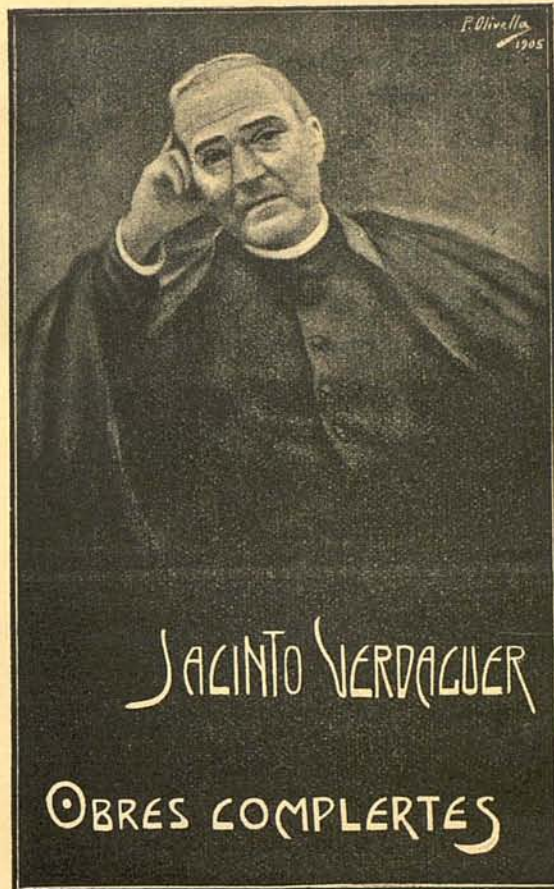
POETA

CATALÁ



MOSEN

JACINTO



JACINTO VERDAGUER

OBRES COMPLETES

AVIS

PER RAHÓ d' especial conveni, la casa editora

SUCESORES DE M. SOLER

s' ha fet carrech de la venda de les OBRES COMPLETES

DE MOSEN JACINTO VERDAGUER

LES OBRES COMPLETES DEL EMINENT POETA CATALÁ, aplegadas en una edició uniforme y ab gran cura ordenades, venen á esser un merescut tribut á la mes gran figura literaria del nostre renaixement y es ademés una tasca profitosa sa publicació, puig resulta del tot convenientia pera 'ls amants de la nostra hermosa llenga trovar reunit el valliós bagatge literari que ha fet la fama europea de que disfruta el nom den

VERDAGUER

Concessionaris pera la venda SUCESORES DE M. SOLER BARCELONA - Concell de Cent, 416 BUENOS - AIRES - Saíta, 470

IMP. M. BERDÓS, MOLAS, 31 Y 33

0075-13960

849.9 VER

1600077516

MOSSEN JACINTO VERDAGUER

OBRES COMPLERTES

AB GRAN CURA ORDENADES Y ANOTADES

VOLÚM TERCER

Jesús infant
Bethlèm.—La fugida a Egypte.—Nazareth.
Flors del Calvari.— Càntichs.

ANY



1905

BARCELONA
JOSEPH AGUSTÍ
Successor de Toledano, López y C.^a
ELISABETS, 4

0075-13960

OBRES COMPLETES

JESÚS INFANT

Imprempta de la Viuda de Joseph Cunill.—Universitat, 7. Barcelona

ALS INFANTS

*Acostauvos a mi, feu la rodona;
só un pelegri que arribo de Bethlèm:
en esperit ventuhi ab mi una estona,
y a la Verge donant l'ehorabona,
son Nadó celestial adorarem.*

*Miràu als pastorets de les boscuries
davant del Rey del Cel en terra nat,
y als Angels fent sentir, a voladuries,
del dolç «Gloria in excelsis» les canturies,
pàu al hòmens de bona voluntat.*

*Del temple sant sota la volta immensa
en braços lo veurèm de Simeón.
Quan per sos Lliris lo segar comença,
sentirèu de Raquel l'jayl de dolença
que no's vol consolar perque no hi són.*

*Pèl perfum de les flors que hi ha descloses
seguirèm cap a Egypte'l seu camí:
Part d'allà d'exes planes arenoses
hi anava un vespre, nos diràn les roses,
tornà una matinada per act.*

*No guiava als tres Reys tan bona estrella:
de claror ses parpelles seguirèm;
cada una'ns donarà flor o poncella,
v après, texintne una corona bella,
en son ròs capsiró la posarèm.*

*De Nazareth seguint la rogalia,
esperarèm al Infantó diví,
vora la Font sagrada de Maria,
al murmuri de l'ayga hont Ell venta
a omplir lo cantiret cada matt.*

*Sol del amor que de l'aurora's lleva,
miràulo allí ab Maria; va a sos peus
enjoyantse de flors l'herbosa gleva.
¿Sentiu sa vèu?— Oh dolça Mare meva,
¿vindràn a vostra Font los amichs meus?—*

*Es a vosaltres, Noys, que Jesús crida,
amiguets y germans de son amor;
de sos besos la Verge vos convida.
¡Oh! dihèuli a la Vida de sa vida
¡que vos lo dexe extrènyer sobre'l cor!*

Santuari de Ntra. Sra. de la Gleva, 6 de Novembre de 1894.

BETHLEM

Transeamus usque Bethleem.
Anèm a Bethlèm.

(Luc., 2, 15.)



LA ROSA DE JERICÓ

Verbum caro factum est.

EN sa cambreta humil
pregant està María,
María està pregant
mentres lo món dormía.
Lo sol al Orient
per vèurela sortía.
Ella no'l mirá, no,
sol més bonich somnía;
lo sol que està esperant
may més se li pondría.

En son clavelliner
un roseret tenía,
rosar de Jericó
que poncellar volía.
Sola regor que bèu
de sos ullets venía;
quan Ella mira'l Cel
la llum si'n baxaría.

Un Angel n'ha baxat
dihentli:—Ave María,
lo Senyor es ab vos
y ab tots los hòmens sfa.—
La Verge li respòn:
—Sa voluntat es mía;
sa esclava la té ací
que'l cor li donaría.—

Sobre Ella un blanch Colóm
ses ales extenia,
y ab la claror del Verb
la Verge resplendía.
Lo món s'omple de llum,
lo Cel de melodia,
y al test del finestró
la rosa mitg s'obria.

Desvéllat, oh Bethlèm,
enrama l'Establía,
guarneixla com pitxer
ab or y pedrería,
que en tu de Jericó
la Rosa floriría.

LO NAXEMENT

Parvulus natus est nobis.
Un infantó'ns es nat.

(Is., 2, 6.)

UN cap al vespre de Desembre, a la hora
en que'l cel blau com un altar s'enflora,
surt ab María'l del bastó florit
de Bethlèm, que es breçol de son llinatge,
e ingrata sols a ells no dona hostatge,
derrers tanys de la tribu de Davit.

Han trucat a ses portes d'una a una;
cap se'ls ha obert, mentre s'ha obert alguna
per algún foraster adinerat;
y axí de casa en casa, ab mà traydora
la ciutat de Bethlèm empeny a fora
al gran Rey, que sos reys han esperat.

Al pujar no fà gayre la montanya
deya Joseph a sa gentil companya:
Oh María, a Bethlèm tindràs socós.
Y's deya a sí meteix: ¡Oh quina festa
l'antiga soca de Jessè modesta
farà a son brot més tendre y ufanós!

Ara son cor està nuhat de pena;
sa esposa virginal sempre serena
sota una alzina secular s'assèu;
al Cel axeca sos ullets hermosos
que per mirarla obre los seus desclosos
com per mirar la magestat de Déu.

Y díu al Criador de l'estrellada:
—Per món espòs, si us plàu, dàume posada,
vos qui donàu als aucellets un núu.
Donàume per mon Fill que es lo fill vostre,
sinó un altar hont l'univers se postre
l'humil redós que pèls pobrets tenfu.—

Los mots d'oprobí que ha sentit María
s'ofegan en la cèlica armonía
que sent dintre son cor: un altre cor,
dels globos celestials amor y centre,
batega fà nous mesos en son ventre
y ara exintne aleteja ab més dolçor.

En l'èxtasis del Cel mentres Ella ora
Joseph veu una balma allí a la vora,
núu de coloms a la serena obert.
Ab sa esposa de grat ell s'hi sopluga
y l'hostatge que a Déu l'home rebuja
li oferexen les feres del desert.

Llavors conexen que exa androna humida
des de'ls segles eterns es excollida
per aula del Messíes gloriós:
sa creadora mà l'ha esculpturada,
la divina pobresa l'ha adornada
com una esposa'l tàlam del espòs.

Llavors conexen que exa balma fosca
es la porta real, senzilla y tosca
per hont vol fer sa entrada al món un Déu:
puix de l'escala del amor immensa
que avuy lo Verb diví a pujar comença
n'es exa humilitat lo marxapèu.

L'esposa de Joseph que bella troba
la rònega, soliua y aspra Cova,
veyentla ab ulls del séu Jesús amat.
S'agenolla humilíssima y la besa
com a ell somrihentli la pobresa
per qui a la terra un Déu ha devallat.

En un relléu molsós de la caverna
penja'l noble fuster una llanterna
que l'omple de claror: l'astre gentil
que fà d'ull clarejant al hemisferi
d'ençà que món es món, en son imperi
no ha vist lo que veurà exa llantia humil.

De llentiscle ab les branques sempre verdes
que planta de la roça en les esquerdes,
fà Joseph a la Verge un pabelló
que del temple millor serà sagrari,
del *Agnus* sacrosant reliquiari,
lo tabernacle d'or de Salomó.

L'encatifa de fulles y de molça
la més fina que troba y la més dolça;
per si's vol recolzar li'n fà coxí,
y après sortint de la sagrada arcova
se n'entra en un recolze de la Cova
a pregar al Senyor com Ella ací.

Li dona tot sortint una mirada:
ab sos braços en crèu agenollada
la veu pregant de cara al Orient:
la volta un nimbe de claror interna
que de Joseph eclipsa la llanterna
com al estel del día'l sol ixent.

Y creix la resplendor que la corona,
torrent de llum que'n raja d'ona en ona,
y'l torrent se fà mar a mitja nit,
y com rompent aquell trespol de roca
des de la balma Cel amunt s'aboca
la fondaria rublint del infinit.

Y del Cel a la terra la riuada
baxa y puja en divina marejada
refluix de les riberes eternals.
L'escelsa resplendor a l'ombra baxa
y l'estrellada cúpula se faxa
ab un và y vé de glories celestials.

Poncella y mare ensemps la segona Eva
en les ales del èxtasis s'eleva;
mes ja sos ulls no's giran cap al Cel,
s'abaxan a la palla de la Cova
ahont fet un infant un Déu se troba,
l'amor y l'esperança d'Israel.

Corpresa per l'amor del etern Pare
que dins son cor se torna amor de Mare,
pren en ses mans al Déu que la creà:
humil l'adora ab sos puríssims llavis,
y Ell que plorava ja nostres agravis
ab aquell bés d'amor s'aconhortà.

Ab fi llenç y candíssim embolcalla
l'hermós Anyell que bela entre la palla,
y amorosa l'extreney sobre son cor,
y entre sos braços tendra y amorosa
com l'hostia santa en son altar la posa,
les entranyes fonéntseli d'amor.

Aprés li mostra'l pit, casta poncella
de rosa que entre lliris s'esbadella
per dar son càlzer de rosada al sol.
Font de l'ayga puríssima y sagrada
ab que'l Déu d'Israel que l'ha sellada
de Salomó'ls jardins arrosar vol.

Aquell que l'univers omple de vida,
del sol esplèndit a l'humil calcida,
aquella mar d'hont brollan tots los rius,
com los coloms que roncan dintre l'aura
si en exa font davídica s'abeura,
¡com floriràn, Bethlèm, tos regadús!

A la rosa penjat de sa mamella
xucla mel l'Infantó com una abella:
tremolan de plaher les flors del prat,
Angels y Sants de baix en baix s'ho diuen
los set cels s'extremexen y somriuen
veyent somriure al bell cim la Trinitat.

Mes ¿què hi veuen al fons d'aqueix misteri
 que en lo porxe blavós del hemisferi
 los Serafins s'abocan a mirar?
 Hi veuen la bellesa sobirana
 cayguda al clot de la miseria humana
 com una estrella en fanguillós joncar.

Llavors de les més altes creatures
 comença a devallar de les altures
 la processó que no tindrà may fi:
 hi agrega ses llegendes lo Cristianisme,
 y del nort, del mitg-día y del abisme
 surten torrents cap a aqueix riu diví.

Y van baxant los Querubins encesos
 del cimbori del Cel astres despresos;
 baxan los nou chors d'Angels d'un a un;
 uns vestits de candor, altres de flama,
 van a veure l'Amor que'l séu cor ama,
 que veyan alguna hora tan amunt.

Somnioses encara les estrelles
 se demanan tot baix elles ab elles
 si's vessa'l firmament aquella nit
 de la regió del sol a la de l'ombra,
 y van baxant los Serafins sens nombra,
 perles millors del riu del infinit.

Devallan de Bethlèm a les montanyes
 que duhen amagat en ses entranyes
 lo Déu que empeny, ordena y gira'ls mons;
 no'l troban en breçol de pedrería,
 sinó sobre'l pallús d'una Establia
 hont lo van a adorar de genollons.

A voladuries rodejant la Cova
 li fan una corona tota nova
 d'astres vivents del firmament ploguts,
 y entonan al bon Déu un cant de gloria,
 que fins que'l món en ses ruines moria
 ohirán cels y terra commoguts.

Dèu mil Angels entonan la psalmodia
 y altres dèu mil se quedan per custodia
 d'exa cel-la sagrada del Etern.
 Lo príncep arcangèlich qui'ls comanda
 dú en lletres d'or escrit sobre sa banda
 lo *Què com Déu que fà estremir l'infern.*

Del exèrcit diví l'amor n'esbranca
 altres dèu mil d'ala lleugera y blanca;
 escampa llur volada olor suau,
 tot escampant pèl món la bona nova
 d'aquell Amor del Cel que'l cor los roba;
 volàu a durla, missatgers, volàu.

Un d'ells a Elisabeth y Zacarías
 va a dir:—Aquesta nit vingué'l Messies,
 dauvosne goig ab son heralt diví.—
 A Simeó qui d'esperar no's cança
 un altre dú dolcíssima esperança
 de que la llum que espera l'assolí.

Altre d'un colp un Júpiter troceja
 ab l'encenser que als peus li fumereja,
 davant los ulls del Cèsar esglayat;
 mentres, dins iris bell, al Cel li mostra
 una Verge y un Nin davant qui's postra,
 com davant de son Déu, tot lo creat.

Altre, prenent per llantió una estrella,
vola al cel d'Orient; cap flor tan bella
jamay dugué en son front la negra nit;
sobre'l front de Judà los Reys l'oviran,
y conexent son missatger sospiran
lo sol del séu amor per veure exit.

Llavors la creació meravellada
junyirse veu ab divinal llaçada
als peus de Jesucrist estels y flors,
y sent, de son amor dolça primícia,
al càntich de l'angèlica milícia
com responen units Reys y Pastors.

PASTORS Y REYS

Venite, adoremus.

CHOR DE PASTORS

DESCLOUTE volta estrellada,
dexa ploure'l Salvador;
envía, oh Cel, ta rosada,
oh terra, nasca ta flor.

De Sió la viuda plora
axecant los ulls al Cel.
¿Quan vindrà l'Espòs que anyora?
¿Quan vindrèu, oh Emmanuel?

¿Encara'l Cel no s'inclina?
¿Encara vos no hi floríu,
gaya estrella matutina?
¡Oh, veníu, Senyor, veníu!

Desclòute, volta estrellada,
dexe ploure'l Salvador;
envia, oh Cel, ta rosada,
oh terra, nasca ta flor.

LO MAJORAL

Jamay la nit fòu tan clara,
cels y terra vessan llum.
Entràm al hivern encara
y de Maig sento perfúm.

Ceps y pàmpols reverdexen
en les vinyes d'Engaddí;
les mandràgores floren,
y a sos peus lo romaní.

D'estrelles lo Cel s'enjoya,
de flors la terra's guarneix,
com se'n guarneix una noya
quan son espòs apareix.

Aletejan d'alegría
los aucells en l'olivar,
y la selva que dormía
se comença a desvetllar.

Los Angels a voladuries
devallan del Cel obert
y a sos hymnes y canturies
somnia lo món despert.

CHOR D'ANGELS

Gloria a Déu en les altures,
pau als hòmens de bon cor.
¡Oh! veniu, ànimes pures,
a adorar al Criador.

UN ANGEL

De Bethlèm en una Cova
nasqué un Déu aquesta nit;
terenyines són sa arcova,
quatre palles lo séu llit.

LO MAJORAL

¡Ah! dexèm nostres ovelles
per l'Anyell immaculat
que de son pletfu d'estrelles
als de Judea ha baxat.

CHOR DE PASTORS

Anèm
a Bethlèm,
a veure'l Messies;
anèm
a Bethlèm,
y l'adorarèm.

UN ANGEL

Ses blanques manetes
petites com són,
sent tan petitetes
formaren lo món.

Sa galta es de rosa
cullida al jardí;
d'un bés l'ha desclosa
l'estel del matí.

Sos ulls que somriuen
y ploran d'amor,
jo no sé què diuen
que roban lo cor.

Per qui vol besarhi
son llavi es de mel;
per qui vol entrarhi
son Cor es un cel.

CHOR DE PASTORS

Anèm
a Bethlèm,
a veure'l Messies;
anèm
a Bethlèm,
y l'adorarèm.

CHOR D'ANGELS

Ací a l'Establí lo Fill de María
d'amor y anyorança, fà sinó plorar.
Pastors de la serra, veníu, cels y terra,
al Déu de la gloria, veníulo a adorar.

Oh flors, oh poncelles, que Ell cría tan belles,
les vostres aromes veníuli a donar.
«Les més bonicoyes volen ser ses joyes,
la rosa son ceptre, lo lliri son vas.»

Quan vingas a rebre l'Infant del Pessebre,
rossinyol dels sàlzers, ¿què li cantaràs?
«La cançó primera que la primavera
vora'l breç dels hòmens un día entonà.»

Oh Cel, tenda blava que Déu ab flors clava,
avuy que'l veus pobre, ¿què li vols donar?
«Mon dosser d'estrelles, florides y belles,
que son llit de palla cobricelará.»

CANÇÓ DELS PASTORS

LO MAJORAL

Lo Pastor de les estrelles
que les guia com ovelles
pèl jardí del firmament,
a la terra avuy se muda
per una ovella perduda
que estima amorosament.

CHOR DE PASTORS

Es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
viurà d'amorettes;
es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
morirà d'amor.

LO MAJORAL

L'ovella es l'humà llinatge;
la cercarà en tot paratge
per la serra y per lo plà;
si la troba a mort damnada,
per salvar sa tan aymada
fins la vida donarà.

CHOR DE PASTORS

Es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
viurà d'amorettes;
es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
morirà d'amor.

CHOR D'ANGELS

Gloria a Déu en les altures
pau als hòmens de bon cor.
¡Oh! veníu, ànimes pures,
a adorar al Criador.

CHOR DE PASTORS

Primera.

Lo bon Jesuset
té gana y té set
allí a l'establia.
¿Què us donaré jo
que us sàpiga bò,
Fillet de Maria?

Prenèu lo méu cor
tot plè del amor
que'l vostre m'envia.

Segona.

Jesús estimat
que estàu despullat
allí a l'Establía,
¿de què us vestiré
que us estiga bé,
Fillet de Maria?

Vos daré'l vestit
del lliri florit
que en la vall se cria.

Tercera.

Lo bon Jesuset
gemega de fret
allí a l'Establía.
¿Què volèu de mi,
brot de gessamí
del hort de Maria?

Jesuset hermós,
mon pit amorós
vos escalfaría.

Quarta.

¿Per què, tan petit,
ja sóu perseguit,
Fillet de Maria?

¡Oh flor de Jessèl
¡hont vos guardaré
de qui us marciria?

Obert es mon cor;
entràu, bon amor
de l'ànima mía.

LO MAJORAL

Fà nits que's veu una estrella
vers solixent perlejar,
cada nit se veu més bella
com nadala al poncellar.

Cap a ponent sempre's gira;
ja es demunt Gerusalèm,
y per l'amor ab que hi mira
apar que vinga a Bethlèm.

Sa clariana es més viva,
son ull somrú més d'aprop;
miràusela com arriba:
es la estrella de Jacob.

CHOR D'ANGELS

Gloria a Déu en les altures,
pau als hòmens de bon cor.
¡Oh! venfu, ànimes pures,
a adorar al Criador.

CANÇÓ DE LA ESTRELLA

Jo us mostro'l camí;
 seguítume, Reys nobles;
 só per Reys y pobles
 l'estel del matí.

Ab roba daurada
 jo enfilo en l'atzur
 lo camí més pur
 que hi ha a l'estrellada.

Ròssech de claror
 vaig dexant per rastre;
 tinch corona d'astre
 y aroma de flor.

Tres Reys tinch darrera
 y un Angel davant,
 y aprop del Infant
 un cel que m'espera.

Gemadet y rós
 vostre Fill, María,
 ¿a qui semblaría.
 a qui sinó a vos?

UN ANGEL

D'Orient venen los Reys;
 a Bethlèm l'estrella'ls guía
 rumbejant per lo cel blau
 son rossegall de celistia.
 Passant per demunt lo Nil
 sa resplendor se contrista
 al veure en l'altar los bous
 que pasturan en sa riba.
 Quan es aprop de Judà
 apar un ull que somriga,
 mes davant Gerusalèm
 ab un núvol s'encortina.
 ¡Es Herodes tan inich!
 No'l vol veure ni ser vista.
 Quan són al peu del Portal
 càu en terra avergonyida;
 més llum fà l'Infant que sèu
 en los braços de María.
 S'agenollan los camells,
 y l'etfop qui'ls embrida,
 y ab mantells de carmesi,
 crostats d'or y pedrería,
 los tres Reys de un a un
 fins a terra'l front inclinan.

LOS TRES REYS ALS PEUS DE JESÚS

VENÍM d'Orient
guiats per la estrella;
la del alba es ella,
vos lo sol ixent.

MELCIOR

Per vos una serra
m'ha dat riells d'or;
prenèulos, Senyor
del Cel y la terra.

GASPAR

Jo encens flayrosíssim
per vos he cullit,
sacerdot ungit,
ungit del Altíssim.

BALTASAR

Puix vostra dolor
serà sense mida,
la mirra florida
veusaquí en test d'or.

LOS TRES REYS

Venim d'Orient
guiats per l'estrella;
la del alba es ella,
vos lo sol ixent.

UN ANGEL

Jesús pren l'or de Gaspar,
mes ab prou feynes se'l mira;
més s'estima'ls grans d'encens
que a son Pare etern envía
en fumarel-la suàu
d'olor de bàlsam de Syria.
Lo que li plau més que tot
es la branqueta de mirra.
Jesús l'extreny en son pit
com al séu l'extreny María.
Lo Fill se posa a plorar;
la Mare son plor domina,
y li canta exa cançó
per tornarli l'alegría.

CANÇÓ DE LA VERGE

REYS de Caldea, pastors de Judea,
 fèumeli festes al Fill del méu cor,
 perque no plore ni en terra s'anyore
 mentres li canto dolceta cançó.
 Cada gronxada't daré una abraçada:
 cada abraçada, un beset amorós;
 mes rosses trenes seràn tes cadenes,
 níu y arcoveta les ales del cor.
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

¡Que n'es de bella ta galta en poncellal
 ¡que'n són de dolços tos llavis en flor!
 Són una rosa que'ls meus han desclosa,
 sols per xuclarne la mel del amor.
 Fèuli, aurenets, cançons d'amorettes;

càntali albadès, gentil rossinyol;
 si li es poch fina ma falda de nina,
 baxen los Angels del cel un breçol.
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Sían ses ales glasser de tes gales;
 sían sos braços coxins de ton còs;
 jo per tos polsos ne tinch de més dolços,
 per embolcarte les teles del cor.
 Sía ta faxa, si'l Cel no te'n baxa,
 quatre palletes de sech poliol,
 quatre palletes tot just floridetes
 que't servirían de faxa y llençol.
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Guarníumel, Angels, breçàumel, Arcàngels,
 d'ayre bon ayre tot fentli l'amor;
 mística bresca lo Cel li servesca
 si en llet de verge no troba dolçor.
 Dels Reys l'Estrella claríssima y bella
 n'es baxadeta a posarse en ton front,
 quan ells te miran gelosos se'm giran:
 «¡Quina faldada de perles y flors!»
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Totes s'esfloran les flors que t'anyoran,
 fèyales nàxer ton riure melós;
 tornan reviure si'ls tornas a riure,
 mes ¡ay! sols beuen rosada de plors.

Quan se n'adonan los Angels entonan
càntichs de festa que's tornan de dol:
«Ab tu abans d'hora clareja l'aurora;
ab tu abans d'hora s'ha de pondre'l sol.»
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

LO MAJORAL

Oh bon Jesuset,
si ploràu de fret
prenèu ma samarra;
si ploràu d'amor,
prenèu lo mèu cor,
prenèu la meva ànima.

LOS PASTORS

Si volèu venir
a nostres cabanyes,
vos serèu pastor,
rabadans nosaltres.

LOS REYS

Si volèu venir
a nostres realms,
vos allotjarèm
en palaus de marbre;
lo rey serèu vos,
los vassalls nosaltres.

MARIA

Tornàuvosne, Reys;
oh pastors, tornàuvosne;

quan serà més gran
ja vindrà ab vosaltres,
d'amor ab lo jou
a junyir les races.
Serà'l gran Pastor
qui, al Cel per guiarles,
unirà a sa vèu
totes les ramades.
Serà Rey dels Reys,
Senyor de Monarques;
pendrà per regnar
en tots los realms
lo ceptre del món
ab ses mans llagades.

LA NADALA

Lilium convalium.

D'un roser a l'ombra,
d'un roser de Maig,
n'ha florit un Lliri
la nit de Nadal.

*Bonica es la Rosa,
més ho es lo Ram,
més ho es lo Lliri
que floreix tot l'any.*

Les fulles són verdes,
lo càlzer n'es blanch,
la mel de son càlzer
n'es mel celestial.
Abelles que'l besan
són Angelets sants;

Angelets lo volen,
pastorets l'hauràn.
Los tres Reys arriban
sols per oloral;
ja'n veuen la Verge
que'l va ab plors regant.
—¿De què ploràu, Verge,
de què ploràu tant?
—Perletes de l'alba
lo solen rosar,
y avuy, que es divendres,
són gotes de sanch.
Lliri que florexes
la nit de Nadal,
¡ay! allí al Calvari
¡com t'esfullaràn!—

*Bonica es la Rosa,
més ho es lo Ram,
més ho es lo Lliri
que floreix tot l'any.*

CANÇÓ DEL ROSSINYOL

ALLÍ a l'Establía,
de vora'l Portal,
rossinyol hi canta
la nit de Nadal:
*Flor de lliri lliri,
flor de lliri blanch.*

—¿Per què cantas ara
si plora l'Infant?

—Si canto y refilo
per aconhortal.

—Refilas y breças,
¿de què està plorant?

—Lo món que tant ayma
l'ha anat oblidant;
los tres Reys són fóra;
los Pastors se'n van;
si pastors lo dexan,
anyells, ¿què faràn?

Aucells de la gloria
volèm a adoral,
que'ls hòmens no hi venen
la nit de Nadal.—
Allí a l'Establía,
de vora'l Portal,
rossinyols hi cantan
si plora un Infant;
tant plora y suspira,
que s'hi van posant.
*Flor de lliri lliri,
flor de lliri blanch.*

PASTORELLA

I

Un anyellet arribà a l'Establía
tot fent joguines aquest dematí;
ab tristos bels l'ovelleta que'l cria
fà ressonar lo boscatge vehí.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova,
jugant a les plantes del Anyell diví.
Es blanch com la gebre,
corrèm a adorarlo l'Infant del pessebre.

II

Lo pastoret que ha perduda l'ovella
tota la nit l'ha cercada plorant;
es la manyaga més blanca y novella
que esbrotà'ls dolços timons del voltant.

La cerca y la troba
dintre de la Cova,
besant amorosa los peus del Infant.
Es blanch com la gebre,
corrèm a adorarlo l'Infant del pessebre.

III

Sense l'Infant la mareta s'anyora,
que es de cor d'angel lo jove pastor:
quan no l'ovira, son ull sempre plora
y sent plegarse les ales del cor.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova,
y ab ell també adora l'Infant Salvador.
Es blanch com la gebre,
corrèm a adorarlo l'Infant del pessebre.

LES FAXES DEL INFANT

Pannis eum involvit.
(Luc., 2, 7.)

Déu del Sinai,
presoner sóu ara,
presoner d'amor
de divina Dàlila:
la presó hont vos té
n'es la seva falda.
No ab manilles d'or
sinó ab una faxes
vos lliga la mà
que'l llamp manejava;
la que engega'l sol
cada matinada
a voltar lo món
com son nfu una àliga;
la que fà donar,

en son eix de plata,
a tot l'univers
sa immensa rodada.

Quan està adormit
sovint lo desfata,
aquexes mans d'or
per rosar de llàgrimes.
Des que ha somniat
vèureles llagades:
—Fill méu de mon cor,
plorant li demana,
¿en mitg de tes mans
què són exes llagues!—
Jesús li respòn:
—Són flors que he trobades
en casa d'aquells
qui més m'estimavan.—

LO BREÇOL

No té breçol l'Infantó de Maria,
 ¿donchs què diràn de Joseph lo fuster?
 Per ferlin un de la Cova sortia.
 ¡Ah! no tremoles, florit ametller.

No't llevarà la corona de gebre
 que ab mà nevada te posa Nadal;
 prou tu galejas l'Infant del Pessebre,
 de sant Joseph no oscaràs la destral.

Cerca un plançó de boscuria en boscuria,
 no'n troba cap que li puga servir;
 al arbre giras hont sent més canturia,
 ¡pobres aucells si l'arriba a excollir!

No'n troba cap en la vall de les Roses,
 no'n troba cap en la vall de Raquel,
 al cant angèlich encara descloses
 com a la pluja la flor d'asfodel.

Los terebintes són prims de la soca,
 lo cinamomo no té més que olor,
 l'alzina es corva y té fusta de roca,
 florit com es lo sauguer no té cor.

¡Ah! d'olivera que es fusta sagrada
 una n'ovira en la vall d'Efraim;
 volta sa arrel ufanosa tanyada,
 blava corona de branques son cim.

—¿Qui sab, exclama lo sant patriarca,
 qui sab si es exa que al pendren un brot,
 digué a la blanca coloma de l'Arca:
 Ja no dominan les aygues per tot?

Avuy al món podrà dar eix missatge:
 Colóm més candi jo porto en mon st;
 humanitat, vina a ferli homenatge;
 ton Redemptor y ton Déu es ací.—

Ab la destral ja li ha presa la mida;
 quan sia a terra son tronch buydarà;
 quan sia buyda, afinada y polida,
 com una taça d'argent quedarà.

Ab tosch cisell vol gravarhi l'Estable,
 Pastors que hi venen y Magos que hi van,
 seguint l'estrella de llum inefable
 y Angels lo *Gloria in excelsis* cantant.

¡Ah! d'aqueix breç ha de ferne una perla:
 ni'l fill del rey lo tindrà tan hermós:
 li darà l'ayre d'un cor que s'esberla,
 li darà'l garbo d'un lliri desclòs.

Lo gronxará sa Mareta divina
com la palmera sos dàtils de mel,
mentres d'un àngel suàu bandolina
farà sentirli corrandes de Cel.

Visions d'or a sos ulls se desclouen;
per regalarshi's recolza un instant;
mes d'afadich ses parpelles se clouen
y aqueix dolç somni se torna amargant.

Veü en dos tronchs l'olivera partida
en aspra crèu l'un al altre afegit,
morint en ella l'autor de la vida
ab una llança clavada en lo pit.

Cap ala d'àngel serena l'ampara,
ja són blasfèmies los cants del breçol;
ni'l Cel benigne vol veure sa cara,
puix ¡ay! s'eclipsan la lluna y lo sol.

Quan d'aquell somni fexuch se deslliga
pren la destal y se'n torna a Bethlèm:
— No es més que un somni, díu ell, mes que ho siga;
no hi vullech tornar a aquell bosch de Salèm. —

LO SANT NOM DE JESÚS

*Oleum effusum nomen tuum.
(Cant., 1.)*

Lo Messíes noy
plorava, plorava;
l'han circumcidat,
y la sanch li raja.
Tonades de Cel
María li canta;
tot cantant, cantant,
l'arrosa de llàgrimes.
No plorèu, lo Fill,
no plorèu, la Mare;
per darvos conhort
los Angels devallan,
los Angels del Cel
a fer una dança,
corones al cap,
a la mà una palma.

Tocan violins,
violins y harpes,
guitarretes d'or
y baxons de plata:
la cançó que fan
lo món alegrava:

Oh Jesús, oh nom del Cel,
arrosa la terra;
oh nom dolç, bresca de mel
sa amargor desterra.

Oh Jesús, nom de Jesús,
dels cors alegría,
lo que tu del Cel li dus
¡si'l món ho sabíal

Lo càntich diví
pèls cors es com manna,
com manna que plou .
a l'hora de l'alba;
de goig ja somriu
qui de dol plorava;
que'l nom de Jesús
del amor es bàlsam,
bàlsam del amor
que pèl món s'escampa.
Mes l'angèlich cant
no ho díu pas encara
que eix nom serà escrit
en sa carn sagrada:
les cinch lletres d'or
seràn les cinch llagues.

 ESPINES

ELLA està besant
l'amorós Infant;
y ses galtes mira
que'ls llavis de Judas
també besaràn,
y plora y sospira.

Les flors que somriuen,
una a l'altra diuen:
¿per què plora tant?

Ella està breçant
l'amorós Infant;
tot breçantlo mira
aquells peus y braços
que en creu clavaràn,
y plora y sospira.

L'aucellet que canta,
ohint sa complanta
respòn gemegant.

Ella va alletant
l'amorós Infant;
alletantlo mira
aquells dolços llavis,
que ab fel rosaràn,
y plora y sospira.

L'ànima que l'ama,
¡pobra Vergel exclama,
¡quín dolor tan gran!

Se va endormiscant
l'amorós Infant;
difunt ella mira
lo Fill que cadavre
sos braços rebràn,
y plora y sospira.

Un Angel venta
per darli alegria;
se'n torna plorant.

LO TEREBINTE

Lo Rey hermós de Bethlèm
cap al temple s'encamina,
per oferir al Senyor
de son amor la primicia;
sa carroça imperial
són los braços de María.
A la vora del camí
un Terebinte s'ovira;
al veure l'infant Jesús
humilment son front inclina,
sols per ferli de dosser,
de dosser y tenda ombriuua.
María díu a Joseph:
—Jo a l'ombra reposaría.—
La soca'ls fà de sient,
lo crespínell de catifa.
En tan bell reposador
Joseph parlava a María:

—¿Què hi durèm al temple sant
tan bon punt, demà, 'l sol isca,
tortoretas de bech d'or,
o coloms d'ala argentina,
o un blanch anyell de Ramlèh
banyat al estany de Lydda?
—¡Ay! l'Anyell prou li portàm—
respòn la Verge María,
mirant la llum de sos ulls
que envers lo Calvari's gira,
com al astre'l girassol,
com al nort la caramida.
—Si'ns vinguessen a les mans
dos colomins hi durfàm.—
Mentres diu Ella aquests mots
des de la Penya d'Elías
a les mans del bon Jesús
dos colomins s'acullían.
Parrupejàu, colomins,
parrupejàu d'alegría,
que al vencedor de la mort
dolç es donarli la vida.

LA SARMENT

Botrus cypri dilectus meus
mihi.
Mon estimat m'es un rahím
de Xipre.

(Cant., 1, 13.)

I

L'Espos de María
va ab sa companyía
gentil,
sarment amorosa
que ab un olm esposa
l'Abril.

La Coloma blanca
li dítu:
Vullch fer en ta branca
mon nítu.

II

D'un rahím l'enjoya
que sembla en la toya
ram d'or.

Oh fruyta suprema,
dexàu que us exprema
mon cor.

Oh ví suavíssim,
corrèu
del cor del Altíssim
al méu.

LA PRESENTACIO

Surge, il-luminare, Jerusalem:
quia venit lumen tuum.
Alçat é illuminat, oh Gerusalèm,
puix la teva llum es arribada.
(Isai., 60, 3.)

DE tots los sacerdots que hi ha en lo Temple,
lo més amich de Déu es Simeón,
que hi brilla fà cent anys com alt exemple
de fè en lo Crist que ha de guarir lo món.

Com brotan de la llei ses alegríes,
la té davant sos ulls de día y nit;
un jorn llegint lo llibre d'Isaías
d'exos mots ensopega ab lo sentit:

«Veusaquí que una Verge immaculada
ha de concebre un nin en Israel;
serà'l nom séu Estrella de l'Albada,
serà'l nom de son Fill Emmanuel.»

¿Una Verge infantar? Es impossible,
exclama, y dòna, en lloch de Verge, escrú;
mes esmenat per una mà invisible,
al rependre lo llibre, Verge díu.

Torna a esborrar lo mot que li fà nosa
y en la plana renaix com una flor:
al tercer colp la tan misteriosa
paraula veu escrita ab lletres d'or.

Llavors de la calitja del misteri
demana a Déu que li arrebosse'l vel:
jamay sense la llum del hemisferi
l'ull de la terra pot mirar lo Cel.

Un Angel li apareix y d'Isafes
la predicció esbrinantli li digué,
que d'una Verge naxerà'l Messíes
espiga de la vara de Jessè.

Y tu'l veuràs entrar, díu, per exos
vestíbols en pobresa triomfant,
y a dins lo tabernacle tós metexos
braços a Déu son Fill presentaràn.

Des d'aquell día Simeó justíssim
d'Israel esperava lo conhort,
que era hora tanmeteix de que l'Altíssim
l'home tragués de l'urpa de la mort.

Y fenthi cada punt una volada
deya, trucant de Déu al palàu d'or;
Plovèu lo Just, vessàu vostra rosada,
oh cels; oh terra, infanta al Salvador.

Ab ulls llagrimajants des d'aquella hora
sempre al camí girantse de Bethlèm,
mira si's veu encara'l Rey que anyora
que per trono pendrà a Gerusalèm.

A la porta sovint del santuari
sospira, oh Crist, quan vos veurà arribar,
entre la gent que veu a glops entrarhi
com perla entre les ones de la mar.

Sobre'l pit d'una Verge que enamora
entrar lo veu un día somrihent;
lo sol que apunta en braços de l'aurora
no somrú tan hermós al orient.

Es bonich com sa Mare, humil y pobre;
la flor de taronger bé escàu al brot;
apar en son aurífich canalobre
ciri pasqual que ho assoleya tot.

La volta un nimbe d'esplendor y gloria,
carroça triomfal del nou Davit,
qui ha de cantar dels filisteus victoria
lo front de Goliat dexant partit.

Ella posa en l'altar de les ofrenes
lo parell de coloms aletejants,
bell símbol de les ànimes serenes
que a les de Déu passaren per ses mans.

Guarnit de flors ara meteix collides
al bell mitg del altar gronxola un breç;
hi posa'l Nin María, ses florides
galtes de rosa perlejant d'un bés.

«Prenèu aquest mon Fill que es lo Fill vostre,
d'eu la Verge Maria a Adonai,
ans que a sos peus tota la terra's postre
vos fà lo sacrifici del matí.»

Lo vell joyós lo pren entre sos braços
y'l dú davant sa Mare temple endins;
les parets vermellejan de domassos,
los finestrons de caps de Querubins.

Lo cirial de braços amples mira
aclucar d'un a un sos set ulls d'or,
veyent lo Sol d'hont es lo sol guspira
lo tabernacle omplir de resplendor.

Dins lo *Sancta sanctorum* l'Arca santa
cruix, l'Arca veritable al ovirar,
soli del Déu de qui tot déu s'espanta,
que en son palmell mesura terra y mar.

Ella es la Vara d'Aarón florida,
la Taula de la lley del sant amor,
la dolça Manna en lo desert collida
del pit d'una donzella ab l'urna d'or.

Los dos Angels que hi ha al Propiciatori
veyent lo Déu del Sinaí arribar,
giran sos caps vers lo diví ostensori
y desplegan les ales per volar.

Lo Temple sant tremola com un arbre
ferit per l'ala rúfola del cerç,
quan veu sota ses cúpules de marbre
aquell Déu qui no cab dins l'univers.

Davant de qui s'escruxen les pilastres
del firmament: aquell que hi ha sembrat
la llum que prenen per corona'ls astres
que en sos porxes encén l'immensitat.

Lo sacerdot de blanca cabellera,
trèmol de braços y batent de cor,
mira'l Messíes que Israel espera
ab ulls que riuen a través del plor.

Sos llavis que l'hivern gelat havia
al bés encesos de son front diví,
entonan la cançó que a trench de dia
canta morint l'estrella del matí:

—Ara, Senyor, cumplíu vostra promesa;
ara, Senyor, puch cloure'ls ulls en pau,
puix davant méu veuen la llantia encesa
ab que nostra foscó illuminàu.

Alegre partiré d'aquesta vida,
amor dels meus amors, puix vos he vist;
la Vara de Jessè miro florida;
bat sobre'l méu lo cor de Jesucrist.

Exugue ja les llàgrimes qui plora,
de bat a bat puix s'es obert lo Cel,
dexant exir lo sol que'l món anyora,
llum de les gents y gloria d'Israel.—

Lo goig eix càntich de son pit arranca
y'l vell extàtich no trigà a morir:
era un cisne diví de ploma blanca
que exhalava amorós l'últim sospir.

L'ARS Y LA CANYA

AL sortir del Santuari
passaren per lo Calvari,
mes la Verge no sentí
la Canya ab un Ars parlarhi
al vent del Getzemaní.

L'Ars negre d'íu a la Canya:
—¿Per què estás trista, companya?
¿No't cantan tan falaguers
los aucells de la montanya
com de Sió'n als xiprers?

—Tu tampoch estás alegre,
la Canya d'íu al Ars negre.
¿Una abella d'ales d'or
no hi ha en lo jardí que alegre
ab son murmuri'l téu cor?

La Canya li responía:
—No hi ha dissort com la mía;
lo Messíes arribà
y jo tinch de ser un día
lo ceptre dur de sa mà.

—Ma dissort es més funesta,
l'Ars espinós li contesta;
jo tinch de ser ¡quin afront!
corona d'aquella testa
d'hont baxa l'aurora al món!—

Passant la Verge María
la conversa no sentía,
mes la Flor del séu Abril,
que mot per mot la cullía,
plorava de fil a fil.

LO POU DE MARIA

(TRADICIÓ BETHLEMITA)

LA Nazarena gentil
 a Bethlèm tornava,
 bé ho diuen prou los aucells
 d'aquella montanya,
 que la seguexen cantant
 y fentli la gala.
 La voltejan Serafins
 prenentla per l'Arca,
 l'Arca vera de la lley
 que'l món esperava.
 Durianla si li plàu,
 demunt de ses ales.
 Ella vol anar a pèu,
 a pèu com les altres.

De la ciutat de Davit
 a mitja pujada,
 de cançament y de set
 càu a terra en basca.

A la vora hi ha un aljup
 al pèu d'una palma,
 una dona de Bethlèm
 hi ve a pouar ayga:
 —Me'n volguesseu dar un glop,
 un glop de vostra ànfora.
 —Prenèusela del aljup—
 dtú girant l'espatlla.
 L'ayga que era en lo bell fons
 pujava, pujava
 fins al llavi del brocal
 argentina y clara.
 María hi arrosa'ls seus
 de rosa boscana,
 mentres canta un aucellet
 al cim d'una branca:
 «Si coneguesses, Bethlèm,
 a aquell que t'arriba,
 si sabesses que es la font,
 la font d'aygues vives,
 demanaríaslin tu
 de la que sospiras,
 d'aquella ayga que flueix
 a l'eterna vida.»

ENTRE FLORS

Parvus Dominus et
amabilis nimis.
(St. BERNAT).

ENCARA es petit, petit
l'Infant de la Gloria,
petit com un lliri blanc,
bell com una rosa
dels rosers ab que en Abril
Jericó's festona.
La Verge sembla'l roser
quan al braç lo porta,
quan lo porta vora'l riu
a esbandir la roba.
Per esbandirla millor
sobre l'herba'l posa
entre mates d'iris blau
y margaridoyes.
L'Infantó somríu,
la Mareta plora.

Gira al Fill dels seus amors
sos ulls de coloma
cada volta que s'ajup
a la rentadora.
Lo veu en somni suàu
com dorm y reposa
al peu d'un arbre d'encens
que li fa bona ombra.
De genolls un Serafi
sos cabells esflora;
voldria besar son front,
voldria y no gosa,
veyent que en són jaç florit
l'amor lo dexonda,
fentli estendre sos bracets
al ayre del Gòlgota.
Al pèndrela Ella en los seus
de Mare amorosa,
la crèu estampada ha vist
en son llit de molça,
com firma que'l Déu infant
en la terra posa.
L'Infantó somríu,
la Mareta plora.

TOT BREÇANT

Lo Cel sospenía
sa dolça armonía
sentint que la Verge gronxava'l breçol,
y eix càntich escolta
rodar per sa volta
ab vèu que li enveja lo gay rossinyol:

—Per exos ulls closos,
que veig tan hermosos,
veuré quan los obris la gloria per dins;
serànme ses nines
finestres divines
per hont prou voldrían guaytar Serafins.

Veuría, oh misteri,
com altre hemisferi
tot plè de les flames del gran amor téu,
y en mitg de les flames
a aquells que més ames,
los cors que en la terra sospiran per Déu.

Veuría en sa exida
la font de la vida,
d'hont raja pèls hòmens la ditxa y l'amor;
veuría los llaços
parats a llurs passos
y eix cel de la terra parat a son cor.

Lo raig sentiría
de sa melodía
oh Cor, oh psalteri del Déu d'Israel;
ab dolces aflayres
diríanme'ls ayres
si'n tenen de aroma los lliris del Cel.

Si no s'esbadella
ton ull de poncella
somrigam ton llavi gemat y florit;
ensenyam tes perles,
oh flor que t'esberlas,
esfullam lo somni que niua en ton pit.

Mes ¡ay! mentres plora
mon cor que s'anyora
tu dorms; ¡oh! perdona, que jo no puch més—
li d'eu, y ferida
d'amor y esllanguida
sos llavis y galtes arrosa ab un bés.

L'Infant ha desclosos
sos ulls amorosos,
y'l Fill y la Mare sospiran d'amor;
y en dolça riuada
del Cel devallada
la ditxa traspua d'un cor a altre cor.

LOS SANTOS INOCENTES

DE què ploras? ¿De què ploras,
 oh Bethlèm, aquest matí,
 tendra Mare del Messies,
 orient del nou Davit?
 Tortoreta de Judea,
 que t'has posada en un cim,
 ¿miras si't tornan encara
 los qui acaban de fugir,
 passarells d'un altre clima
 que'l filat tingué catius?
 Anconhòrtat, aconhòrtat;
 Raquel que ploras tos fills,
 si no hi són ja dins tos braços
 ja són als de Jesucrist,
 ¡Quina messa tan hermosa.
 ¡Quin espigatge tan rich!
 No se'l pensa aquell que us sega
 l'espigoler que teniu;
 no s'ho creu que per la garba
 lo Cel donarà'l vencís.

Lo lligador es un Angel,
 lo garber un Serafi
 que us dú de l'era de Rama
 als graners del paradís.

Primerenca flor dels màrtirs,
 corteig del Anyell diví,
 oh perles de l'ignocencia
 que la sanch torna en safirs,
 safirs ab que Déu enjoya
 lo breçol d'or de son Fill,
 lliris trencats en poncella,
 roses veres d'un matí,
 roses vermelles y blanques,
 bé n'haja qui us ha cullit.

Miràulos com agonitzan
 tot mitg rihent al butxí,
 a la punta de l'espasa
 que va a partirlos pèl mitg.
 L'Infant de qui no s'adonan
 no trigarà a ser garfit,
 puix ab crits de: «mare, mare,»
 d'ú al soldat: «som ací.»
 Miràu, lliures de llurs cossos,
 com volan llurs esperits,
 joguinejant ab les palmes
 que ara venen de cullir.
 Obrint los braços per rèbrels
 l'Infant Jesús los somriu,
 dihent tot baix a ses mares:
 «Dexàulos venir ab mi.»

LA COVA DE LA LLET

DINS l'Estable de Bethlèm
la Verge s'es desvetllada,
sentint degollar los nins
demunt lo cor de les mares,
y caure als peus del sayó
com flors al pèu de la dalla.
Se posa'l séu en lo pit,
puix no pot dins ses entranyes,
y exint de la de Bethlèm
en esta Cova s'amaga.
Ab l'esglay que ella ha tingut
la llet se li estroncava,
y plora'l bon Jesuset,
y plora sobre sa falda.
¿Què li darà al Déu infant?
¿Què li darà que li plaga?
L'Infantó demana llet:
jella no té més que llàgrimes!
Ja n'axeca al Cel los ulls,

los ulls hont Déu s'emmiralla:
—Pietat, oh Rey del Cel:
per lo Fill de vostra esclava,
per vostre Fill que colltorç
com la flor sense rosada.
¡Si no'm tornàu pas la llet
morirèm en esta balma;
mon Fill morirà de fam,
jo de tristor y anyorança!—
Encara fa oració
que ja la llet li tornava,
com la Font de Siloè
quan li revé'l brot de l'ayga.
Li torna tant a bell raig,
que per la terra s'escampa,
prenentla la molça d'or
per plovig de brins de plata,
la terra per flochs de néu
y fulles de rosa blanca.
Exa regor de son pit
blanqueja en la Cova encara,
y en los lliris de Nadal
que somriuen a l'entrada;
blanqueja en lo cor dels nins
que ella a sos pits alletava,
de les vèrgens en lo front,
del vell sacerdot en l'alba.
Semblant a aqueix raig d'estels
que dú'l firmament per faxes,
mostrántnoslo cada nit
com lo camí de la patria,
lo firmament cristià
també té sa *via lactea*.

LA FUGIDA A EGYPTE

A LA MARE DE DÉU DE LA GLEVA

Aquest humil poemet, segona part de ma trilogia a Jesús Infant, a bona hora la he vinguda a escriure, a la vora del Ter y als peus de nostra Senyora de la Gleva. Seríam a últims de la primavera, entre'ls dos sagrats y hermosos mesos de María y del Cor de Jesús quan hi arribí ab aquexos versicles de Davit al bech: *¿Qui'm donarà ales com de colóm pera pendre lo vol y cercar repòs? Tan meteix m'allunyt fugint y'm quedí en la soledat.* Al demanar a la gran Senyora aculliment sota son amorosíssim mantell de mare, li cantí ab lo cor la represa d'unes cobles que li havia dedicades y refilava allavors alegre y armoniosament la Escolanía:

*Mare del bon Déu,
Verge de la Gleva,
Mare del bon Déu,
Siàu mare meva.*

Després d'alçar lo cor a María Santíssima, axequí los ulls a son altar, y part d'amunt dels bonicoys retaules de

la invenció d'aquexa miraculosa Imatge, entre'ls que representan los misteris de la vida de la Mare de Déu, n'ovirí un, y dels més axerits, sobre la Fugida a Egypte. Sant Joseph, acompanyat d'una guía celestial, que, per sa esclavina de pelegrí, sembla l'Arcàngel Sant Rafel, tira'l ronçal de la somereta, y la Verge María qui en ella vé muntada, sembla contemplar en èxtasis lo séu Fill santíssim, qui jáu despulladet en sos amorosos braços. Fan de march escayent, o no sé si diga de floretes a les santes imatges, una palmera y un altre arbre oriental, entre'ls quals papelloneja un àngel.

Per la escala de les presentalles, a mà esquerra del presbiteri, pugí al camaril, a besar los peus a la Reyna de ma estimada terra, y al sortirne, en un altaret, vegí una pintura moderna, representant la Sagrada Familia en sa arribada a la vora del Nil, que un àngel los ensenya, derrera unes mates de boga. En lo gran ríu los espera una barqueta per portarlos a un poble que blanqueja a l'altra ribera. La Verge també està asseguda sobre'l jument, y un angelet per entretenir y alegrar al bon Jesuset, li dona un fil que té al altre cap un moxó presoner. Lo posat extranyat, atent y cuydadós del sant Patriarca, mirant aquell nou pahís, fà ressaltar lo celestial repòs del Fill y de la Mare, cegament entregats a la confiança y tendra sollicitut de Sant Joseph, y com ensomniats en la contemplació de coses més altes.

Baxí després a la sagristia, y sobre la ampla calaxera vegí lo quadro, tercer germà d'aquexos, per cert lo més gran y bonich de tots, provinent, segons indicis, d'un altar de la antiga capella, y representa la tornada d'Egypte. Dexant enrera la ciutat de Heliópolis, que's veu lluny, la Verge séu reposadament a la ombra d'una palmera, q'ahont un àngel li baxa un rahím de dàtils. Ab sa mà

dreta acosta un vas, semblant a una escudella, al rajolí d'una font, com per oferir de l'ayga fresca al bon Jesús que té al altre costat y es ja espigadet. L'Infant diví, com si no s'adonàs del vasull, ni del panellet que Ella té sobre la falda, que seria llur taula en lo desert, té'ls ulls fixats y la atenció posada infantívolment en un aucellet cap y ala pintat com una cadenera, que sant Joseph té a la mà y li ensenya falaguer. Totes les figures fins la de la inseparable somera y'l pahisatge meteix d'aquell oasis, respiran l'esbarjo y la dolça alegría de la Tornada.

Allavors, com aquell qui cercant una perla troba un diamant, tot cofoy de trobar en lo Santuari ja pintats los quadros que jo hi venia a somniar, y conexas, com feya prou de bon conèixer, que no hi eran pas per escayença, ne demaní la rahó al amable Custodi de la esglesia, y veusela aquí com me la donà y he llegit après, més *ab ovo* y esbrinadament en los llibres de la ermita. Un monjo bernabita, devotíssim de la Reyna dels Angels, li demanà diferents vegades ab quin servey podria obsequiarla que li fós més plahent. La Verge li respongué, que li'n seria molt, si deya set Misses en reverencia dels set anys que Ella estigué desterrada a Egypte. Donchs aci se celebra cada any solemnement aqueix septenari de set Misses y a més hi ha constituída y arrelada la Confraria del desterro, de temps antich, com consta per les Butlles de S. S. lo Papa Climent X, a 4 de Maig de 1671. Los confreres, entre'ls quals demaní y tinguí la honra d'ésser inscrit, nos anomenàm esclaus o sirvents de María desterrada. ¡Quin títol tan honrós me semblà aqueix d'esclaus de la que, anomenantse esclava del Senyor, pujà a regnar sobre la terra y sobre'l Cell ¡Quin ofici més ben pagat, o com ara dirian, reproductiu, per los pobres desterrats fills d'Eva, lo de seguir y acompanyar com los israelites, per

lo desert de la vida, a la vera Arca de la Aliança, que des de'l desterro del Egypte d'aquest món, nos ha de traure y guiar a la de Gerusalèm de la Glorial

Tornant als tres hermosos quadros, digàmne tríptich, si s'hagués pintat expressament per mi y'l pintor hagués volgut donar plaher a mos ulls y a mon cor, no m'hauria dextat tan satisfet y enamorat. En ells vegí net, clar y esbadiat, des de'l principi a la fi, mon tema de la Fugida a Egypte, com l'arbre del símil, ab ses tres branques, la Anada, la Estada y lo Retorn. L'endemà meteix, posant fil a la agulla, de genolls en terra y trèmol de pòr de profanarles, comencí d'assajar la traducció d'aquelles tres pintures al llenguatge de ma pobra poesia.

Com a amich dels infants y dels aucells, fuí allotjat prop de la Escolania y sota'ls níus que les aurenets roqueres penjan cada istiu en lo ràfach de la teulada, dins una espayosa cambra de sobre'l camaril. Desde aci domino de cap a cap la plana de Vich, tota estrellada d'ermites y capelles; dotze n'oviro d'una ullada, desde'l Montseny als Pirineus, ahont allavors blanquejavan encara algunes congestes, com un vol de perdús blanques. Entre exes dues grans montanyes vegí les petites y humils de mon estimat breçol de Folgaroles, sota la emboscada serra oriental que's veu tota sencera, des de la encrestada carena de Vidrà y les Osques de Cabrera fins al Mont Agut, trono sempre vert y primaverat de la Verge de Puig l'Agulla. Més aprop, a un tirat de pedra del meu balcó, lluhenteja, angulejant remorosa y magestuosament, lo Ter, que més amunt se decanta, y fa una gran girada cap aci per venir a besar los peus a la Reyna de la Plana. Sa vista y son murmuri me transportavan al rey dels níus, l'incomparable Nil, serpejant per la terra de Gessen y per la immensa plana d'Egypte, per ahont

volavan ma fantasia y mon cor, en seguici de la Sagrada Família.

Des de l'altra banda de ma cel·la, obrint un finestró rexiat, veyia lo sagrari, y l'altar, ahont cada matí podria fer baxar a mos braços, que'n són tan poch merexedors, aquell meteix infant Jesús, que en mos somnis anava a veure en tan llunyes terres; veyia la Imatge de la Mare que l'alletava y pexia en lo llarch desterro, y m'aparexia emmorenida encara pèl sol del desert y... boca que vols, ¡cor que desitjas! Lo que'l méu cor voldria fora poderli oferir presentalla menys indigna que aquest llibre, que no pot pendre per lema la paraula de Job, divisa del santuari: *Glevae illius aurum*. Mes tal com sia, prenga la Verge Maria la bona voluntat d'aquexa penyora del méu agrahiment y filial amor, que poso a ses divines plantes tot adorantles humilment.

*Mare del bon Déu,
Verge de la Gleva,
Mare del bon Déu,
Siàu mare meua.*

ANADA A EGYPTE

Et Dominus ascendet super
nubem levem, et ingreditur
Ægyptum.

Veusaquí que'l Senyor muntarà sobre una boyra lleugera y entrarà en Egypte.

(*Isaias, 19, 1.*)

LA PARTIDA

Surge, et accipe puerum et
matrem ejus, et fuge in
Ægyptum.

Alçat, pren l'Infant y sa
mare y fugiu a Egypte.

(Math., 1, 23.)

LA nit va a donar lo tom
florida y hermosa;
mes ¿per què de sos blaus ulls
les perles degotan?
¿Floretes que les copsàu,
digàu, de què plora?
¿De què ploran los estels
y'l Cel que se'n broda?
¡De veure a qui'ls ha criat
ab sos dits de rosa,
de la ciutat de Bethlèm
llençat a defora,

al bell cor de negra nit,
quan tot hi reposa!
Embolcarlo no ha pogut
sa Mareta dolça;
se'l ne dú mitg abrigat
ab sa blanca toca,
ensenyant los peus al fret,
y sa testa rossa
als ayres del gran Hermón
que tot ho esfloran.
¿Per què, Ametller de Judà,
florías tant d'hora?

Als besos del serení
tot son còs tremola,
y en la sina maternal
plorant se dexonda.
Veyent plorar a son Fill
la Verge s'hi posa;
Sant Joseph cerca un consol
lo cerca y no'l troba.
De *Fons Signatus* al pèu
seuría una estona,
de Salomó en lo Jardí
regalant d'aroma;
mes plora l'ayga com Ell,
l'arbreda hi senglota.
Vora l'Altar de Mambré
veuen una Cova,
la Verge quan es a dins
ja no s'acongoxa.
En son pit, de cançament,
la llet s'hi estronca,

mes una dayna del bosch
 arriba y li'n dona.
 Si ploravan los estels
 l'alba ja no plora,
 que somrú al bon Jesús
 a dintre la Cova,
 ab son raig aurigemat
 fentli de corona.
 María y lo Sant vellet
 en terra se postran,
 y ab l'amor dels serafins
 a son Déu adoran.

 LO ROMANÍ

TRADICIÓ CATALANA

LA Verge va cap a Egypte
 ab son fillet Jesucrist,
 tot fugint del rey Herodes
 qui'n voldria ésser butxí.
 Tot cantant, les aurenets
 li ensenyan lo camí:
 —Ensenyàumel, aurenets,
 mes no cantèu tan seguit;
 lo rey Herodes arriba
 y'l cant podria sentir.—

Sentint dringadera d'armes
 va a escometre al tamaríu:
 —Tamaríu de flors vermelles,
 ¡si'm volguesses acullir,

só una maretta a qui Herodes
degollar voldria'l Fill!
—Mes branquetes són tan altes
que no's poden ajupir.
Los canyços són més baxos,
bé poden darvos abrich.
—Canyços, los bons canyços,
acullínos esta nit,
sinó eix Fill, que Herodes cerca,
veuré en mos braços morir!—
Los canyços cor no tenen;
—Fèu, li diuen, bon camí;
nostres fulles són estretes,
no us podrian pas cobrir;
si volguesseu més verda
vos ne darà'l romaní.—
Lo romaní que s'ho escolta
cuyta a ensenyarli'l camí:
y si'n té de fulla verda
de més verda's revestí.
Tremola la Verge santa,
lo bon Jesús li somríu,
veyent passar ab Herodes
la llopada dels butxins.
Quan la llopada s'allunya,
parlava l'Infant diví:
—Puix la vida tu'm salves,
romaní, bon romaní,
tes branquetes que són verdes
de flors les vullch embellir,
com lo mantell de la Mare
del color de blau turquí.
Per quiscuna de ses festes,

perque vajas més bonich,
ton vestidet d'esmeragda
jo sembraré de safirs.—

Mentre'l bon Jesús parlava,
un vol d'Angels ha acudit;
los uns tocan la viola,
los altres lo violí,
y altres de vèu argentina
exa cançó fan sentir:

¡Que'n sóu d'hermosos,
coloma blanca,
bell colomí,
que'n sóu d'hermosos,
sota una branca
de romaní!

Verge María,
sota l'ombreta
vullàume a mi;
jo hi dormiria
sota l'ombreta
del romaní.

SANT JOAN

La soletat es un cel
 per los àngels de la terra;
 que ho diga'l petit Joan
 que hi víu ab gran penitencia.
 Mes, si es sol en lo desert,
 bé hi dexarà sementera;
 quan eix astre s'hi pondrà
 n'hi restaràn per estela;
 si volíau saber quants,
 comptàu del Cel les estrelles.
 Los sants lo prenen per àngel,
 lo poble per un profeta,
 lo desert per una vèu,
 per Messíes la Judea.

Miràulo en sa Cova humil,
 petxina de rica perla;
 té per llit lo del lleó,

per menjar lo de l'abella,
 lo cilici per vestit,
 per corona l'ignocencia.
 Un día lo cor li díu,
 acer que l'imàn desvetlla,
 que passa per allí prop
 la trinitat de la terra.
 Surt de la Cova amatent,
 no ovira encara al qui cerca,
 sols veu lo Cel més blavis,
 sols veu la prada més verda,
 l'espígol més olorós,
 més en flama la rosella.
 S'enfila al dors d'un serrat
 que té sota una cinglera;
 sota'l cingle hi ha un torrent
 que dú per aygues arena;
 si fossen brases de foch
 no fora pas més ruenta.
 Per allí va'l bon Jesús
 com una boyra lleugera;
 va a oferir la vida a tots;
 llevarli volen la seva,
 mes la Flor de Nazareth
 ja ha escapat a la tempesta.
 Lo sol que càu es calú,
 lo desert flames halena,
 la sorra li abrasa'ls peus,
 la set lo pit y la llenga.
 Lo vent en sa soledat
 per jugar no té un brí d'herba;
 l'aucell no troba un redós
 per exhalar una queixa,

y ¡tot just són al lllindar
del gran desert que'ls espera!

Per apagarlos la set,
daría sanch de les venes
Joan; mes ¿com ho farà
per exirlos a carrera?
Los segueix de lluny a lluny
per lo cayre de la serra;
no troba en lloch un baxant;
per tot lo cingle cresteja.
Axeca los tulls al Cel
y li'n devalla una idea.
Porta una crèu per bastó;
percudeix la roca ab ella;
ne surt abundosa font
que salta de grenya en grenya,
en arcades y sallents
ab que l'iris bell se trenca,
fins al pregón de la vall
que a son murmuri s'alegra.
Allí corre tot jugant
com pèl desert la gazela,
fent rodolar los palets,
fent reviure'ls jonchs y l'herba
y'l cor dels tres pelegríns
que'l vent del Sahara asseca.
María díu a Joseph:
—¡Que gran es la Providencial—
y abans de beure en lo doll,
de genolls cauen en terra.

Quan han orat y begut
vora l'ayga joganera,

com en son test una flor
que la rosada asserena,
en la falda maternal
lo bon Jesús se redreça,
y beneheix a Joan,
qui, en lo bell cim de la serra,
heralt del sol que va a exir,
apar de l'alba l'estrella.

DESVETLLAMENT

I

EN los braços de María
s'està Jesús adormit,
e inefable melodia
com d'harpista qui somnia,
ressona per l'infinit.

¿Són les perdús areneres
dant a la lluna un concert,
o les ayrades primeres
del ventall de les palmeres
ab que's venteja'l desert?

¿Es la zumzada que's gira
en son llit d'arenes d'or,
o bé'l lleó qui regira
lo cadavre de Palmira
que li pledeja'l voltor?

¿Potser, a nit, l'estrellada
lliga a la terra sa veu,
y ab tota llur auzellada
van a cantar una albada
quan obri'ls ulls l'infant Déu?

II

Orant les hores enfile
la Verge; al matinejar,
veyent que Joseph vigila,
dúu recolzantse tranquila:
—Ara podré reposar.—

Vols d'àngels baxar se veyan
com en la nit de Bethlèm;
al patriarca somreyan
y—dormíu també, li deyan,
que nosaltres vetllarèm.—

—Grans mercès, Ell responia,
sentint la testa inclinar;
reposar prou me caldría;
mes, vetllo al Fill de María,
y'ls ulls no puch aclucar!—

LA DATILERA

Los tres divins Viadors
 deù d'és hà que caminan;
 sense beure ni menjar
 l'acandiment los corlliga;
 si caminan gayre més
 colltorceràn en la via.
 Al Cel demanan socós
 y a devallarlos no triga.

Una palmera gentil
 a un oasis los convida,
 oasis que de la mar
 del gran desert es una illa.
 «Veníuhi a l'ombra, veníu,
 Jesús, Joseph y María,
 que us farà de parasol
 ma valona de palmices.»
 A tots tres los vé de grat;
 del herbey ne fan cadira.

Mentres la Verge s'assèu,
 del arbre aguayta la cima;
 carregada es de fruyt d'or

com nuvia de pedres fines:
 —Joseph, si'ls pogués haver,
 dos o tres dàtils pendria.
 —Alterosos són per mi,
 ¡ay! lo méu braç no hi arriba.—
 L'infant Jesús, quan ho sent,
 díu a la palmera:—Inclínat—
 y l'arbre abaxa son front
 a les plantes de María,
 que'n floreja'ls dàtils d'or
 com los joyells en botiga.
 La palmera apar que díu:
 «Prenèu la corona mía,
 prenèu mon cogoll y tot,
 oh del cel Rey y Regina.»
 —Redrécat, li díu Jesús,
 quan la'n veu alleugerida,
 y de tes fondes arrels
 una fontinyola n'isca.—
 La palmera axeca'l front,
 mentre a sos peus regalima
 un grífol d'ayga, que ensemps
 es una font d'alegría.
 Ne bèu la *yerta* gentil,
 bell lligabosch de la Siria;
 s'hi abeuran los *ouarans* (1)
 y la fera selvatgina,
 y après de beure a la font,
 besan los peus de María.

(1) *Ouarans*. Deuen ésser los grans llagardaxos de que fà esment la venerable sor Emmerich en ses Visions sobre la vida de Nostre Senyor Jesucrist. «Llagardaxos enormes y tortugues hi anaren a beure» díu parlant d'una font que l'infant Jesús féu nàxer anant a Egipte.

Los exilats caminan a nit en la foscor;
 ¿qui'ls servirà de guia?
 Vos qui als tres Reys guiareu ab una Estrella d'or,
 guiàu també a Maria.

Guiàu també a Maria, qui porta'l Rey del Cel
 a qui'ls tres Reys cercavan,
 mostràulos en l'errívol camí l'hermós estel,
 l'estel ab que's guiavan.

Axís vos ho demana, oh excelsa Trinitat,
 la trinitat tèrrena,
 quan a sos fronts modestos tres raigs han devallat
 dels de la nit serena.

Cofoyes les estrelles fan llum ab llur gresol
 a qui les ha criades,
 quiscuna desitjosa de darli, com un sol,
 la llum a torrentades.

Llur clariana vessa pèls arenals solfus
 una alba que'ls enflora,
 y amatinantse cantan los ibis y perdíus
 lo càntich de l'aurora.

Los camells que remugan en terra agenollats
 s'axecan de bell ayre,
 y'ls aromers gronxantse com encensers daurats
 envían dolça flayre.

Los beduhins al veure de lluny tres llantions
 marxant ab armonía,
 creuen que, a nit, en terra caygueren los *Trillons*
 y pèl desert fan vía.

DIMAS

I

Jesús, María y Joseph,
quina companyia us toca,
puix d'un lladre aquesta nit
posau a dintre la Cova,
d'un lladre de camí ral
que es de lladres cap de colla.
Llur Cova o níu de voltors
es sota'l bech d'una roca,
que senyoreja'l desert
com esfinge faraònica.

Lo lladre es fora a robar;
sols hi ha la seva esposa,
mareta d'un nin llebrós
que l'alegría li roba.
Mirant al bon Jesuset
lo mal de cor se li dobla;

veu una flama en sos ulls,
y en son front una corona,
una corona de Déu
que a la del sol fà vergonya.

María li dona un bany
en un riu d'allí a la vora;
lo riberal reverdeix,
l'escuma's torna olorosa.
Hi banya son fill llebrós
la mare quan se n'adona;
aixís que l'ayga ha tocat
la llebrosia s'escrosta,
y queda gemat y fresch
com una fulla de rosa.
La mare càu de genolls
y al bon Jesuset adora;
l'infantó també ho vol fer,
obrintli'ls braços s'hi acosta.
Lo bés que dona a Jesús
més amorós Ell li torna,
y'ls besos de Jesucrist
del paradís son penyora.

II

Lladre era'l pare de Dimas;
tal lo pare tal lo fill;
mes, segantli l'aventatge,
fà de lladre y d'assessí.
Quan té afanyat lo suplici
lo condemnan a morir,

a morir en lo Calvari
 al costat de Jesucrist.
 Ses paraules ell escolta
 quan perdona als enemichs,
 quan a Joan dona mare,
 y a sa Mare dona un fill,
 y oblidant lo séu martyri,
 se'l mira de fit a fit.
 Li semblan ses fesomies
 les d'aquell Noy tan bonich,
 que'l netejà de la lepra
 quan encara era petit.
 La lepra li es retornada,
 mes jay! la dels esperits,
 y, puix les aygues no hi valen,
 de sanch s'haurà de servir.
 La de ses venes impura
 no'l rentarà de sos crims,
 y a Ell que la vessa tota
 li'n demana un rajolí:
 —Al ser en vostre realme,
 recordàuvos díu de mi.
 —Ab mi, li respòn, eix vespre
 seràs en lo paradís.—

LO DESTERRO

Secessit in Ægyptum.
 Se retirà en Egypte.

(Math., 2, 14.)

FONT DE MARIA

DEL africà desert en la sortida,
del Nil en la florida
vora, la Verge-mare s'aturà;
sos peus eran cremats per les arenes,
y la sanch de ses venes
tenia la cremor del huracà.

La font de llet s'estronca en sa mamella,
hont, com del lliri abella,
la vida bèu qui l'ha donada al món.
Ab llàgrimes als ulls Ella se'l mira,
amargament sospira,
y esllanguida coll-torç sobre son front.

Asseguda a la soca d'un gran arbre
sembla talment de marbre,
imatge de la pena y de l'amor.
Lo sant Espòs segueix la rodalia,
cercant en sa agonía
com apagar la set del Criador.

L'ayga'ls sorrals se la begueren tota,
no'n troba ni una gota.
Al vèurel retornar tan affigit,
Jesús ab son taló fereix la molça,
y una fontana dolça
ne brolla com la llum en negra nit.

Los tres exànims pelegrins hi beuen,
y al séu voltant s'asseuen
ab los ulls a la font, lo cor ab Déu,
mirant com per l'exuta fanaleda
s'escorre l'ayga freda,
que febrosa de set la terra's bèu.

Dins un clot, safareig de la natura,
lo rieró s'atura,
com nin cançat de corrê y de jugar:
allí la Verge renta y emplataya
la capellina gaya,
que Ella ab sos dits tallà y cusí a Nazar.

Aprés l'extén sobre la terra nuha,
prop del bolquer que suha,
y la faxa presó del Infinit:
de cada perla fosa que'n degota
un gert fillol ne brota,
que serà un día balsamer florit.

Quan ja lo bàlsam guaridor crexia,
a la Font de Maria
Jesús acompanyava'ls infantons,
y, posanthi una fulla per canella,
dexàvals beure en ella
companejant ab l'ayga ses lliçons.

SOMNI DE LA VERGE

Exultavit ut gigas ad cur-
rendam viam.
S'axecà com un gegant a
fer sa via.

(*Psalm, 18, 6.*)

Los rosers d'aquells jardins
axecan ses mans florides,
com dihentlos «Benvinguts
a aquexa plana egypciaca;
veniu a l'ombra, veniu,
oh gentil verge Maria».
A Maria no desplaü;
amorosa s'hi rechina;
a l'ombra dels roserets
suaument s'es adormida;
lo somni que ha somniat
ses amargors endolcía.

Somnia veure a Jesús
que de sa falda s'esquitlla,

tornantse soptadament
d'estatura gegantina.
Ab l'espasa de la crèu
ja escomet l'idolatria;
los colossos de cents pams
van cayent com jochs de bitlles.
Ab un pèu a Denderàh
volca, ab l'altre a Elefantina;
escorna a Apis lo vedell,
a Tifón lo decapita;
pren per les banyes a Amnón,
a Anubis pèl coll de guilla;
y a lleons, goços y deus,
y deeses de garriga,
los arrenca del altar
y a pasturar los envía.

Va a plantar sa hermosa crèu
en la Tebayda y la Nitria,
y a la seva ombra suàu
aquella terra floría.
Se'n torna ab sa Mare après,
y aquell gegant s'apetita,
fins a ser hermós infant
que en sa falda se rechina;
y a un beset del bon Jesús
se desvetllava Maria.

LO TEMPLE DEL SOL

Conteret statuas domus solis,
 quae sunt in terra Aegypti.
 (Jer., 43, 13.)

Lo sol encès va a exir sobre l'Egypte,
 y desvetllantse'l temple d'Heliópolis,
 vol darli des d'un cim la benvinguda.
 En la naos immensa que sostenen
 vint y quatre columnes de sienita,
 de palma totes a faysó, s'aplegan
 mil sacerdots en lo misteri ombrívol.
 Quan surt lo gran pontífice del sèkos
 sempre voltat de místiques tenebres,
 solemnement portant entre sos braços
 a Horus sortint del càlzer blanch del loto,
 se posa a serpejar vers lo pronaos
 l'extranya processó. Gonfaronejan
 davant séu, sobre espatlles juvenívoles,

les simbòliques barques, llur emblema
 mostrant quiscuna de son déu estràmpol.
 Fumerejan en vasos de terriça
 de rehines y encens flayrosos núvols,
 mentres esclata un hymne en tots los llavis,
 al sò de l'harpa y de la flauta dolça:

«Llahor a tu, sol que a Orient renaxes,
 momia que't tornas jove cada día;
 ab tos passos la terra tu engrandires,
 y alçares de tos braços a l'altura
 lo cel; per çò s'alegran tant al vèuret.
 L'Egypte plora sense tu anyorívol,
 y'l món, quan tu n'ets fora, es un sepulcre.
 ¡Ja es hora! Surt y esbullia les tenebres
 y torna l'univers de mort a vida.»

Axís cantant la rua's descabdella:
 sembla una serp de Libia monstruosa
 que, del càu negre hont víu entafurada,
 surt a voltar lo peristil y enrotlla
 ab feréstega anella'l santuari.

Per una rampa de grahons ciclòpichs,
 quiscún ab una esfinge a cada banda,
 s'enfila anguilejant y remorosa
 al porffrich terrat del edifici.
 Allí donan tres voltes, cada una
 com un trò fent sentir hymnes a Horus,
 per tota la nilòtica ribera:

«L'Egypte plora sense tu anyorívol,
 y'l món, quan tu n'ets fora, es un sepulcre.
 ¡Ja es hora! Surt y esbullia les tenebres,
 y torna l'univers de mort a vida.»

Corona del gran temple allí hi ha una ara,
 hont cada cinch cent anys, en nfu de brostès
 de mirra de l'Arabia, 's crema'l fènix,
 y après renaix en ses metexes cendres.
 Ara mèteix ha d'arribar que es l'hora,
 y'l cercan tots los ulls en l'hemisferi.
 ¡Lo fènix renadfu no surt encara!
 Símbol e imatge d'Horus, pot ser vinga
 per ròssech de sa esplèndida carroça,
 que esferehint los enemichs d'Ossiris,
 ara abans ara, a solixent apunta.
 Lo sacerdot axeca ja sa imatge
 que va a adorar de genollons l'Egypte.

Mes a sos peus soptadament lo temple
 se posa a tremolar com una fulla
 y ab ell lo Delta en aspre terratrèmol.
 Lo déu rodoladfc càu de sos braços,
 va de grahó en grahó per l'escalada,
 trobantse al capdevall ab les esfinges,
 les serps de bronzo y esparvers de pòrfir,
 y ab tots los ídols del Egypte a troços.
 Va a redolons per terra'l bell Ossiris
 difunt, Isis sa viuda que plorantlo,
 en son anyal aniversari, trista,
 fà revenir lo Nil ab una llàgrima.
 Isis Sothis, de Sirius aymadora,
 qui, a Satí rellevant en ses cascades,
 engega'l riu com caçador la fletxa,
 càu en lo Nil mèteix, ab sa corona
 de déu, de flors de loto y de papirus.
 A Denderah s'atterra entre'ls sepulcres,
 Hator que té per fills deus y deeses,

vinguda de la terra dels aromes.
 Memfis, pare del Cayre, y sa germana
 la Tebas de cent portes, veuen caure
 del cel quiscuna sa superba tríada.
 Quan aguayta lo sol sobre Heliópolis,
 dels tres cents sexanta ídols que coronan
 aquell egypci panteó, no'n resta
 un de senser; colgat en un ossari,
 ni al ídol séu li restan ulls, per veure
 com arriba al Egypte a destronar-lo
 l'Infant Jesús als braços de María.

AFRODISIUS (1)

Es de la sabia Heliòpolis
 governador Afrodisi,
 governador assortat,
 puix a Déu té en sos dominis.
 Fà cap al temple del sol
 terratrèmol al sentirhi;
 se n'hi vola ab cent guerrers,
 cent lleons del desert líbich.
 Al veure los sacerdots
 tal y tan rúfol seguici,
 creuen que vol en sos caps
 revenjar lo deicidi.

(1) *Afrodísius*. Aqueix romanç està inspirat en la relació del pseudo-evangeli de sant Matéu, apòcrif traduhit per sant Geroni. «Afrodísi, segons una antiga tradició, era jove, encara que revestit d'una alta dignitat quan N. S. vingué a Heliòpolis. Se convertí al Evangeli després de la mort de Jesucrist y fôu ordenat de bisbe, primer de Beziers, per Sergi Paulus, l'apòstol de Narbona.» (Bollán, 24 de Maig.)

Ell quan mira sobre'ls deus
 caure'l llamp del extermini,
 al Cel demana plorant
 la clau d'aquell geroglífich.
 Veu una Verge allí prop
 de boniquesa prodigi,
 que a la cara dú un ressol,
 un ressol del cel assiri,
 y en sos braços un Infant,
 Horus diví d'aquella Isis.
 Una corona de llum
 que d'exa tempesta en l'iris,
 com l'aureola d'un Déu
 rodeja son front de lliri.
 Cau en terra de genolls
 y d'ú al estol gentílich:
 —Si aqueix Infant enciser
 no hi tingués pas predomini,
 no'l rebrían pas axís
 los astres del cel egypci,
 agenollats davant séu,
 y adorant los seus vestigis.
 Donchs jo, com ells, de genolls
 l'adoro per Déu altíssim,
 desitjant per amor séu
 dar la vida en sacrifici.

L'ARBRE DE LA VERGE

MOLTS, a exemple d'Afrodisi,
 van per terra de genolls
 davant lo Fill de la Verge,
 mes ¡ay! no'l seguexen tots!
 Algún segueix a María
 com a l'ovella lo llop,
 endevinantho que es Ella
 la causa del enderroch.
 Llampegueja en sos ulls l'ira
 com en sa dreta'l burjó.
 ¡No s'hi pensarian gayre
 a cridarli vía fós!

Fugíu, oh verge María,
 que altre Herodes tenu prop,
 si no us sega l'aventatge
 no ho farà perque no pot.
 Quan Ella del llop s'adona
 li entra gran baticor.

Asserenèuvos, María,
 que prou vigila per vos,
 tot dormint en vostres braços,
 Aquell qui ho vigila tot.
 Entre l'esglay y l'espasa
 ja's troba dintre del Hort
 y a l'ombra del Sicomoro
 que ja'ls ombrejà altre colp.
 Com mare-perla se'ls bada
 y'ls amaga dins son cor,
 al Cel meteix fent enveja
 que no té perles millors.

HELIOPOLIS

Delubra deorum Ægypti
comburet igni.

(Jer., 13, 13.)

DEL Nil blavós en la verdosa riba
per tot hi havia altars sinó per Déu;
en braços de la Verge quan hi arriba,
los ídols s'agenollan a son pèu.

Moloch avergonyit sota la terra
s'enfonza en ayga tèrbola de sanch:
Memnón, de cara de moltó, s'atterra,
y a cabuçons s'amaga dintre'l fanch.

Tots aquells deus estràmpols descendexen
d'immundos animals, n'es sa farúm:
peülles y banyots encara'ls crexen,
com crexen a les cabres y bacúm.

Dagón ferotge al veure l'Arca Santa,
en sa peanya palanqueja y càu,
y a capgirells baixa a besar sa planta;
tal l'ossiríach panteó s'ajàu.

Quan lo temple del sol, davant sa porta,
veu passar aquell Sol millor que'l séu,
quan de sos deus veu la niçaga morta,
díu tremolant: seré llur mausolèu.

Com dins lo bosch, si'l llamp corseca un arbre
ne cauen los aucells ab gran esbull,
de cent en cent tomban los deus de marbre
altar avall trobantse en lo rebull.

Són gegants monstruosos y disformes,
mes la vèu d'un Anyell los fà fugir;
y entre les ombres de la nit enormes,
mira'l Sol, oh Heliòpolis, exir.

De tes aules immenses hont un día
seyan Moysès, Herodot y Plató,
l'alada sabiesa se'n desnia
seguint al veritable Salomó.

Dels sabis que vegeres y sentires,
Jo só la veritat sols Ell ho ha dit;
llurs vanes sabieses són guspíres;
Ell es lo Sol ara meteix sortit.

En ta ara, sobre un feix de mirra encesa,
no hi vindrà més lo fènix a expirar;
es més noble la víctima promesa
que l'Orient veurà ressucitar.

Fènix se díu l'estrella vespertina,
que bada'ls ulls quan los acluca'l sol:
mes al nàxer avuy, munts de ruina
ha vist tornar son gegantí breçol.

Al pèu de les esfinges que s'ajauen,
sos errívols enigmes oblidats,
soldats caduchs, los obeliscos cauen,
de ferhi centinella afadigats.

Un solament com testimoni hi resta,
per dir a les centuries: Jo l'he vist;
y signa'l Cel ab sa cayrada testa,
com ho feya lo braç de Jesucrist.

Saludàulo, Piràmides superbes;
abaxàu a ses plantes vostre front;
son carro us xafarà com a exes herbes,
quan vinga après a conquerir lo món.

Mes eix desert, trono de foch d'Ossiris,
bé trigarà a florir com un verger;
abans de ser l'Egypte vall de lliris
¡què suhor costarà a son jardiner!

Míral, oh Nil, eix Noy de cabells rossos,
que veus, vora Heliòpolis, passar;
ab mà de ferre a tu y als teus colossos
la corona de déu ha de llevar.

Es al breçol aqueix Moysès per ara,
mes rebatrà ton Faraó al pregón;
aqueix Davit es un infant encara,
mes ha de rompre a Goliat lo front.

Míral, Egypte, en braços d'exa esbelta
Verge-Mare, aqueix Noy tendre y humil;
ab ses manetes ha format ton Delta,
y per juguina hi ha engegat lo Nil.

Ell de totes les mars prenent la brida,
de la terra y dels astres lo timó,
com harpa d'or per son halè ferida
farà en sos dits vibrar la creació.

CAPTANT

Per amor de Déu.

L'INFANT Jesús demana pà
y sant Joseph no li'n pot dà
Lo Patriarca agafa l'eyna
y a la ciutat va a cercar feyna;
de porta en porta va dihent:
Dàume treball, oh bona gent,
que vinch de fer un llarch viatge,
y no tinch rès, ni pà ni hostatge,
per ma Esposa ¡ay! y per mon Fill
que de la Glòria es un espill.

Uns Angelets allí a la vora
li van dihent ab vèu que plora:
—¿Per què no ho dihèu
que vostre Fill es Fill de Déu?—

Com sant Joseph forastereja,
y ja en son cap la néu blanqueja,

no troba un brí de feyna en lloch,
y torna a casa sens un broch.
La Verge santa ab ull alegre
surt y asserena son cor negre:
—Aconsolèuvos, mon Espòs,
dífuli, mostrandli'l Fill hermós;
tením un Déu per companyía,
¿què pot robarnos l'alegría?
¿Sentíu com cantan los aucells?
Déu nos estima més que a ells;
no'ns dexarà sense becada
quan als moxons l'haurà donada!—

II

L'infant Jesús demana pà
y sant Joseph no li'n pot dà.

La Verge-Mare al braç se'l posa
sempre serena y amorosa;
posa sos llavis en son front
d'hont baxarà la llum al món,
y va trucant de porta en porta
per les cabanyes d'aquella horta:

—Per amor de Déu,
¡una almoyneta pèl Fill mèul!—

La fruyta esbranca la perera;
ningú li díu: prenèu una pera;
ningú una engruna li ofereix
del pà que deuen a Ell meteix.

Al home ingrát y a la font seca
 per dar a Déu fins l'ayga'ls reca.
 Si algú'n ne troba de més bò,
 díu a María Déu n'hi dó.
 Los Angelets allí a la vora
 li van dihent ab vèu que plora:
 —Per què no ho dihèu
 que vostre Fill es Fill de Déu?—

Tot pidolant per les masíes
 bé sent cantarne de follíes,
 florida almoyna que li plou:
 —¿De pobreçalla no n'hi ha prou
 que de Judea encara'n vinga?
 Cada cigonya que's mantinga
 en son cloquer.—Abaxa'ls ulls
 Ella de llàgrimes remulls,
 que ab les de Cristo se barrejan,
 y per les galtes li perlejan:
 —Per amor de Déu,
 ¡una almoyneta pèl Fill méu!—

¡Pobra María! ¡Pobra Mare!
 Mes l'ha sentida l'Etern Pare,
 y altra pobreta se'n condol
 que de la gran Ciutat del Sol
 vé de captar més assortada.
 Sobre l'herbey taula ha parada:
 —Prenèu si us plàu, li díu, que més
 vos donaría si tinguéis.—
 Y ab gran amor parteix ab Ella
 lo bé de Déu de sa cistella.

LA CASA DE SANT JOSEPH

Juxta Eliopolim in quamdam
 domunculam habitaverunt per
 septem annos.

(ST. BONAVENTURA.)

I

LES AURENETES

Les guilles tenen llur càu,
 l'aucell son nfu en la grella;
 lo Fill del home, ni un roch
 ahont reclinar la testa!
 Totes les gotes del cel
 troban posada a la terra;
 ¿sols Vos no n'hi trobarèu,
 oh Criador qui l'heu feta?
 Des d'un casal decaygut
 li diuen les aurenets:
 «Veníuhi, que us farèm lloch
 en aquest nfu que s'aterra;
 si nosaltres no hi cabèm,
 prou cel per volar nos resta.»
 No díu de no'l bon Jesús,
 sant Joseph pren la perferta;

mes ¿hont morter trobarà
 per adobar la casella?
 Lo camí del calciner
 li mostran elles metexes.
 No manca argila en lo Nil;
 ab groch pallús la barreja,
 n'amotlla tobés que'l sol
 ab son bés de flama asseca.
 Lo tuguri un colp refet
 li demana una coberta;
 de llates y cabirons
 li'n bestràu una palmera,
 per un Déu qui vé a morir
 torcent de bon grat la testa.
 Envigat que es lo trespol
 l'abriga ab un llit de terra,
 hont abans d'haverhi flors
 ja s'hi posa alguna abella.

Abelletes d'or del Cel,
 ¿en eix rusch qui us examena?



II

JESÚS DORMINT

José hizo una cuna para el Hijo.
(SANTA MARÍA AGREDA.)

No'n resta més que un bocí
de la rumbosa palmera;
sant Joseph ne fà un breçol
talment una mare-perla;
quan la Gemma serà a dins
a les del mar farà enveja.
Sa Mareta va aplegant
brins de molça y palla fresca,
en los camps hont per llur ntu
ne cullen les aurenets.
D'eix flonjo coxí demunt
son Poncelló breçoleja;

breçolant son Poncelló
María canta una lletra;
díganvosla'ls Serafins,
díganvosla qui l'ha apresada.
Mitg somriu l'infant Jesús
a la dolça canticela,
mitg somriu dormint y tot
com fà la flor a l'estrella:
Jo dormo, com si digués,
jo dormo, mes mon cor vetlla.

III

LO PRIMER MOT

SOTA aquell portal humil
 que un lligabosch ensarmenta,
 fà rodar Marí' l fús,
 sant Joseph ribota y serra,
 mirant al bon Jesuset
 que en son breçol se desvetlla,
 aquells candis ulls obrint,
 esqueix del cel de Judea,
 del empiri raig de llum
 que nit y día clareja.
 De sopte a la mà dels dos
 trabada s'atura l'eyna,
 puix ha dit lo mot primer
 qui es de Déu paraula eterna:
 —Ave, Marí, li ha dit;
 ave, dolça Mare meva.—

Rossinyol, bon rossinyol,
 que fas música en la selva,
 no destorbes la que sent
 de Davit l'hermosa neda,
 en l'harpa que li ha enviat
 lo Senyor de les estrelles.
 Callàu, chors de Serafins,
 emmudeix, cítara angèlica,
 que ohint la vèu de Jesús,
 sentintsen dir, Mare meva,
 fins la música del Cel
 la distrauria d'aquexa.

IV

INFANTS Y POBRES

LA Casa de sant Joseph
 pèls pobres sempre es oberta,
 pèls pobres y pèls infants
 del bon Jesús amoretes.
 Fuma per ells lo calú,
 per ells la Font remoreja,
 fà gínjols lo ginjoler,
 rahims d'or la rahimera;
 per ells va de flor en flor
 captant mel dolça l'abella.

Quan Jesús veu un orfanet
 amorós l'abraça y besa:
 —Serèm germanets, li dfu;
 menjaràs en ma escudella;

les tórtoras picaràn
 al palmell de la maneta
 los rubins del magraner,
 los carboncles de l'eurera.
 Un pare jo tinch per tu,
 ma Mare serà la teva.—
 Li fà de guía si es orb,
 si es coix li fà de crosseta.

María surt al portal
 ab la cara riallera,
 surt ab los braços oberts
 per donarlos una estreta,
 ab un braç a cada un,
 sobre aquell Cor que aleteja
 d'amor a son Fill del Cel
 y a sos germans de la terra.
 Si'l pobret es malaltic,
 María fà de metgessa;
 al front li posa la mà
 que es de tot mal remeyera,
 y guarit d'ànima y còs
 volar a son níu lo dexa.

V

CREXENÇA DEL NIL

En llit ample jau lo Nil,
 mes a mitg Juny li estreteja,
 y se'l fà més espayós
 en la esplanada del Delta.
 S'esbranca d'ací y d'allà,
 ses ales prenen estesa;
 se tornan illes los puigs,
 bargalló la datilera;
 tot lo vert s'hi torna blau,
 la praderia maresma.
 Es per l'Egypte lo Nil
 lo riu de la providencia;
 mes si sobrix gayre més,
 la cullita enguany se nega.
 Allí a l'espona del riu

un promontori s'axeca,
 peanya d'una maysó
 que al Cel empiri fà enveja;
 ne diuen per lo vehinat
 Casal de les aurenets.
 Al terrat del casalf
 veushi una hermosa donzella,
 axecant un Infantó
 qui al diluvi díu: arrera.
 Aquella Nina gentil
 regina es del Cel y terra;
 sobre'l diluvi minvant
 apar la coloma bella
 que'ns portarà en son bech d'or
 una branca d'olivera.

VI

MINVADA

TORNA a solch l'ayga del Nil;
 son llençol la plana's lleva,
 que ab lo sol per llaurador
 per tot arrèu se clivella,
 dexant a plèr ayrejar
 les entranyes de la terra.
 Ab sa faldada de flors
 hi baxa la primavera,
 en los horts sembrant lo llí,
 en los rabeigs la nimfea,
 la blanca que es un albó,
 la blava que es una estrella,
 a nit cayguda del Cel,
 floró de sa diadema.

La color verda del blat
 tórnas de flor de ginesta,
 y lo que ahir fôu maror
 d'onades d'or s'emmantella.

Floríu, cottoners, floríu;
 fruytàu, ciprus y figueres;
 granàu, humits arroçars;
 espigàu, ordis y xexes.
 Oh pays dels Faraons,
 rich ets dels bens de la terra;
 mes lo Sembrador diví
 te vol dar més rica messa,
 però serà d'aquell blat
 que en son paradís rosseja.
 Per çò t'està benehint
 des de'l terrat de la cel·la,
 que es pèls hòmens un casal,
 per los Angels una esglesia.

LA TUNICELA

DE petit lo bon Jesús
 ab quin goig les faxes duya,
 del pecat y de la mort
 per desfer la lligadura!
 La Mareta un bon matí
 les hi lleva d'una a una
 y ab mà amorosa després
 la vesteta li engambuxa,
 que ab sos ditets argentins
 ha textit sense costura.
 De mida no li n'ha prè,
 y de per tot li vé justa;
 fins li es més ampla del pit
 per lo gran foch que l'abrusa.
 De la mar blava del Cel
 venen zumzades de música;
 somriuen los Serafins
 veyent des de l'alta cúpula

al séu Criador pèu-nú,
 y ab tan pobrissola túnica
 qui vesteix de llum lo Cel,
 camps y boscos d'hermosural
 Somriuen los Serafins,
 mes sos ulls tantost se mullan,
 recordant que aquell gambuix,
 de la Flor empírea fulla,
 li llevaràn los sayons
 per lligarlo a la Columna,
 cobert de sa propia sanch
 com un príncep de sa púrpura.
 També Ella's posa a plorar;
 mes Jesús sos ulls exuga
 ab un beset amorós
 de sos llavis de maduxa.

LO PRIMER PAS

Quam pulchri sunt gressus tui.
(Cant., 7, 3.)

DEL Sicomoro a la Font
un prat hi verdeja ahont
seuen Joseph y María;
diríau que sobre d'ell
ha extès Ella son mantell,
dantlo a Jesús per catifa.

Sols per donarlos solaç
allí dona'l primer pás
dexant la falda nadiua;
allí del braç de Joseph
torna a la falda, que'l reb
com son níu a la cardina.

Y's dèxa guiar Aquell
qui regula en son palmell
les cèliques armonfes;

Aquell a qui, al dematí
diuen los sols: Som aquí,
pèl Cel nostres passes guía.

Les primeres passes fà,
sobré la terra, que es ja
de ses llàgrimes humida,
als desterrats d'Israel
mostrant lo camí del Cel
en la terrena calitja.

La sorra d'herba's vesteix,
cada brí d'herba floreix
quan sos peuets la trepitjan;
de cada passa una flor
naix, que vas d'argent o d'or,
vessa l'encens o la mirra.

Ac'l rubèlich humil,
allà'l sftisso gentil,
la viola y l'artemisa.
Exos sorrals quedan verts;
alegrèuvosne, deserts,
los de Tebayda y de Nitria.

Mes, si hermoses passes fà,
més hermoses les farà,
per los camins de la Siria,
anant de jardí en jardí
del Jordà a Getsemaní,
del Calvari a les Olives.

Florirà per tot arrèu
la terra sota son pèu,
y ¡quina bella florida!

Florida d'Angels humans,
de vèrgens, màrtirs y sants
estrellada matutina.

Exa Font, que es ara un fil,
per més realms que'l Nil
vessarà abundor y vida;
tornada braç de la mar,
la terra s'ha d'abrigar
ab sa immensa sobre-exida.

Floríu, herbetes, floríu;
avuy exos prats vestíu,
demà los de Palestina,
demà passat los del món;
corrèu, aygues d'exa Font,
des de l'Amèrica a l'India.

NOSTRA SENYORA DE LA BALMA

(SAIDNA-EL-KAHF)

Ascendens Jesus in navicu-
lam transfretavit.

(Math., 9.)

I

UN cistell de flors
n'apar la barqueta
del infant Jesús
que s'hi breçoleja.
Més gran que Moisès
es qui en tu navega,
Nil afortunat;
axí't benehesca.
No va solet, no,
sinó ab sa Mareta,
palmó en qui floreix
l'hermosa palmera.
Los aucells del ríu

nadant no s'esveran,
ans venen de lluny
ab gran cantarella,
posantse a milers
pèl riu y ribera;
si són pelicans
diriau que hi neva.

II

De sopte'l barquer
esglayat s'axeca,
veyent que un penyal
demunt se'ls aterra.
Lo bon Jesuset
hi extén sa maneta,
y'l cayent rocal
apar que s'arrela.
Si a mi no'm creyèu
anàhuo a veure,
la mà de Jesús
hi es encara impresa.

III

Los fills del barquer
dins la dura grenya
tot vorant, vorant,
n'han fet una esglesia,
hont com les parets
l'altar es de pedra.

En mitg del altar
n'hi ha una barqueta,
que va per lo Nil
com flor de nimfea,
ab l'infant Jesús
que s'hi breçoleja,
de sa Mare al braç,
de sa Mare verge.

IV

LA MONTANYA DEL AUCELL

(GEBEL-EL-TAIR)

Una volta al any
a cantar s'hi aplegan
tots los aucellets
d'aquella ribera.
Aquell que en l'assaig
millor la punteja
la cítara d'or
de la seva llenga,
trobador felíç
a cantar s'hi queda
perennes llahors
al Fill de la Verge.
Fins que un any après,
en sa canticela,
músich més sortós
un altre'l relleva.

VORA LO NIL

Es serena la nit y de celistia:
 vora del Nil María està asseguda,
 mirant les aygues que a sos peus s'adormen
 per ferli de mirall, que festonejan
 nenúfars blanchs y blaves flors de lotus.
 Entre ells y les flors cèliques que baxan
 a breçolarse en son rabeig llisquívol,
 ¡l'imatge de son Fill que n'es d'hermosa!
 Axeca'ls ulls al esgranall d'estrelles,
 que, lotus blanchs del riu del cel esplèndit,
 ab ullets somniosos li somriuen,
 frissoses ja de coronar sa testa.
 Bonichs com són, li'n semblan més encara
 los del séu Fill que dorm entre sos braços,
 poblant lo Cel de somnis vagarívols.
 Escolta'l rodolar de les esferes,
 que en dança armoniosa giravoltan
 per los espays; més dolços y placèvols
 li són los batements del Cor puríssim,
 que bat unísson al séu Cor de verge.
 Posa sos llavis en son front querúbich
 y de tristor y d'alegría plora,
 y'ls astres fan sentir, dalt en los atris
 del infinit, més dolces armoníes.

LA CREU

I

L'INFANT Jesús té una creu d'olivera
 de son còs feta a la mida; s'hi ajàu
 sovint, sovint, com en flonja llitera;
 ses mans y peus tot cercant la clauera,
 sembla que diuen: Clavàunos, si us plàu.

II

Joseph amaga la fusta pesanta,
 un jorn, al veure a Jesús allunyar;
 la Verge-Mare de vèureho s'encanta:
 y—¿Per què, dífuli, amagàu la Creu santa?
 —¡Perque'ls dolents no li pugan clavar!

BALSAM

Sicut... balsamum.
(*Eccli.*, 24, 20.)

UN día'l bon Jesús
se'n va al Jardí del Bàlsam;
los tanys són petitets,
tenen la seva alçada.
Los dona una regor
y axí amorós los parla:
—Puix jo us he dat lo ser
dàume la vostra sava.—
Li'n dona cada brot,
li'n dona cada branca,
lo tronch un rajolí,
les fulles una llàgrima.
Tantost se n'ha adonat
la Verge també l'ayda.
Se n'omplen del més fi,

se n'omplen com una ànfora
la sina l'Infantó,
sa Mare humil la falda.
—Fill méu, ¿per què'l cullíu?—
la Verge li demana.
—Mare, cullíme més,
cullíme més encara,
que està de mal de mort
l'humanitat malalta,
y hauríam de gorir
la seva immensa llaga.—

TORNADA

Ex Ægypto vocavi Filium meum.
(Os., 2, 1.)

SORTINT D'EGYPTE

SANT JOSEPH

DELS rius de Babilonia ací a la vora
seguerem y plorarem;
l'harpa suàu, que com nosaltres plora,
d'un sàlzer la penjarem.

«Cantàunos l'hymne de Sió dolcíssim»,
nos díu qui'ns ne desterra
¿Com cantarèm lo càntich del Altíssim,
dels ídols en la terra?

Allà d'allà sento ta vèu que'm crida,
Gerusalèm aymada;
Gerusalèm, si ma ànima t'oblida,
sia de tu oblidada.

(Sant Joseph s'adorm y un Angel li parla.)

Alçat, Joseph, que es mort
qui al bon Jesús volgué matar un díu;
pren lo diví Infantó, pren a María,
y de Judea torna a entrar al port.

(Sant Joseph al infant Jesús.)

Desvèllat, gloria mía,
desvèllat, oh ma cítara y psalteri.
Lo carro de Davit ja al hemisferi
munta; fugím abans que apunte'l díu,
fugím del cautiveri.

CHOR DELS DÉUS D'EGYPTE

Moisès encara era petit, petit,
Faraó lo tenia en sa mastaba;
veyentlo un jorn tan candi y axerit
demunt de sos genolls l'afalagava.

Lo nin corda y descorda son jalé,
toca sos ulls y barba ab mà joyosa;
per veure sa corona si li vé,
li lleva de son front y se la posa.

De sa joguina Faraó se'n ríu,
mes un sabi de Sais que ho presència:
—No es ignocencia, oh Faraó, li díu;
descoronarvos eix infant somnia.—

Porta-vèu del Altíssim, l'infantó,
un díu fòu sa dreta, y arrencava
la corona y la vida a Faraó,
y en lo Mar Roig sos carros trabocava.

Mes ¿eix infant Jesús digàu qui es,
que avuy als deus dels Faraons aterra,
y al fons de les onades, com Moisès,
ab tot l'egypti panteó'ns soterra?

CHOR D'ANGELS

Baxàu al fons de l'ona,
lleons de cap de dona,
escarabats d'argent, serps de granit,
eternitats d'un jorn, deus d'una estona.
Titans més gegantins del gentilisme
que avuy Jesús destrona,
trucaràn a la porta del abisme
dihentvos: Fèume lloch en vostre llit.

JESÚS, JOSEPH Y MARÍA EN LO DESERT

Los deus d'Egypte udolan
y lladran ja més lluny. ¡Oh Adonahí!
a Vos, a Vos los nostres cors se'n volan.
Mostràunos lo camí
per eix desert, axample del Sahara,
ahont ressona encara
la vèu del Sinahí.

UNA CIGONYA VOLANT

Veniusen per ací.
Avuy caygué de Memfis la mastaba,
ahont mon níu penjava
del temps de Faraó.
Un ceptre que hi restava
d'or y d'evori, a Nazareth la bella
lo porto, per juguina a un Infantó!
¡Oh, si pogués niuar en sa casella!

CHOR D'ANGELS

Si caminar volèu
dels estels per la volta safirina,

s'ajupirà perque en son dors pugèu.
Mes, puix ací vostra grandor s'inclina,
oh bon Jesús, ací fins la gacela
del cacto enciriat cerca l'ombrela.
¿Ab nostres ales blanques
volèu que us fèm d'ombrívol cobrecel?

JESÚS

Creix per mi una olivera en Israel;
ella bé prou m'abrigarà ab ses branques.

CHOR D'ANGELS

De gotes de rosada benehida
arruxarèm, si us plàu, vostres camins.

JESÚS

De perles y rubins
serà y d'ayga de vida
la que plourà llavors en lo Calvari.
¡Cuytèm, Mare amadíssima, a arribarhil!

CHOR D'ANGELS

¿Volèu que us fèm una arca,
d'hont la Verge María y'l Patriarca
seràn los Serafins?

JESÚS

No. Quan haurè donat mos últims passos,
arca millor, la dolça Mare mía,
m'acullirà en sos braços.

CHOR D'ANGELS

Prenèulo per María,
si a Vos no us vé de grat, un refrigeri,
y pèl sant Vell que en vostre cautiveri,
del Pare Etern ab l'ombra vos cobría.

JESÚS

Per ells, donchs, ho pendré: benehit sía.

CHOR D'ANGELS

Extenèu, oh palmeres, vostres braços,
y arrececrau a vostre Criador;
sobre sos membres lassos
vessau de vostra copa la frescor.
Ginesta d'orient de flor nevada,
que en lo desert servías
de parassol a Elías,
ombreja avuy al Déu qui't fà florir.
Oh sorral, entebíat a sos passos;
oh vents, suavisau vostra halenada
de foch; desert, atura ton respir;
sol de mitg día, atura ta calrada,
¡sinó'l veuràs morir!

JESÚS

*In exitu Israel de Aegypto, domus Jacob de populo barbaro.
Facta est Judea sanctificatio ejus, Israel potestas ejus.
Mare vidit et fugit, Jordanis conversus est retrorsum.*

(PSALM. 113)

SANT JOSEPH

Oh boscos de Judea,
oh del Jordà primaverenca riba,
odorífers jardins de Galilea,
setím y sicomoro
de la maysó que anyoro,
¿es vostre halè l'ayrada que'ns arriba?

JESÚS

*Laetatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: In domum
Domini ibimus.*

Stantes erant pedes nostri, in atriis tuis, Jerusalem.

(PSALM 121.)

SANT JOSEPH

Allà d'allà sento ta vèu que'm crida,
Gerusalèm aymada;
Gerusalèm, si ma ànima t'oblida,
sía de tu oblidada.

CHOR D'ANGELS

Del vespre apunta l'estrella;
la nit ombrívola càu,
com una immensa parpella
sobre un ull blàu.
Un pabelló si volían
los celestials pelegrins,
ab ses ales lo farían
los Serafins.



DE NIT

I

Si una tenda vol,
 no de vostres ales,
 oh bells Serafins,
 qui us les ha donades.
 Son bastó Joseph
 en la sorra planta,
 aquell lliri-jonch
 florit a Nazara.
 Del bastó al demunt
 ha extesa la capa,
 de color de néu,
 de negre llistada.
 L'humil pabelló
 té per lluminaria
 milions d'estels,
 la lluna per llantia.

Pèls quatre costats
 se veu l'estrellada,
 y per allí amunt
 un Angel que'n baxa.
 Se'ls posa davant
 puntejant una harpa,
 d'hont vessa cançons
 a la Verge santa;
 la que més li plàu
 té aquexa tornada:

*Flor del romant,
viola boscana.*

II

Al infant Jesús
 la cançó li agrada;
 al cèlich cantor
 emmanlleua l'harpa,
 y ab llavi rosat,
 d'hont la mel regala
 refila Ell meteix
 a la Verge santa,
 com may ha cantat
 rossinyol a l'alba:

*Flor del romant,
viola boscana.*

III

Lo cel que es florit
 floreix més encara,
 sortint al balcó
 les flors que té en cambra.
 Lo jardí estrellat
 s'emperla y se daura
 de rossos capets
 y d'ales de flama.
 Ab gran volior,
 per la volta blava,
 escolta del Cel
 la bella aucellada
 eix càntich d'amor
 que hi ressona encara:

*Flor del romani;
 viola boscana.*

CAMÍ DE FLORS

María al Cel guía
 per camí de flors.

AL partir lo sendemà
 lo camí se'ls esborrà,
 no hi ha ningú que'ls lo diga.
 María abraça al Fill séu;
 —Jesús, mon Fill y mon Déu,
 enviàunos una guía. —

La guía no's fà esperar:
 davant séu veuen brotar,
 veuen brotar una rosa,
 la Rosa de Jericó,
 que sembla sobre'l sauló
 una estrella guiadora:
 Una maneta de nin,
 que de la terra sortint,
 apar, que «Segufume, 'ls diga:

jo us guiaré camí enllà,
hont encaxa ab altra mà,
també una rosa florida.

Cada rosa apar que'ls dñu:
Veníu, per ací, veníu:
més enllà un altra se'n bada,
y una cadena de flors
als seráfichs Viadors
mostra'l camí de la Patria.

GOTA DE SANCH

Adonis autumnalis
Petita anèmona de Palestina.

Lo més hermós dels infants
va caminant per la sorra,
d'un sorral sempre ruhent
com si hi fessen foch dessota.
Sos peüets són delicats,
de fil a fil sanch ne brolla,
que ab un rastre de rubins
va dexant l'arena roja.
si al caure, ab un càlzer d'or
un serafí no la copsa.
Sant Joseph se n'escruxeix,
Maria se n'acongoxa:
—Fill méu, ¿per què caminàu?
¿No teníu mon braç que us porta,
que us porta ¡ay! ab més amor
que'l roser la seva rosa?

Rosa sóu que m'espinau
 des que la sanch vos degota.
 —Mareta, no us afigiu
 de lo que a mi m'aconhorta:
 es tan gran la meva set,
 ma set de vessarla tota,
 que ab les gotes que mirau
 la mía ànima's desfoga.—

Girant enrera los ulls
 la Verge a mirar les torna;
 aquells rubins ja són flors
 que tenen lo nom de gota,
 Jesús, de *Gota de sanch*,
 de vostra sanch preciosa.

DINTRE LA COVA

I

C OVA de Sant Joan,
 a nit ets ben ditxosa;
 los Pelegrins que aculls
 te'ls vol robar la Gloria.
 L'un es lo bon Joseph,
 l'altre sa casta Esposa,
 l'altre l'infant Jesús,
 d'aqueix altar custodia.
 Lo venturós Joan
 se'n fà la papellona:
 sos ullets tenen sòn,
 tenen sòn y no dormen,
 mirant l'Anyell diví
 que afadigat reposa,
 reposa al séu costat
 sobre un coxí de molça,
 al remor de la font
 que rost avall rossola.
 Lo finestró es obert,
 la lluna tot l'enflora:
 ¡com resplendeix son front!
 ¡com vessa amor sa boca!

Sembla de raigs de sol
sa cabellera rossa,
del sol que ha emmorenit
eix Lliri nat a l'ombra.
Sa cara sembla un maig,
son front lo de l'aurora.

II

Li dona un bés o dós,
l'Infant diví's desvetlla,
obre sos ulls de cel,
de cel quan s'asserena,
hont un somris floreix
que al sol ixent fà enveja.
La Plana de Sarón,
los cims de la Judea
li envían pèls aucells
enhorabona alegre.
Se posan a gays vols
davant de la finestra,
los uns per lo brotàm,
los altres sobre l'herba,
y a chors diuenli axís
en dolça canticela:
«¡Oh benvingut lo Sol
de qui es Joan l'estrella,
lo Sol d'amor que'ns dú
la fèrtil primavera!
Oh benvingut Moisès
de Promissió a la terra:
com altre Sinai
lo Gòlgota us espera.»

BENVINGUTS

A vista de Nazareth
plora lo bon Jesuset,
ploran Joseph y María;
ploravan també al sortir,
¡ay! de tristor era ahir;
mes avuy es d'alegría.

Plorèu, cèlichs Viadors,
mes en terra per les flors
se us conxen les petjades;
per lo rastre que'n dexau
vos segueix ab vol suàu
un Angel d'ales daurades.

Es l'Arcàngel sant Miquel,
príncep dels prínceps del Cel
qui fà a vosaltres de patge,
y ab una fiola d'or

cull les gotes de suhor
que emperlan vostre viatge.

Les llàgrimes de Joseph
fecundes com les del cep,
les de sa Esposa tranzida,
les vostres, oh Infant diví,
rosada pèl gessami
de vostra galta florida.

De una a una les cull
per vessarles ab orgull
a les plantes del Altíssim,
hont floreix l'iris de pau
que uneix la terra al cel blau
ab abraç amorosíssim.

NAZARETH

PROEMI

Ibimus ad Nazareth, et vi-
debimus florem Galilæ.

Anirèm a Nazareth y allà
veurèm la flor de Galilea.

(SANT GERONI.)

Què hi portas, Nazareth, aquí a la falda
que't mirè'l firmament de fit a fit?
¿Què lluheix en ta conca d'esmeralda
que robe axis lo cor al Infinit?

Com a la porta del primer sagrari,
veig demunt téu los Angels abocats,
y pujarne altres Angels, y baxarhi
a chors los Querubins y Potestats.

¿Quin arbre naix en tu, ciutat florida,
que ton perfúm se sent per tot arrèu?
¿Ets tu l'Edèm del arbre de la vida
per hont l'home caygut pujarà a Déu?

Ta vall, verda petxina que s'esberla
entre l'Hermón altívol y'l Carmel,
¿ha copsat de rosada alguna perla
obrintse cada día als ulls del cel?

De monts, que són tes fulles, coronada,
oh Nazareth, puix semblas una flor
als cims de Galilea esbadellada,
¿hauràs atret alguna abella d'or?

L'abella que atragueres es l'Altíssim
que fins a tu baxà de cel en cel,
com del collar del vespre sereníssim
s'esgrana a les valls fosques un estel.

Aquell qui té com notes lo psalteri,
a voliors los astres y los mons,
illes de llum del mar del hemisferi,
en eix plech de montanya dona fons.

Lo Verb s'es encarnat: vall nazarena,
ensenyam aqueix Déu de qui ets breçol,
aqueix Infant que al nàixer tot ho omplena,
de llum y vida inestroncable sol.

Ensenyam ses angèliques joguines,
sos mots retràume de sentor de mel,
lo que deya als infants: coses divines
que'ls Serafins tornavan dir al Cel.

Oh camps, dexàume veure ses petjades,
y tu, cel d'orient, lo séu somrís,
y tu, dexam sentir ses halenades,
ayre olorós que vens del paradís.

Dexam, oh Casa benehida y bella,
lo téu *sancta sanctorum* visitar;
oh Cel abreviat, mostram l'estrella
que'ls pobles a son Déu ha de guiar.

Jardí hont l'Espòs dels Càntichs se regala,
dèxamel veure en son primer matí,
de l'ombra del misteri sota l'ala
com Moysès en lo núvol Siná.

Jesús, ¡oh bon Jesús!, dexàuvos veure
vora'l riu que s'esmuny en lo joncar,
Anyell entre'ls anyells que hi van a beure,
Noy entre'ls noys que hi baxan a jugar.

Dexàuvos veure entre aloès y arbossos
de Sèforis muntant per lo camí,
dexant que s'embalsame ab vostres rossos
cabells la marinada del matí.

Dins la cabanya de Joseph roquera
dexàuvos veure ab túnica d'obrer,
polsosa, com la vostra cabellera,
de l'honrada polsina del taller.

Dexàuvos veure humil en vostra feyna,
Noy més gran que Davit y Salomó.
¿Quin ceptre d'argent fí val aquexa eyna?
¿Quin trono d'or aqueix payral escó?

¿A quins rosers anàu a cullir rosés?
¿A quin turó solèu pujar, en gir
veyent a vostres peus totes les coses,
lo present, lo passat, l'esdevenir?

De tots los rius ahont lo cor s'abeura
d'amor y fè ne raja aquí la font.
Jesús, l'arbre sóu vos y l'home l'aura,
vostre breçol es lo breçol del món.

Oh Sol que puntejau en exa serra,
jo us veja en lo mitjorn, fent germinar
a vostres dolces escalfors la terra,
y a vostre entorn fent l'univers rodar.

Mes, no'n tinch prou de vèureus: jo us voldria,
Flor virginal de Nazareth, cullir;
cullirvos en los braços de Maria,
sobre mon cor breçarvos y morir.

HERBES Y AUCELLS

QUAN Jesús torna d'Egypte
de Nazareth a la casa,
veu que les herbes del hort
s'enfilan a la teulada.

—¿Per què pujau tan amunt?
d'íu, fent la mitja rialla:
la teulada es pèls moxons,
baxau al jardí vosaltres.—
Los moxonets ho han sentit,
que feyan níu en sa cambra;
ja se li posan als peus
com qui perdó li demana,
ajupint lo capsiró,
tremolant de peus y d'ales.
—Perdonats sóu, mos aucells,
si tan bon punt trenque l'alba,
des de la creu del camí,
com des de'l cim de la branca,
des de l'eurera'l tudó,
des de l'atzur la calandria,
cada matí li cantau
a ma Mareta una albada.—

LA SANTA CASA

QUINA casa tan hermosa
la Casa de Nazareth,
hont fan la vida dels Angels
Jesús, María y Joseph!
No n'hi ha una altra a Judea
des de Dan a Bersabè.
Els semblan tres violetes
y la Casa un violer:
¡quina pobresa tan rica!
¡quin benestar tan modest!

La taula de terebinte
obra mestra es del Fuster;
lo companatge que hi posan
la pobresa l'ameix,
si per una altra pobresa
la caritat no'ls lo pren.
Un día, quan ja n'es hora,
per menjar no hi veuen rès:
—¿Què farem, donchs? d'íu la Verge.

—¿Què farem? respòn Joseph.
—Entrèmsen al oratori—
respòn lo bon Jesuset.

Sos genolls cauen en terra,
sos cors volan com aucells,
com aucells de branca en branca
per l'arbre de l'univers,
d'estelada en estelada,
d'escalons fentlos los cels,
per entre les gerarquies
fins al trono del bon Déu.
Del tabernacle a la gloria
s'hi esbadella un cel obert,
escala maravellosa
que Jacob vegé en Betel:
rosada y llum ne devallan,
hi pujan càntichs y encens.
Quan abaxan la volada,
per casa senten trasteig,
la porta forana es closa
un finestró sols hi ha obert;
qui haja pogut enfilarshi
prou tenia ales d'aucell.

Qui hi ha pujat tenia ales,
mes eran los Angelets,
que a parar la taula venen
ab estovalles de rey.
Un pà de sègol hi posan
vora una gerra de llet:
del camp de Ruth es lo sègol,
la llet dels prats de Raquel.

Les estovalles són blanques,
lo pà de sègol n'es més,
lo pà fà enveja a la gebre,
la llet fà enveja a la néu:
més blanques són les manetes
de Jesús qui ho beneheix,
assegut a cap de taula
entre María y Joseph.

LOS COSINETES

Jesús y Sant Joan
se'n van
per un boscatge alegre;
ique hermosos són tots d'ós!
l'un rós,
l'altre de cabell negre.

Un ramadet que'ls plàu
s'hi escàu
al peu d'unes alzines;
petits són los anyells
com ells;
los prenen per joguines.

Jesús fà de sos dits
petits
pinteta de sa llana,
mentres los va arruxant
Joan
al doll d'una fontana.

Los donan d'herba'ls brins
més fins,
de péxer quan es hora,
de sa maneta'l bell
palmell
fentlos d'abeuradora.

Xopejan dintre'l riu
ombríu
de cap entre la fulla;
com es nuhet son peu
de néu,
son calçadet no's mulla.

Abans de férsels fosch
al bosch,
vers Nazareth que'ls plora
van, com aucells al níu,
hont riu
la Mare que'ls anyora.

Jesús munta l'anyell
més bell,
Joan davant camina;
Jesús porta la creu
de Déu;
Joan una petxina.



INTER LILIA

Lo místich Anyell,
 del Cel alegría,
 entre lliris blanchs
 sovint se perdía.
 Algún estelet
 ne té gelosía,
 mes per un Déu nin
 ¡quina companyía!
 Són petits com ell,
 de sa fesomía
 tenen sa blancor
 y sa galanía.
 Ja'n va a cullir un
 la verge María
 per ferlin present
 quan arribaría.
 ¿Quin lliri pendrà?
 ¿Quin lliri pendría?

Ne sembla'l verger
 una argentería.
 Vèune un de més blanch
 que la setelía;
 donantli un beset
 de terra'l cullía.
 Lo bés que ha rebut
 lo torna a María,
 que'l lliri es l'infant
 que a sos pits se cría.



AUCELLS

DAVANT de la botiga
l'Infant diví
esgrana alguna espiga
cada matí.

Les aucellades venen
a voliors
y sa cançó reprenen
entre les flors.

Hi baixa l'aureneta
que, aquest estiu,
a dins de sa cambreta
penjà son níu.

Baixa l'abellerola,
ram de color,
ram de color que vola
per un cel d'or.

Baixa la gralla verda
d'aló morat,
com branquilló d'userda
ja aponcellat.

La blavosa cucala
sembla un safir
que'l Cel a Aquell regala
qui'l fà florir.

La merla d'hàbit negre,
la d'hàbit blanch,
lo reyet cara-alegre,
lo trit cor-franch.

Ab grans refiledices
venen a vols,
Jordà, de tes verdices
los rossinyols.

Volant sobre sa espatlla
com sobre'l blat,
per Ell d'exa la guatlla
lo blat segat.

La coloma nevada
peix en sos dits
dolcíssima becada
per sos petits.

Aprés Ell se la posa
demunt son cor,
per ser l'imatge hermosa
de son amor.

Oh! vina, ànima pura,
l'aymada ets tu:
eix cor ¡quanta dolçura
del Cel te dú!

ANANT A LA FONT

FILLES de Nazar,
 les qui en vostra cambra
 los ullets obríu,
 quan los obre l'alba,
 per entre les grans
 figueres de pala
 que ombrejan la Font
 y'l camí que hi baxa,
 ¿no veyèu passar
 a la filla d'Agna,
 ab los ulls al Cel
 lo front sota l'ànfora?

Avuy no hi va, no,
 la n'ha rellevada
 l'Infant d'ulls bonichs
 en que s'emmiralla.
 La flor no s'ajup

dessota sa planta,
 l'aucell que es al prat
 no fuig a la branca,
 ans lo va seguint
 y canta que canta.
 Com si'l bon Jesús
 s'aydàs de ses ales,
 axerit y ayrós
 se'n va dret a l'ayga.
 Ja troba un noyet
 que també hi devalla.
 Lo noy vol jugar,
 no ho vol Ell encara,
 primer vol servir
 a la Verge santa.
 Lo noy es traydor,
 son cànter trencava.
 Com es pacient
 Jesús no s'enfada;
 quan es a la Font
 son mantellet para,
 de l'ayga que pren
 no'n vessa una llàgrima.
 Al vèureho l'infant
 pèls ulls ne vessava;
 cayent de genolls
 perdó li demana,
 y'l Déu del amor
 al contrit abraça.

LO REYET

EN lo mes d'Adar,
 quan l'herba brotona,
 lo bon Jesuset
 de noyets s'enrotlla;
 tan placents li són
 los àngels del món
 al Déu de la gloria.

Li fà de dosser
 una datilera
 ornada ab palmons
 y rahims de perles;
 més d'un Serafi
 hi enllaça l'or fi
 de ses ales belles.

Per ferlin sient,
 joyosos se llevan
 sos gambetos fins,
 los doblan y plegan,
 y en mitg del herbey
 lo volen fer rey
 de la Galilea.

Li posan al front
 gemada corona
 de clavells boscans
 y margaridoyes;
 son ceptre es un llir
 que acaba d'obrir
 lo bés de l'aurora.

Com patges humils,
 li fan reverencia,
 doblant lo genoll,
 inclinant la testa,
 li oferexen flors
 en forma de cors,
 de cors que flamejan.

L'un salta joyós,
 l'altre canta y sona,
 l'un lo violí,
 l'altre la viola;
 entre ells a cantar
 se veuen baxar
 passarells y tórtors.

—Alegràuvos, cels,
 alegràuvos, terra;
 ha arribat lo Rey
 que Israel espera.
 Adoràulo aquí,
 passants del camí,
 pastors de la selva.

LES CADERNERES

I

UN vol d'infantons
 al peu de la riba
 abasta un niuet
 del cim d'una alzina.
 La mare y los fills
 ¡quina piuladiça,
 al veures ells baix,
 sa mare a la cim!
 Axís que l'han tret
 Jesucrist arriba;
 dels crits de dolor
 son cor se'n dolía:
 —¡Pobres aucellets,
 mon cor vos estima!—
 Y dantlos un bés
 als noyets se gira:

—Tornàulos, si us plàu,
 a dalt de l'alzina
 hont ab grans sospirs
 una mare'ls crida.
 Si moxons volèu
 ne farem d'argila,
 los farem petits
 com una cardina
 d'aqueix nfu d'amors
 que us deurà la vida.

II

Los crits de dolor
 ja són de gaubança,
 los jofus aucells
 tornant a llur branca:
 també'ls ha salvat
 aquell que'l món salva.
 Com ells tot cantant
 los noyets devallan
 al rieronet
 amor de la prada.
 En lo fresch sorral
 sos ditets enfangan:
 d'argila quiscún
 un aucellet pasta,
 menudet de peus,
 ayrós de les ales,
 de bechs de pinyó
 que sembla que exclaman:
 ¡poguessem cantar

y pendre volada,
com astres novells
d'aqueix cel de flama!

III

—¿Per què esterrejau
en día de festa?—
díu un faritzèu,
a l'hermosa pleta.
Lo bon Jesuset
no torna contesta:
fà batre rihent
ses blanques manetes,
y'ls aucells de fanch
ja són cadernereres
que fugen volant
ab gran canticela,
de la riba al bosch,
del bosch a la serra.
Oh dolces cançons,
mentre es primavera,
d'alegría omplíu
los camps de Judea.

IV

¡Oh! que n'ets d'hermós,
cel de Palestina,
al ríuret lo sol
de Pasqua florida;

mes no pas avuy
que l'hivern arriba
per ton Criador
que en la crèu espiral
Volteja la crèu
un vol de cardines;
veyentlo morir,
¡quina piuladiçal!
¡quin volar tan llas!
¡quina vèu tan trista!
De ses mans y peus
arrencar voldrían
los claus nuelluts
ab sos bechs de pinça.
No podent los claus,
arrencan espines
que punyen son front
de rosa florida.

Encara en son pit
mostra la cardina
la sanch de Jesús
com real divisa.

SUBDITUS ILLIS

Allí a Nazareth,
 en la Fusteria,
 n'hi ha un Fusteret
 que es Fill de Maria.
 Joseph de lliçons
 prou li'n donaria;
 mes, sab de fer mons,
 ¿què més apendria?

Humil y feyner
 fa jous y carretes
 que compra'l bover
 per la sementera.
 A un aradre vell
 cambia l'esteva:
 també es vingut Ell
 per girar la terra.

Avuy son patró
 vol fer una taula;
 té sinó un tauló
 y es curt de volada.
 L'agafan tots dós,
 un per cada banda,
 y's dona amorós
 ab una estirada.

De cara a Jesús,
 la verge Maria
 fa rodar lo fús
 y psalmeja y fila.
 Ab sos ulls oberts
 lo Cel que s'ho mira
 para sos concerts
 tan sols per sentirla.

Per un aprenent
 que té mans molt destres,
 l'humanitat pren
 al Mestre dels mestres;
 mes secrets divins
 bé cal que allí ensenye,
 puix alts Serafins
 hi baxan a aprendre.

DINTRE LO JARDI

Lo jardí de Nazareth
 sembla la Gloria,
 quan hi té sos companys,
 qui n'es la joya.
 ¡Oh! ¡qui fos infant com ells
 y de la colla!
 Ja se'n posan a trescar
 com papellones,
 tot cercant de flor en flor
 la més hermosa.
 Qui cerca lo gessamí,
 qui la lliroya,
 estrelletes del verger
 blanques y grogues;
 qui cerca, safir del prat,
 un brí de jonça.
 Lo petit cull lo clavell,
 lo gran la rosa;

mes Jesús lo lliri blanch
 que'l cor li roba.
 Ab les flors dels altres nins
 ne fà una toya
 y, servintli de lligàm
 la corretjola,
 a sa mare'n fà present,
 que es a la porta
 fent rajar argent en fil
 de la filosa.
 La Verge pren lo ramell
 y al qui li dona,
 y ses galtes y son front
 plorant adora,
 del jardí del séu amor
 lliris y roses.
 Los noyets al séu voltant
 fan la rodona,
 se senten cantar aucells
 entre la brosta,
 y d'algún auvell diví
 cítara dolça.
 Lo jardí de Nazareth
 sembla la Gloria.

CONVIT DE JESÚS

I

AB una espigueta
 y un rahím daurat
 l'Amor fà l'aleta
 al poble estimat.
 ¡Ab quin amor l'ama!
 Quan lo veu, exclama,
 plorant de dolçor:
 —Nazareth florida,
 òbret a mon cor;
 jo't porto la vida,
 jo't porto l'amor.

II

Colomins y merles
 baxan a mes mans,
 a picar les perles
 de sos rossos grans;
 mes, de tal pastura,

per tu, ànima pura,
 guardaré la flor:
 Nazareth florida,
 òbret a mon cor;
 jo't porto la vida,
 jo't porto l'amor.

III

Jo só'l pà eucartstich
 d'aqueix rós forment,
 d'aqueix rahím místich
 jo'n só la sarment.
 De ma sanch que'n brota
 hont cayga una gota
 naxerà una flor:
 Nazareth florida,
 òbret a mon cor;
 jo't porto la vida,
 jo't porto l'amor.

IV

Es l'Eucaristía
 lo pà d'Israel
 ab llet de María
 pastat en lo Cel;
 qui ab mi se nodresca
 d'exa dolça bresca,
 víu ab mi y no mor:
 Nazareth florida,
 òbret a mon cor;
 jo't porto la vida,
 jo't porto l'amor.

JESÚS Y LOS LLEONS

DEU anys tenia'l bon Jesús; baxava
de Jericó una volta al riu Jordà;
lo sol, que en carro flamejant muntava
del Cel la costa blava,
ab son raig més hermós lo coronà.

Li fan les oliveres reverencia,
flors de llavi rosat besan son pèu,
lo riu sembla aturarse a sa presencia,
com demanant llicencia
per caminar o per tornà a sa dèu.

Per aquí un jorn atravessà exa riba
l'Arca entrant al país de Promissió;
Aquell, de qui era l'Arca imatge viva,
a pendre avuy arriba
de ses valls y montanyes possessió.

Lo camí que segueix es solitari;
temps ha cap viatger s'hi es atreuit,
puix ¡ay! s'hi veu ab ayre sanguinari
algun lleó rodarhi
fent tremolar la selva ab son rugit.

En lo cor del desert hi ha una caverna
ahont una lleona ha cadellat;
ab lo somris als llavis Ell s'hi interna,
y plora y se consterna
la gent de Jericó que ho ha ovirat.

—¿Qui haurà pecat dels dós, Ell o son pare,
diuen, que's faça devorar axís?
¡No dèu tenirli gayre amor sa mare
que eix àngel desampare
quan tot just li ha baxat del paradís!

D'una urpada la fera'n farà troços;
un borralló no'n dexarà als aucells
dels rinxos de sa testa fins y rossos;
no'n dexarà ni'ls ossos
per servir de juguina a sos cadells.—

L'un plany al bon Jesús, l'altre'n murmura,
quan del antre negrós vèuenlo exir,
com Llätzer de la fonda sepultura,
com de la nit obscura
lo sol que hi verem enfonzar ahir.

Surt resplendent de gloria: la lleona
y'l terrible lleó li fan costat,
dihent al marge que a sos peus ressona:

seva es nostra corona,
sa creadora mà'ns ha coronat.

En sa vèu d'infantó tal volta ohiren
del Lleó de Judà l'aspre rugit,
trò de que un dfa en Sinai fugiren;
tal volta en Ell oviren
a Jehovàh d'àngel d'amor vestit.

Davant passantli o aturantse enrera
a sos peus joguinejan sos cadells,
ab joguines d'amor més que de fera;
Jesús, ab falaguera
mà, los amoxa com jugant ab ells.

De lluny la gent esferehida'l mira;
sos ulls ho veuen, mes son cor no ho creù.
Quan Jesucrist ab sos lleons se gira,
poruga se retira.
¡Sempre fuij del Messfes lo juhéu!

—No tingàu pòr—lo bon Jesús los crida;—
no us faràn mal exos lleons senzills.
La fera del desert s'es amansida
sabent que só la vida;
¡no'm reben ¡ay! ab tant amor mos fills!

¡Israel, Israel, tant que jo t'amol
Sols tu no obres lo cor al amor méu;
los lleons me seguexen si'ls aclamo;
lo goç coneix son amo,
¡sols tu, sols tu, no has conegut ton Déu!

SOTA LO POMERO

Té dues palmes veres
en son jardí l'Amor,
té dues palmes veres,
al mitg un pomeró,
tot carregat de pomes
al ser a la tardor,
tot carregat de pomes
com per l'Abril de flor.
Quan Ell los ne convida
no hi falta un infantó,
ab una mà n'abasta
y ab l'altra'ls ne fà dó;
s'abaxan les branquetes
per dàrleshi millor;
al caure en ses mans blanques
talment semblan poms d'or.
Gays aucellets refilan
a dalt del pomeró,

fent de ses branques gerdes
gentil passejador
la cuereta blanca,
lo tort y'l gafarró.
Los nins jugan y riuen,
riuen de bó y millor,
y ab los aucells y'ls àngels
cantan esta cançó:

—Venfuhi tots al arbre,
al arbre del Amor;
si regalada es l'ombra,
la fruyta n'es millor;
tot Nazareth se n'omple,
tot Israel d'olor.
Venfuhi tots als arbre,
al Arbre del Amor.

LO GRONXADOR

Es fora al bosch lo sant Fuster,
cap a la font se'n va Maria,
lo bon Jesús es al taller;
¡qui pogués ferli companyía!

Sa companyía es ¡ay! millor,
set Angelets lo Cel li envía
d'ales d'argent y rinxos d'or
entretexits ab llum del día.

Al bon Jesús, si vol jugar,
¿quina joguina li plauría?
La de catfus a rescatar,
que de jugar no's cançaría.

No vol jugar a fer palaus,
fer una Esglesia li plauría;
per sostenirla ab ses tres naus
dotze pilars hi posaría.

Si's vol gronxar, tot es dispost:
un banch hi ha a la fusteria,
hi atravessan una post
y al gronxador ja'ça, que es dia!

S'assèu a un cap lo Jesuset,
la post en terra s'humilia;
prou puja al altre un Angelet,
mes la balança no's movia.

Puja un altre Angel post amunt,
d'eu que un Arcàngel hi caldría;
tots set hi pujan d'un a un,
si tenen pès no's conexia.

Axis que torna de la font
lo joch angèlich veu Maria:—
abaxa'l cànter de son front
y als Angelets dona'l bon dia.

—Bons Angelets, no us hi cancèu;
mon Fill de terra no's mouria;
quan s'alçarà dalt de la creu
lo món ab Ell axecaria.

JESÚS EN LO TEMPLE

I

SORTINT de Salèm
la Verge amorosa,
n'ha perdut son Fill,
lo cerca y no'l troba.
Lo cerca per tot,
desolada tórtora,
ningú li'n diu rès
y plora que plora.
—Jesuset, ¡hont sóu,
oh sol de la Gloria?
d'ençà que no us veig
m'he quedada a l'ombra.
Passaren tres nits,
tres nits sens aurora;
per tots ix lo sol,
sols a mi no'm torna.
Tinch nafrats los peus,

viva sanch ne brolla,
 mes tinch en lo cor
 ferida més fonda.
 ¿No'l sentíu plorar
 eix cor que us anyora?
 ¿En què us hauré ofès
 que'm dexareu sola?
 ¿Hi haurà en la ciutat
 qui de vos se dolga?
 ¿Qui us haurà acullit?
 ¿Qui us donarà almoyna,
 si es que'n demanàu
 ¡ay! de porta en porta?

 ¡Horrible visió!
 ¡Si en mitg de la fosca
 l'alçàs ja en la creu
 la penya del Gòlgota!

II

Corrent se n'hi va;
 veu nuha la cima,
 mes ¡ay! a son Fill
 sos ulls no l'oviran.
 Com cerca la font
 la cervà ferida,
 lo cerca en lo camp,
 lo cerca en la vila:
 —Jesuset, ¿hont sóu,
 amor de ma vida,
 celestial espill
 de l'ànima m'fa?

¿De quin lloch feu cel,
 si volèu que hi vinga,
 puix trobo sens vos
 la terra anyorívola?
 ¿No l'heu vist passar,
 de Salèm oh filles,
 no l'heu vist l'Amor
 que'l méu cor estima?
 —¿Com es ton Amor
 coloma soliuà?
 —N'es candi y rosat
 com la setelfa;
 té ullets de colóm
 y llavis de mirra;
 son capet es d'or,
 sa galta florida;
 del ull que l'ha vist
 may més se despinta.

III

L'una dífuli:—Ahir
 vegíl a trench d'alba.—
 L'altre li respòn:
 —Donlí pà y ayga;
 de l'ayga'n begué,
 lo pà lo donava
 a un pobre llebrós
 del portal de Jaffa.—
 L'altre dífuli:—Ací
 la nit ha passada
 d'eix pedríç demunt,
 devall d'exa palma,

—Quan s'es desvetllat
 ¿quin camí enfilava?
 —Volà al temple sant,
 colomar de l'ànima.—
 Cor-presa d'amor
 María hi volava;
 l'amor de Jesús
 es la millor ala.
 Ja'l veu ensenyant
 com mestre en la càtedra,
 en mitg dels doctors
 coronat de flama.
 Entre sos caps blanchs
 lo séu rossejava,
 com entre ametllers
 ginesta daurada.
 Los díu que ha vingut
 la nostra esperança,
 de la nau del món
 qui n'ha de ser l'àncora.
 Retràu Daniel
 y sa gran setmana
 de que'l derrer jorn
 parpelleja encara.
 D'un Noy de Bethlèm
 amorós los parla
 que adoraren junts
 pastors y monarques.
 Retràu Simeón,
 Simeón y Agna
 que férenli un cant
 com aucells a l'alba.
 D'aquella alba'l sol

al front vos esclata,
 doctors d'Israel,
 Ell meteix vos parla;
 la vèu de Jesús
 es la llum de l'ànima.
 Mes ay! vostres ulls
 la superbia tanca,
 y'l bon Jesuset
 als humils se'n passa.—
 María en son goig
 li díu ab vèu baxa:
 —¿Per què axis ho heu fet
 ab qui tant vos ayma?
 Vostre pare y jo
 plorant vos cercavam.—
 Lo bon Jesuset
 respòn, abraçantla:
 —Mare del méu cor,
 donchs per què'm cercavau?
 ¿No ho sabíau vos,
 en la terra ingrata
 quins són mos afers
 sinó'ls del méu Pare?—
 La Verge no ha entès
 aquexa paraula,
 mes dintre'l séu cor
 gelosa la guarda,
 com sa perla'l mar,
 les flors sa rosada.

A JESUS OBRER

Oh Fuster de Nazareth,
treballàu a tota tesa,
treballàu, bon Jesuset,
que tenfu feyna promesa.

I

Lo barquer de Galilea
de vos espera una barca,
per salvar la divina arca
del diluvi del pecat;
lo món espera una Esglesia
de pilars de roca immobles,
refugi de tots los pobles,
sopluig de l'humanitat.

Oh Fuster de Nazareth,
treballàu a tota tesa,
treballàu, bon Jesuset,
que tenfu feyna promesa.

II

L'infern espera una porta
día y nit per tu barrada,
raça humana, que en cascada
veus tombarhi tos torrents.
Lo Cel espera una escala
que, dreta al cim del Calvari,
convide a l'home a pujarhi
com pèl retaule l'encens.

Oh Fuster de Nazareth,
treballàu a tota tesa,
treballàu, bon Jesuset,
que tenfu feyna promesa.

III

De vos esperan los idols
per son enterro una caixa,
fèula ben ampla, que hi baxa
Babilonia ab son poder.
Fèula ben gran, que ab sos monstres,
hi càpiga'l paganisme,
fèula ben gran, que s'hi abisme
lo trono de Llucifer.



SOPLUIG

I

Es de nit y nit d'hivern:
 ¡com xiula'l vent en l'aubagal!
 Cada colp d'ala que venta
 dós o tres arbres arranca.
 ¡Ay, poble de Nazareth
 si'l bon Jesús no t'ampara!

II

Jesús posa son mantell
 sobre les flors y no's mullan,
 la finestra obre als moxons
 y en sa arcova se soplujan,
 obre la porta als noys òrfens
 y sa caseta se n'omple.

III

«Vostra es ma flayre, oh Jesús»,
 díu la floreta agrañida;
 lo chor d'aucellets respòn:
 «Vostra es la nostra armonía.»
 «Vostre es—li díu l'orfanet,—
 vostre es mon cor y ma vida.»

AL PEU DEL ROSER

I

Allí a Nazareth
 davant d'una porta
 un roser hi riu
 coronat de roses.
 Qui li ha plantat
 sovint les olora,
 fent dir als aucells:
 «¿Sentíu quina aroma?
 ¿Es Jesús qui'l reb?
 ¿Es Jesús qui'l dona?»
 Al sortir lo sol
 cada jorn l'arrosa,
 son canteronet
 fent de regadora.
 ¡Rosada suàul!

Les perles que'n copsa
 són de més dolçor
 que les de l'aurora.
 Quan lo té rosat
 sèu a la seva ombra,
 sos brots primerenchs
 d'espines esporga,
 dels més floridors
 ne texeix corones
 ab que dels noyets
 les testes enjoya.
 Ab los caps florits
 mentre ells fan la roda,
 Jesús en son front
 la d'espines posa.
 Al peu del roser
 sa Mareta broda,
 veyent sagnar son front
 tota's desconsola:
 —¿Per què fèu axò,
 mirall de la gloria?
 —Perque si mon front
 la d'espines porta,
 vindrà'n altres nins
 a cercar corones,
 vindrà'n xichs y grans
 y la terra tota.

II

Quan ve'l mes de Maig
 sa florida's dobla,
 diríau que'l Cel

al matí hi aboca
 sa falda de flors
 que de nit se posa.
 Ab los altres nins
 lo diví l'enrotlla;
 de son cimeral
 esquexa una brosta,
 brosteta gentil
 que té quinze roses,
 les de més olor,
 les més bonicoyes.
 La lliga pèls caps
 ab un brí de jonça,
 y al peu del roser
 sa Mare'n corona,
 del roser del món
 la més bella rosa.

DOLÇA CÀRREGA

A B son cànter a la testa
 vé la Verge de la font,
 degotant l'ayga tan llesta
 com la suhor de son front.

Y diuen flors y donzelles
 que la miran perlejant:
 —Més hi escaurian estrelles
 d'aquexa testa al voltant.—

Sant Joseph dú un feix de llenya
 dels boscos de Nazareth;
 es fexuch com una penya
 y trampela'l sant Vellet.

Y Jesús deya a sa mare:
 —Donàume'l cànter, si us plàu.
 —Dàu socós a vostre pare—
 respòn ella ab vèu suàu.

Sant Joseph li responía
 —Jo encara puch un xich més;
 donàuli'l cànter, María;
 vostre front no es per tant pès.—

Jesús extén en garlanda
 sos dos braços, amorós,
 y ab una mà a cada banda
 los ajudava a tots dós.

 PLOR DE JESÚS

Jesús està en son jardí,
 ¡mes ayl y plora y sospira,
 pensant ab altre jardí,
 ¡mes ayl lo de les Olives,
 que ha de regar ab suhor,
 ¡mes ayl suhor de sanch viva.
 Veu la pluja dels açots,
 ¡mes ayl la de les salives;
 veu enrinxar a son front
 ¡mes ayl garlanda d'espines.
 Sent en sos llavis lo fel,
 ¡mes ayl lo fel y la mirra,
 y en ses espatlles la crèu
 ¡mes ayl que ja l'afadiga.
 Veu trepitjada la sanch
 ¡mes ayl que'l món rentarí,
 y plora lo bon Jesús,
 ¡mes ayl y plora y sospira.

De sos plors a la regor
 ¡mes ayl naix una flor mística
 que sos tristos pensaments
 ¡mes ayl d'un a un copía,
 son front hermós com lo séu
 ¡mes ayl coronat d'espines,
 y's posa sobre son cor
 ¡mes ayl la crèu per divisa
 voltadeta de tres claus
 ¡mes ayl y les cinch ferides.
 La contempla'l bon Jesús
 ¡mes ayl y plora y sospira.

LA PASSIONERA

La passionera crexía
 y engarlandava y guarnía
 aquella porta felíc;
 mes no n'es com alguna hora
 per la seva habitadora
 aquella porta que fora
 lo cancell del paradís.

La passionera crexía
 y per lo front de María
 espines eran ses flors.
 Cada volta que les veyia
 una llàgrima li queya
 d'aquell ull que sempre reya
 plè de dolces resplendors.

La passionera crexía,
 y a sa finestra María
 vers Jesús veyent escalar

creus, corones y vergaços,
nuncis greus de tristos passos,
dels juheus creu veure'ls braços
que li venen a robar.

La passionera crexia:
pobre cor lo de Maria
quan la veu paret amunt
enfilarse ab peus d'aranya
tot texint sa pena extranya,
y abrigarla a sa cabanya
¡com la mortalla a un difunt!

GALILEA

Lo bon Jesús un mati
s'enfila per la montanya,
respatller de Nazareth,
a l'hora en que hi munta l'alba.

L'alba li dona de plè
com per veures en sa cara,
com per demanar rossor
als rinxos d'or que li baxan,
a estil nazarèu partits,
de son front a ses espatlles.

¡Quina serena en sos ulls!
¡quina llum en sa mirada!
¡quin amor en son respir
que l'ayre y'l món embalsama!

Sa túnica es un moxell
de raigs de sa clariana,

y son mantellet blavós
del firmament una gaya,
gemada com sos cabells
ab perles de l'estrellada.

Les estrelles d'ull més viu
s'hi aclucan enlluhernades,
flors del séu camí real,
arenas d'or de la platja
de la mar del infinit
hont navega la seva ànima.

Fins parpelleja lo sol
que als cims de Moab esclata,
veyent al front de Judà
resplendor més sobirana.

La Galilea a sos ulls
com un llibre obre ses pàgines
escrit ab ríus y turons
sobre'l paper de les planes.

Les lletres que Ell hi escriurà
se veuràn de totes bandes,
des de'l més pregón avench
fins a l'estrella de l'alba.

Veü, en eix ram de verdor
fresca gota de rosada,
la mar de Genezareth
que d'Israel sembla l'harpa,
vora meteix del Jordà
pèl gran profeta dexada.

Germà del Líban immens
veu l'Hermón a tramontana
ab sa corona de glaç
que l'orient rosa y daura.

A solixent lo Tabor,
altar de flors y de flama,
marvellós pedestal
que l'espera per estatua.

A mitgdía l'Esdrélón
y part d'allà la Samaria
y ¡ay! lo Gòlgota més lluny
hont lo front d'Adàm aguarda,
per rentarse, lo bateig
de la seva sanch sagrada.

Com un esbart de todons
que en l'ajoch lo sol atrapa,
veu desvetllar allí al pèu
Nazar, somniosa encara,
y a sí's veu en lo bell cor
de Judà, entre Europa y Assia,
hont l'Eva dels continents
ab la negra Libia encaxa.

Lo sol de Grecia li ríu,
l'halena'l sol de l'Arabia,
veu l'Egypte soterrat
en son fossar de Piràmides,
veu a Cartago cayent
y veu a Roma que s'alça,
afalconant ab lo món
sols per ferlin presentalla.

Mirant lo món a sos peus
 hi vessa a dolls la seva ànima,
 ¡ay! y als hòmens sos germans
 sos braços petits axampla,
 al séu amor infinit
 com si la creù li trigava.

Ab son primer raig lo sol
 lo dibuxa en la montanya,
 y d'aquells braços oberts
 l'ombra creix y s'ageganta
 per la serra y per la vall
 cap a l'Europa llunyana,
 unint lo Carmel august
 y la mar que l'emmiralla,
 Cel y terra, l'home y Déu
 ab una immensa abraçada.

GLORIA DE SANT JOSEPH

DE les boscuries de Nazareth
 a coll un día lo sant Vellet
 dú'l tronch d'un arbre;
 sobre'l braç tendre del Infantó
 se descarrega d'aquell tió
 fexuch com marbre.

Per quadrejarlo la destral pren;
 no la pot moure de cançament,
 mes no la dexa;
 d'aquella viga fà setial
 y allí reposa d'un vert parral
 sota la rexa.

Està a la porta del obrador
 entre ses dues meytats del cor,
 Crist y María,
 entre sa casa y'l cel blavis,
 pòls amorosos del paradís
 que'l delicía.

Clòu ses parpelles la blana sòn,
 que, fentse esquerpa pèls rics del món,
 clòu les del pobre,
 y entre les fulles que mòu l'oreig
 d'aus de la Gloria s'ou volateig
 al séu dessobre.

Ab flautes, sistres y violins
 devallan Angels y Serafins
 en voladuria,
 y de les cordes d'argent y d'or
 dolça's barreja la gemegor
 ab la canturia.

D'aquella porta ne fan altar
 que tots s'afanyan a enfestonar
 de flors ab randes,
 y d'arbre en arbre per cobrecel
 penjan d'arinjol y xucla-mel
 fresques garlandes.

Posas un Angel son barretó,
 l'un pren sa capa, l'altre'l bastó
 florit, o l'eyna,
 y per los ayres fugen volant
 dihent als hòmens del jayet sant
 l'hermosa feyna.

Altres que jugan ab verts palmons,
 entre llentiscles y bargallons
 cantan y sonan,
 mentres la Verge y'l Verb diví
 ab diadema que'l Cel guarní
 son front coronan.

Quan se desvetlla lo cast Espòs
 d'fu a Maria y al Cella-rós
 que tant estima:
 —Que dolços somnis he somniat!
 Somnié veurem del Cel pujat
 en l'alta cima.

La lira y l'Angel ses dolces veus
 entreligavan com dues deus
 l'ayga sonora.
 Los ayres eran glops de perfúm;
 primaverenca rosa de llum,
 reya'ns l'aurora.

¡Ay! y vosaltres, d'aquells jardins
 mos dós candíssims coloms divins,
 m'acompanyavau:
 y ab les violes de dalt dels cels
 y ab aquells lliris que són estels
 me coronavau.

LA BENEDICCIÓ

SURT ab son Infant
 la Verge Maria,
 surt de Nazareth
 ab la llum del dia.
 Va a veure a la font,
 hont beure solia:
 ni sols per plorar
 fil d'ayga tenia.
 Va a veure'l forment
 si d'or ja seria:
 l'ha près lo rovell
 d'una gran neulia.
 Va a veure'ls ramats
 de la rodalia:
 l'anyell més bonich
 estimbat moria
 y'l pastor que es vell
 de pena's feria.

Lo bon Jesuset
 a tots benehia:
 ¿què més hi farà
 la videta mia?

Tornant al poblet
 Jesús y Maria,
 al ull de la font
 lo plor revenia
 pèl sech regadiu
 vessant pedreria.
 Com si hi plogués or
 lo blat s'engroguia,
 y'l pastor guarit
 canta d'alegría
 veyent que l'anyell
 jugava y pexia.
 Beneheix la vall,
 la vall reffloria;
 beneheix lo món
 que a sos peus tenia;
 lo món agrahit
 son Déu conexia
 y al signe sagrat
 d'amor s'extremia.

LO SEMBRADOR

Qui sembra cull.

A Nazareth hi ha una terra dexada;
ningú fà temps la volgué conreuar;
mes enguany sí que darà bona anyada,
puix es Jesús qui hi devalla a sembrar.

Jugan los nins en lo prat de la vora;
Jesús los crida:—A ajudarme venfu;
¿si en la llaurada ajudarme us acora,
m'ajudaríau a fer l'axadú?—

No dexan pas les joguines per l'eyna
y ha de fer sol la fexuga llauró;
aprés ses mans benehexen la feyna:
bona cullita que Déu nos hi dó.

La terra prima que avuy Jesús llaura
al sol de Març de verdor se cobreix;
de sol més bell als raigs dolços se daura
y ab sa metexa rossor s'enrosseix.

En tots los camps es lo sègol anyívol:
¡ay! ¡quin segar los espera tan trist!
Sols un n'hi ha a Nazareth de granívol,
lo d'aquell troç que sembrà Jesucrist.

Los infantons que jugavan un día,
no jugan ara que ploran de fam;
los aconsola lo Fill de María:
—¿No teníu sègol? Venfu a mon camp.

Prou a sembrarlo amorós vos cridava;
mes venfu ara, lo blat es a punt:
sols per vosaltres llavors lo sembrava;
portàusen donchs una garba quiscún.

La Gleva, 6 de Novembre de 1895.

AMORS DEL CEL

EN lo jardí de Nazareth Maria
soleta orava un día,
sota'l dosser florit d'un pomeró;
té un roser de garlanda per arcova,
quan, Sulamitis nova,
recorda al veritable Salomó.

MARIA

Jo dormo en son amor, dormo tranquila,
mes lo méu cor vigila...
¡Oh Cell sento la vèu del méu Amat...
De gessamins es la flayrosa cleda,
vostra es la pomereda,
entràu a pendre'l fruyt que us sia grat.

JESÚS

Vinguí a mon hort, oh dolça mare meva,
¡que mel y mirra'm lleva!
¡bé puch cullirnihi de ramells de flors!

Mes no miro les flors ni les poncelles
veyent la Reyna d'elles,
¡oh Reyna celestial dels meus amors!

MARIA

Que'n sóu d'hermós, oh mon Jesús dolcíssim,
¡Fill méu y del Altíssim!
Lo tàlam de mos braços es florit.

JESÚS

Que hermosa sóu, díu Ell, que'n sóu d'hermosa
del Maig etern ¡oh Rosa!
vostres ulls la mía ànima han ferit.

MARIA

L'hermosura que tinch vos me la dareu,
Fill méu, quan me mirareu,
oh sol que fèu brotar totes les flors.
Estava'l Rey en son reclinatori,
quan en pitxer d'evori
dexà sentir mon nardo ses olors.

JESÚS

Vos sóu jardí tancat, font segellada,
oh mare mía amada;
són vostres plantacions de paradís,
d'aloè, cinamóm y dolces pomes
y aràbigues aromes,
respir suàu del Líbano felíc.

Venfu, ayres del nort y del mitgdía,
venfu a l'horta mía;
fluescan ses olors vespre y matí.

MARÍA

Sols jo'n tinga la flor, dúgassen l'ayre
d'aqueix jardí l'afayre;
jo só ab mon estimat y Ell es ab mi.

JESÚS

Jo só la flor del camp, Vos sóu la rosa
pêl serení desclosa
en tos soleys, planicie de Sarón;
Vos, com lo lliri en mitg de les espines,
lluhíu entre les nines,
coloms del columbari de Sión.

MARÍA

De tots los arbres que l'Abril festona
la palma es la corona,
com entre'ls nats mon Aymador diví:
jo assaboresch a la seva ombra amada
sa fruyta regalada,
rahím d'or de les vinyes d'Engaddí.

En lo mitjorn de vostre amor dolcíssim,
pastor estimadíssim,
donchs ¿ahont guiarèu vostre ramat?

JESÚS

Si no ho sabèu, oh bella entre les belles,
segufu a mes ovelles;
jo us guiaré a mon pabelló estrellat.

Mes cal que puge, al declinar lo día,
oh dolça mare mía,
al collet de la mirra y del encens.

MARÍA

Si m'hi volèu, a vostre dolç seguici,
com papelló novici
vindré a l'olor dels exquisits engüents.—

Axí María, axí Jesús parlavan;
los aucellets callavan
per sentir aquell cant millor que'l séu;
un chor d'Angels en èxtasis l'escolta
y en voladuria solta
vola al empiri a repetirlo a Déu.

LA CREU

DE Joseph en la pobra fusteria
avuy lo bon Jesús treballa sol;
prou n'hi vindrían d'Angels si'n volia,
mes per l'assaig d'aquest matí no'n vol.

Lo sol, abans d'anarsen a la posta,
ensagnosa los núvols ponentins;
encara lo Calvari no s'acosta
y Ell ja hi extén sos dós bracets divins.

Jàu allí a terra'l tronch d'una olivera,
ab la destral en dós lo mitgparteix,
de la biga'ls dós troços encreuera
y ab galze lligador los afegeix.

Quan a sos peus mira la creu formada,
abraçantla amorós, llença un sospir:
—Vina a mon cor, esposa meva aymada;
jo en tos braços extesos vulch morir.

Sols tu no'm dexaràs quan tot me dexe;
may més de mi t'apartaràs un punt;
que'l sol s'eclipse, que'l penyal s'esquexe,
com ara víu, m'abraçaràs difunt.

Tu'm tindràs en tres hores d'agonia
catíu de ton amor immaculat;
tu'm seguiràs fins a la fi, oh aymía,
quan fins del Pare'm veja abandonat.

Mes a la fi no'm dexaràs encara,
tu'm seguiràs a mon palau blavís,
fent de pont en l'abisme que separa
aquexa vall de plors del paradís.—

Axís dihent, assaja un clau deforme
sobre una de ses mans ab gust cruel;
aprés maneja lo martell enorme
que un día a colps farà escruxir lo Cel.

Primicia matinal d'aquell suplici,
se posa ¡ay! a sagnar sa mà de néu,
y aurores mil abans del sacrifici
s'enrosaria de rubins la creu.

Més amorós que may torna a abraçarla
y ab gran esforç se la carrega a coll,
y prova en l'obrador d'arrocegarla
de suhor y de sanch dexantlo moll.

La creu es fexuguíssima y Ell tendre;
als primers passos bransoleja y cau:
s'axeca coratjós, la torna a pendre,
com timoner la canya de sa nau.

Per més que ell s'ia Déu, sa Mare es mare;
 pèl finestró s'ho mira des de l'hort;
 si'l Fill no l'animàs ab cor de Pare
 seria la fletxada de la mort

la fletxada cruel d'aquella pena;
 més al cel de sos ulls ab un somrís
 Ell torna amorosíssim la serena,
 y sols esplaya son dolor, axís:

—¿Per què allargàu cap a la mort los passos!
 ¡Oh! ¡lo jorn del Calvari no'l cridèu!
 Fill del meu cor, ¿no hi estàu bé en mos braços
 que cercàu ab defici'ls de la crèu?

—Bé estich en vostres braços, mare mia;
 mes sobre'ls de la crèu redimiré
 l'humanitat; quan redimida s'ia,
 des de la crèu als vostres tornaré.

ADVERTENCIA

Atenentse a les sabies prescripcions de la Esglesia, l'autor se crèu en la obligació de declarar que tots los fets miraculosos y passos de la infantesa de Jesús que's comptan en aquest llibret no tenen, ni l'autor preté d'arrosí, altre valor que'l poètic de les alegories relligioses y espirituals que per solaç y edificació dels feels nos presenta, ja des de'ls temps primitius, la literatura cristiana.

FLORS DEL CALVARI

A JESÚS CORONAT D'ESPINES

Venite adoremus.

I

*Fo dels misteris del sant rosari
sempre granejo los de dolor;
y a cullir roses vaig al Calvari;
jno les merexo les del Thabor!*

II

*Dàu les corones a qui les vulla,
les de la terra s'han de marcir,
jo'n vullch una altra que'l vent no esfulla,
mes ab la vostra l'haig de texir!*

III

*¿La poesia que m'heu dexada
volèu llevarme de brot en brot?
¿Volèu la lira que he tant aymada?
Preneu ab ella mon cor y tot.*

IV

*Donàu als altres honor y gloria,
a mi'ls oprobis, burla y menysprèu;
no vullch la palma sens la victoria:
ma palma sta la vostra Crèu.*

V

*Dàu a altres llavis vostres oracles,
vostra ciencia dàu a altres fronts,
a mà més pura vostres miracles;
jo més m'estimo vostres afronts.*

VI

*Donàu als pobres vostra riquesa,
donàu als tristos vostre somrts,
mostràu als cegos vostra bellesa,
dolça bestreta del paradís.*

VII

*Stan les vostres olors divines
per qui vos haja robat lo cor;
jo sols demano vostres espines,
joh Rosa vera del meu amor!*

Setmana Santa de 1893

PROLECH

Vehia's pendre l'amich e
ligar e ferir e aucir per amor
de son Amat; e démanärenli
aqueyls qui'ls turmentaven:
¿Hon es ton Amat? Respòs:
Velvos en lo multiplicament
de mes amors e en la susten-
tació que'm fà de mos tur-
ments.

(R. LLULL.)

Farà tres anys per la Setmana Santa, y axò'm díu que no era pas tot per escayença, una petita prova me donà motíu y adhuc me posà la ploma als dits per escriure la primera poesia d'aquest llibre: *A Jesús coronat d'espines*. Me semblà que nostre Senyor Jesucrist, per la seva gran misericordia, me dexava cullir aquexa flor en son Hort de Getsemaní, mentres Ell l'estava regant abundantament ab ayga y sanch de ses sagrades venes. Com val més caure en gracia que ser graciós, aquexes tristes set posades, tal volta per ser també fruyt de la setmana dels Set Dolors de María, rodolant de mà en mà y volant de llavi en llavi, anaren a vessar una gota de consol en alguna ànima atribulada. Donchs aquella senzilla poesia fôu la llevor d'aquest volúm, y si volèu saber com ne brotà, vos ho diré en dues paraules.

En ella jo, pot ser ab més sentiment y poètica dolença que ab veres ganes de patir per Jesucrist, li demanava «oprobis, burla y menysprèu»; mes a la veritat jo

no sabia gayre de quina color anavan vestits, ni quina cara tenian aquexos poch falaguers ministres de la divina pietat, ni, per altra banda, esperava que vinguessen tant a corre-cuyta a veurem, ni fossen tan amatents en oferirme llur càlzer d'amargor. Al primer antuvi vaig quedar tremolós y no sabia com desexirmen; si esglayat y esferehit per l'aspecte del un, girava'ls ulls, ne veyia un altre més feréstech encara, *com si un home, fugint de la vista d'un lleó, ensopega un ós.* (Amós, V, 19.) No trobant hont posar los ulls sobre la terra, los axequí al Cel, y emmanllevant lo cristianíssim mot que van dihent los pabordes al rebre una moneda en lo captiri de la església, m'esforçava en dir a cada nou contratemps: per amor de Déu sía. Me venia un ram d'espines d'un contrari, per amor de Déu sía; me venia una trepitjada d'un amich, per amor de Déu sía; me tocava sufrir un esbronch de dalt o un colp de pedra de baix, per amor de Déu sía; me tocava servir de riota al públich, com una baboya en les banyes del bou, per amor de Déu sía. Puix hem beguda la mar, begàm los estanys.

Com lo bon amich ne porta un altre, les primeres contrarietats ensenyaren lo camí a les novelles, y ne vingueren a trucar a la meua porta tantes y de tantes menes, que fent los ulls cluchs y perdentlos la pôr, per aconhortarmen, proví de convertir mes penuries en cançons, ja que l'assaig m'havía sortit bé; *qui canta, sos mals espanta.* Des de llavors a quiscún que'm venia a donar castich, li feya pagar ab una tirada de versos. Com un naturalista en lo bosch, de tot arbre feya llenya, y de tota llenya feya feix. Se'm presentava una Crèu en figura de flor poètica, la cullia amatent y la posava en mon llibre; si tenia la forma de fulla ó de senzill brí d'erba, la posava al costat de la flor; si'm venia disfressada de papellona

falaguera, la posava en una altra plana ab les ales estes, en forma de fulles de pensament; si'm venia a picar transfigurada en vespa, jo li deya pica y picaré; y quan ella m'havía clavat lo fible, jo a torna jornals, li clavava una agulla al clatell, dexantla de còs present y dissecada en mon herbari. Si se'm presentava en figura de relligiosa abella, li perdonava la picada ab tal que dexàs una gota de mel en mon llibre. Quan entre mel y fel, abelles y voliols y enuigs que se'm tornavan alegries lo n'he tingut plè, m'he dit a mi meteix, recordant la màxima del Eclesiàstich (c. 7, v. 38), *no dexes de consolar als qui ploran.* En lo món hi ha tantes pobres ànimes que portan la Crèu y més grossa que la teva y no tenen lo goig de saberla cantar! ¿Qui sab si'ls lo fesses avinent y'ls convidasses a tastar la teva consolació, fent estampar aquexos esbargiments?

Dit y fet: poesíes, assaigs o lo que sía lo paner de fruyta novella, verda o madura, que en aquest llibre us presento, vèusel aquí. Si pogués fer entrar un raig de llum en un de tants ulls que no hi veuen, o almenys exugar una sola llàgrima, me'n tindria per ben pagat y fins per tot ditzós y exclamaría ab l'Apòstol: *Benehit sia'l Senyor qui'ns aconsola en la aflicció. Estich plè de consol, vesso de goig en mitg de totes mes tribulacions.*

¡Tribulacions! Si sapiguésem lo que valen y de quina mà'ns venen, diríam sempre al ferne esment, «que Déu nos ne dó», com diuen encara sempre que parlan del pà los bons pagesos de nostra terra, y sempre hi guanyaríam, puix si la cullita del blat ab que'l pastàm, s'esguerra més de quatre parells de vegades, la cullita de les penes no s'esguerra may en los camps d'aquest miserable desterro, ahont Déu sempre dona al home ab més abundor lo que li es més útil y necessari. Mes ¡ay! l'home no les coneix,

perque no les mira per la banda del Cel, y veyentles al revés, les aguayta de mal ull, les menyspreua y rebutja, rebutjant ab elles lo pesant d'or ab que podria comprar lo celestial hereuatge. Cabalment a nostre Senyor li es tan plahent que l'ànima patesca, que, segons un piadós autor, si no hi hagués altre medi, enviaria un Angel perque la atribulés.

L'infortuni, d'ú lo P. Lacordaire, es lo vestit més hermós ab que l'home's pot endiumenjar, y'ls enemichs no saben pas lo que's fan quan nos lo posan. *Quan arribes, díu l'autor de la «Imitació de Jesucrist», a trobar dolça y saborosa la tribulació, estigas content de tu meteix, puix has trobat lo paradís sobre la terra.* Sant Joan Crisòstom arriba a dir en son entusiasme per les penes: *Portar la Crèu per Jesucrist es més honrós que ser Doctor, Apòstol y Evangelista. Qui ama a nostre Senyor com se mereix, s'estima més portar los grillons y la Crèu que estar ja en lo Cel: no escàu ni enjoya tant la corona de perles com la cadena de ferre y la Crèu que's porta per Jesucrist. Jo m'estimo més ser afligit que glorificat pèl meteix Déu.* Sant Francesch anomena a les malalties y dolors germans seus, y santa Teresa, que'ls conexia bé, no'ls hauria donat per tots los tresors del món.

Mes ¡hoydà! que fora de moda y arreconada està aqueixa aconsoladora y guaridora doctrina, sent axís que la terra tota es en nostres dies talment un hospital d'ànimes adolorides y malaltes, ahont no se sent més que'ls alarits dels qui naufragan en les zumzades de la desesperació! ¡Que poch dels qui duhen a desgrat, per no dir arrossegant, la Crèu en lo Calvari de la vida, comprenen aqueixa paraula de sant Bernat: «La gloria del Cel està recondida dins la tribulació com la flor dintre la granal!» Que poch dels qui patexen, volen entendre les encara

més hermoses paraules de Jesucrist, perla fina del Evangelí ab que m'es plahent enjoyar la primera plana d'aquest llibre de consols: *Benaventurats los qui ploran, perque seràn aconsolats. Benaventurats serèu quan los hòmens per causa meua us malehescan, vos perseguescan, y digan ab mentida mal de tota mena contra vosaltres. Gaudiu vosne allavors y alegràu vos, perque es molt gran lo premi que us espera en lo Cel.* Donchs no sia més que per repetir aquexes massa oblidades notes de la divina escala de les Benaventurances, que sortida dels llavis y del cor de Jesucrist faria baxar a la terra la felicitat del Cel, no serà de massa, ni vindrà fora de temps, aquest nou enfilall de poesies.

En tres monjoyes les he agavellades o tant se val que digàm amonjoyades: *Cructferes, Esplays y Flors de Mira-Cruz.* La primera conté les poesies o festeigs de la Crèu, de poques posades, un xich al estil d'ara; la segona les més complertes y arrodonides, ensemps que les més variades, com ho díu son nom; y la última les senzilles corrandes, los adagis espirituals y símls de la Crèu, comparables a violetes y flors de quaresma, disseccades entre'ls fulls d'un breviari.

Aquesta porta lo nom castellà de Mira-Cruz, per haverne cullides les primerenques, ab la idea de distraure una persona malalta (que al Cel sia), en los boscos y jardins de vora'l convent d'aquest nom, a solixent de San Sebastià, la estiuada de 1892.

Aquella hermosa esglesia, en estones de funció solemne s'omple de perfúm d'oració, de càntich, de sons d'harpa y música divina, com un jardí en les matinades de primavera. Diríau talment que'ls Angels hi cantan, mes hi cantan a la ombra de la Crèu, entre les flors del Calvari. La illumina tota y la omple de relligiosa mages-

tat lo gran Sant Crist del altar major, y com si la Crèu sagrada se reflexàs en totes bandes, per tot s'oviran Creus grosses y petites y de tota faysó. Se'n veuen rebrotar en les motlures y paraments del altar, en los altars laterals, en la gran cadira de la mare abadessa, en les més humils de les monges y choristes, en la rexa parcionera del temple, en los ferros y en les vidrieres dels finestrals y fins en les rejoles del enllosat. Demunt del hàbit morat de les monges es blanca, com demunt del gran mantell blanc de cerimonia, que duhen arrossegant en les grans festes, es morada y doble. Entrant a la sagristia s'hi ovira la Crèu posada en lo rextat, en les guarnicions, calaxeres y robes. Sortint a fora de la església, no se surt encara dels dominis de la Crèu, puix se la ovira segellant y guardant les portes y finestres, y com a corona del asceteri, se veu també al cayre de sos angles principals y esfonzantse imperiosa en la blavor del firmament. Y es ben segur que quan lo temple s'acabe y arribe al camí, presentarà al viatger, perque la adore de genollons, la imatge de Jesús Crucificat, que es la seva ànima, en un padró o capelleta, al bell costat de la porta forana.

Ara, acabant aquesta llobada per hont havíam d'haver començat, ¿d'ahont li vé a aquest verdós y bonich endret lo nom ascètic de Mira-Cruz, ayment que ha atretes allí a les filles de sant Agostí y a ses joyoses colegiales, com un exàm d'abelles del Cel? Alguna hora passava per allí lo camí ral de Pasajes y França, que ara s'es tornat carretera a la moderna, y per ell venían los pelegrins del Sant Crist de Lezo, santuari de gran anomenada, que hi ha a mitja hora lluny, y abans de pèrdrel de vista, s'hi giravan a pendren relligiós comiat, ab un Crech en un Déu, que li resavan també allí, per

Déu vos quart, los pelegrins que hi anavan. A escaures axò en la antiga Catalunya, s'hi trobaria plantada la Crèu de Mitja-Via. A més, los devots del Sant Crist de Lezo no eran pas tots sols, que alguns ne tenia també y ne tindria encara ¡¡si no l'haguessen tret!! lo Sant Crist del Castell de San Sebastià, y'ls anants y vinents enviavan, des de allí, la seva oració a la estrella que resplendia al front de la capital de Guipúzcoa. Mira-Cruz es lo punt en que's creuan ses mirades benehidores dues grans imatges de Jesucrist. De totes dues nasqué, com la guspira entre dues pedres fogueres, y'l rieró de dues abundoses fonts de mercès y beneficis.

Com los de Lezo, donchs, tots som pelegrins en la terra y de la Crèu vením, y a la Crèu anàm. *La Crèu*, com diu la «Imitació», *sempre està a punt y sempre t'espera; no'n pots defugir, perque hont se vullga que vajas, com te dus a tu meteix, a tu meteix te trobaràs. Mira en amunt, mira en avall, aguayta a dins, per totes bandes trobaràs la Crèu.* Mes ella es la fatxada del temple del amor de Jesucrist, ahont qui hi arriba a entrar, sent, millor que a Mira-Cruz, l'aroma de les flors y'l ressò dels càntichs y música de la Gloria.

Avuy, com en temps de Moisès y sempre, cal passar pèl Mar Roig de la contrarietat per arribar a la terra promesa de la consolació. Mostràntnosla des de la Crèu y oferintnos un refugi en son Cor obert per la llança, Jesús nos va dihent a tots y a tota hora: *Ventu a mi los qui estàu afexugats, que jo us refaré.*

Al bon Jesús coronat d'espines a qui ffu present de la primera humil floreta, de genolls en terra oferesch ara'l ram, tot suplicantli que li placia ferlo de consols y refrigeri per les ànimes afligides.

L'HARPA

Exurge, gloria mea; exurge,
psalterium et cithara.
Desvétllat, gloria mia; alçat
y vina a mes mans, oh citara
y psalteri.

(*Psalm. 56, 9.*)

Es lo bon Jesús
l'amor que més ayma;
de tant estimar
sa vida s'acaba.
Vol ferme un llegat,
no sab de què'l faça;
no tenint rès més
la Crèu me regala.
¡Quin present tan rich!
¡quina dolça càrrega!
Lo día primer
ja l'arrossegava,
lo día segón
la duya a l'espatlla,
lo día tercer
la duya abraçada.

Veyent que Ell me fà
 la mitja rialla,
 al séu travesser
 dono una estirada,
 y de l'aspra Crèu
 me n'he feta una harpa,
 una harpa real
 que tremparé ab llàgrimes.
 Per clavies d'or
 sos claus hi posava,
 per cordes neguits
 y plors d'anyorança,
 martyris del cor
 y penes de l'ànima.

Davant de Jesús
 me poso a tocarla,
 y en hymnes sens fi
 lo méu cor esclata.
 De penes, Senyor,
 donèumen encara;
 puix són vostre arquet,
 l'arquet de la gracia,
 feríulesne fort
 les cordes de l'ànima.

Oh Crèu, dolça Crèu,
 si fosses de plata,
 si fosses d'or fi
 no'm foras més cara.
 Oh Crèu, dolça Crèu,
 de Jesús aymada,
 puix sobre'l méu cor

te tornas una harpa,
 voldria morir
 tenint-te abraçada.

Brollèune, cançons,
 sortíune, corrandes,
 com aucells del núu
 tot batent les ales,
 y al pobre exilat
 parlèu de la patria.

CRUCÍFERES

Rassebrano tormenti e pur
son fiori.

—Jo voldria que'm diguesses
d'hont has tretes tantes flors?

—Aquestes flors les he tretes
de les penes del méu cor.

(Cançó popular.)

ESPERANÇA

Expectemus, humiles, consolationem ejus.

(Judit, 8, 20.)

I

Lo jonch més humil, quan vé la riuada
díu als altres jonchs: dexèmla passar;
ajupímnos tots; quan serà passada,
nostre capciró tornarèm a alçar.

II

Ara vé l'hivern que'ls arbres despulla;
l'olivera díu: dexèmlo venir;
derrera vé'l Març carregat de fulla
y'ls tronchs despullats tornarà a vestir.

III

Jesús díu: L'hivern es aquesta vida;
a qui la perdrà jo li tornaré;
quan baxe del Cel la Pasqua florida,
a qui moria ab mí, ressucitaré.

BRESCANT

Sic vos non vobis mellificatis apes.

QUAN los juheus lo trobaren
en l'Hort de Getsemaní,
s'hi tiraren com abelles
a qui més lo pot ferir.
Com llur fible no hi bastava,
s'armaren de jonchs marins,
de garfis y de corones,
de mans y cor de butxí.
¡Les abelles com bronzían
al entorn de Jesucrist,
roses, lliris y violes
y clavellets fent obrir!
Diríau que hi treballaren
abelles del paradís:
los juheus són qui l'han feta,
però la bresca es per mi.

Dijous Sant de 1895.

Dimitte omnia transitoria
quare aeterna.

(Kempis.)

DEL consol l'ayga divina
com la cercas en lo món?
Vina ab mi al Calvari, vina,
jo t'ensenyaré la Font.

Qui una vegada s'hi abeure,
d'íu al Senyor satisfet:
Donàume encara més set,
que es dolç lo tornarhi a beure.

7 d'Octubre de 1894.

Calicem quidem meum bibe-
ris.

Mon càlzer ja'l podrèu beure.

(Math., 20, 23.)

Magna res est amor... nam
omne amarum dulce ac sapi-
dum facit.

Gran cosa es l'amor... puix
fà lo amargant, dolç y sabo-
rós.

(Kempis.)

Lo dolor tot temps
nos segueix com l'ombra;
qui més lluny ne fuig,
més aprop se'l troba;
qui no'l vol de grat,
lo tindrà per força.

De dia y de nit
nostres passes compta;
nos pren al breçol,
nos dexa a la tomba.

Mes puix es Jesús
 qui'l càlzer nos dona,
 aquell càlzer plè
 d'amarga congosa,
 prenèmlo de grat,
 buydèmne la copa,
 no'ns ne cayga pas
 en terra una gota.

In quantum grabaris,
 in tantum lucraris.
 Tant de dany
 tant de guany.
 (ST. BERNAT.)

LA santa Crèu es l'arbre de la vida
 que'l bon Jesús baxà del Paradís,
 perque en l'humanitat esmortuida
 la vida primerenca refflorís.

Ara sovint a la seva ombra crida
 al home del Edèm anyoradíc;
 pren, li díu, de sa fruyta benehida;
 aquell qui'n tastarà serà felíc.

Feliços mil vegades los qui ploran,
 los qui mortal persecució patexen,
 los qui beuen, com jo, vinagre y fel.

Quants ab calumnies vostre nom esfloran,
 quants ab odi de fera us malehexen,
 vostra corona van texint al Cel.

8 d'Agost de 1894.

Multi et magni sunt languores mei, sed amplior est medicina tua.

(St. Agostí.)

Las llagas que hace Dios, por ninguna otra mano, sino por la suya, se pueden sanar.

(RIVADENEIRA.)

ERA mon còs una llaga,
 ¡ay! també mon esperit;
 los trets que encara se'm tiran
 no troban lloch hont ferir.

Sentintme per punts decaure
 a un Arbre me recolzí,
 a un Arbre de branques verdes
 que estava com jo ferit.

Acostantnos l'un al altre
 nos creuarem un sospir,
 jo del dolor que'm punyía
 y Ell de volèrmel gorir.

A ses ferides que brollan
 mes ferides acostí,
 se'm curaren d'una a una
 les del còs y l'esperit.

Volent regraciar al metge,
 jo allavors me n'adoní
 que aquell arbre no era un arbre
 erau vos, oh Jesucrist!

A UN POBRE

Utinam dignus esses aliquid
pro nomine meo pati.

Tant de bò fosses digne de
passarne alguna per mi.

(Kempis.)

DE porta en porta—trucas a totes
y a qui no t'obre—li dius cruel;
lo què hi demanas—tenen a gotes;
per què no trucas—a la del Cel?

Del bé que cercas—y del que ignoras
allí l'Altíssim—ne té una mar,
mar de delícia—sens fons ni vores,
y ab una llàgrima—de les que plores
pots tota aquexa—gloria comprar.

13 d'Agost de 1895.

Amaro sub cortice dulcis.

L'ARBRE de la Crèu
té amarga la fusta;
mes com Jesucrist
sobre'l coll la duya,
com en ell ha mort
per sernos sa fruyta,
tota sa amargor
Ell se l'ha beguda,
y sols hi ha dexat
la seva dolçura.

Annullo suo subarrhabit me
Dominus meus Jesus Christus.
(Rés de Sta. Agnès.)

I

QUI d'eix món aborrible se desterra,
d'un món millor veu axecar lo vel
qui trepitja les coses de la terra
troba a Jesús que es lo tresor del Cel.

II

Com es l'anell dels esposoris signe,
penyores són les creus del diví amor,
que a l'ànima del home fan condigne
de dirse un día esposa del Senyor.

III

Si l'Angel sant que entorn nos volateja,
fentnos dolça memoria del empir,
al vil mortal pogués tenir enveja,
sols li'n tindria de poder patir.

PERLES

Quam dives ille, Domine Jesu, qui amat te!
Quam pauper qui non amat te!

I

ANANT pèls camins
lo Fill de Maria,
tenintles per rès
sembla perles fines:
mes la gent del món
depressa cullintles,
en sa avara mà
troba creus y espines.

II

Anant pèls camins
lo Fill de Maria,
com es tan pobret
sembla creus y espines;
mes per sos amichs
que van a cullirles,
les punxes y creus
tornan perles fines.

16 d'Octubre de 1893.

A LES ABELLES

Vade ad apem.
(St. AMBRÓS.)

I

DONCHS com ho fèu, abelletes divines,
d'amargues espines
per traure la mel,
mentres que l'home de mans primoroses
sols trau de les roses
espines y fel?

II

¿Donchs com ho fèu? puix jo traure voldria
dels mals alegría,
del bé, bé major;
humilitat del amarch vituperi,
y un dolç refrigeri
de cada dolor.

LA PEDREGADA

Imber abiit et recessit: flores
apparuerunt in terra nostra.
(Cant., 2, 11.)

I

FORTA ha sigut la tempesta
que ha caygut sobre'l méu cap
d'improperis y d'afrontes
y de pedres a bell raig.
Al fort de la pedregada,
oh Jesús, m'he arracerat
de vostra crèu santa a l'ombra,
racer dels atribulats.

II

Quan giro los ulls enrera,
de còdol no n'he vist cap:
era una pluja de roses
la que'm tenia abrigat.

M'afanyo una toya a ferne
per podervos enramar;
mes la toya es tan petita
per vostre amor, que es tan gran!

III

Llavors a qui m'apedrega
jo diguf:—Déu vos ho pach.
Mes, ja que axí'm fèu la gala,
tiràu més pedres, tiràu;
tiràumen de pedres fines,
de perles y diamants:
de lliris, clavells y roses
encara'n caben al ram
que de nostra amor espera
Jesucrist crucificat.

8 de Setembre de 1895.

Mori lucrum

COM algo més sovint los ulls al Cel
des de que vaig a rodolons per terra!
Arranquèumen, Senyor, de soca a arrel
y fèu contents als qui m'hi fan la guerra.

Fentlos contents a ells me'n fèu a mi
que desitjo passar a millor vida;
ja en lo desterro cinquanta anys visquí,
¿quan l'hora'm sonarà de la sortida?

Folgaroles, 22 de Febrer de 1895.

Dedisti letitiam in corde meo.
(*Psalm. 4, 7.*)

A captar jo me n'aní
des de'l palàu a l'ermita;
de l'ermita en lo portal
trobí la Verge María:
—Mareta, 'm moro de set,
donàume l'ayga de vida.—
María'm dona la mà
y al sagrari m'encamina.
Jesús estava plorant,
plorant a llàgrima viva,
mes aquella ayga de plors
se'm tornà ví d'alegria.

I

L o rosari de mes penes
jo esgranava un día trist,
quan acabava les denes
me donà'l séu Jesucrist.

II

Repasant ara les seves
des de'l pessebre a la Crèu,
me recordo de les meves
sols per dir: gracies, mon Déu.

III

Vos, ab vostres mans divines,
dins l'hort de Getsemaní,
fent la corona d'espines
me'n tiràu les flors a mi.

A MOS BESCANTADORS

Prou sé que m'aborrexes,
mes estich tan tranquil, que
si'm llevasses un ull, te mira-
ria ab l'altre benignant.

(ST. FRANCISCO DE SALES.)

A MADÍSSIMS enemichs,
si algún me'n vol ser encara,
guardians del méu honor,
mirall de les meves taques,
herbejadors de mon camp,
trayèumen les herbes males,
trayèune espines y tot,
jo us daré foch per cremarles.
Si flors hi arribo a cullir
les guardaré per vosaltres.
Lo bé que m'heu fet es gran;
de genolls a vostres plantes
jo us ne dono grans mercès;
Déu vos ne done la paga.

A UN PAPELLO

Quo pungeris, inde nascitur
rosa qua coronaris.

(ST. AGOSTI.)

Tu que vas per lo verger
voltant la flor del roser,
de totes la més hermosa,
cerca la Rosa divina,
que la d'aquest món, si es rosa,
no es sense espina.

Cerca la Rosa del Cel
d'hont l'Arcàngel tràu la mel;
per qui vers Ella camina,
si per la vía terrosa
a cada pas hi ha una espina,
no es sense rosa.

5 de Març de 1895.

A UNA FLOR

CREUADA del bon Jesús
 gentil crucifera,
 porta-crèu del méu jardí,
 ma dolça amiga;
 a Aquell que sobre ton front
 la Crèu ha escrita,
 demànali que en lo méu
 també l'escriga
 ab dues lletres de sanch,
 sa hermosa firma.

I

JA vostra escarpa y martell
 prou sento en l'ànima mía;
 prou sento vostre cisell,
 ¡trist de mil, y no só'l joyell
 que en vostra mà ser voldria

II

Fèu de mi lo que vullgàu,
 alt cavaller o humil patge;
 estampíu, rompèu mallàu,
 mon ferre's farà suàu;
 segellèulo a vostra imatge.

COM VOS

Que je sois crucifié, mais
crucifié par vous.

(GÉNÉRAL DE SONIS.)

Jesús, puix he viscut en lo platxeri,
dexàume almenys morir en la tristor;
no vulch en aquella hora refrigeri
com no sía vingut de vostra amor.

Sens terrenal conhort en ma agonia,
d'amichs y de parents abandonat,
abandonat com Vos morir voldria
ab vostra Crèu dolcíssima abraçat.

DOLORS Y AMORS

Lo méu Amor es a mi dol-
çor amarga y amargor dolça.

(R. LLULL.)

I

QUAN posaren en mon front,
oh Jesús, oh Rey del món,
vostra corona d'afront,
oh quam acres hic dolores!
Mes al veure com al Cel
per cada espina cruel
m'hi sortia hermós estel,
oh quam dulces hic amores!

I

Del hort de Getsemani
al Calvari jo pugí,
y ab Vos en Crèu me claví;
oh quam acres hic dolores!
Mes al veure que l'amor
m'obria lo vostre Cor,
jo abella'm fitu d'exa Flor,
oh quam dulces hic amores!

MON CASTELL

Lo castell de ma esperança
molt alt l'havia axecat,
mes era sobre la terra
y'l vent me l'ha enderrocat.

Ara un altre n'edifico,
mes d'esperances del Cel;
prou li'n venen de ventades:
com més ventades més ferm.

Si tant se treballa pèl vidrim
de les coses terrenes, ¿què no
s'ha de fer per la vera perla?

(Tertulià.)

La perla de més valia
es la del fondo del mar.

(R. MASIFERN.)

DINS cada dolor
dels que Déu propina
hi ha son tret d'amor,
com dins cada flor
una perla fina.

Mes al fons del mar
bé n'hi ha de perles;
no se'n pot ornar
qui no vol baxar
al fons per haverles.

FINS A MORIR

NOSTRES dolors són gotes que caygueren
del càlzer que us donà Getsemaní,
l'arbre d'ahont les nostres Creus isqueren
té ses arrels en vostre Cor diví.

La meva Crèu es una xica estella
que de la vostra, oh Jesucrist, m'heu dat;
vulch abraçarme des d'avuy ab ella
fins a morir ab Vos crucificat.

BAXADA

Pujassen lo cor del amich en
les alteses del Amat.

(R. LLULL.)

UNS diuen que só baxat,
altres diuen que he pujat,
¡ay, ay de mi!
¿Què'n dihèu Vos, vida mía,
Fill de Maria?
¡Ay, ay de mi!
Si en la pujada us perdí,
trista pujada;
si en la baxada us trobí,
dolça baxada,
¡dixós de mi!



SANTA TERESA

Quem enim diligit Dominus,
corripit: et quasi pater in filio
complacet sibi.

Lo Senyor castiga a aquell
que ama, com un pare al fill
que estima.

(*Prov.*, 3, 12.)

Al verger se'n va Teresa,
al verger a cullir flors,
per Aquell que tant estima
vol cullirne un ram o dós.
Per terra plana no'n troba,
ja n'agafa'l camí rost.
Ja dona una ensopegada,
se gira'l pèu en rodó:
—Jesús de l'ànima mia,
de Vos espero'l socós.—
A la vèu de sa estimada
lo bon Jesús no fà'l sort;

rialler se li presenta
y li torna'l pèu a lloch.
—Grans mercès, li diu Teresa,
rosamel del méu dolor.
Mes ¿per què'm dexavau caure
quan treballava per vos?
—A mos amichs axí'ls pago.
—Per axò'n teníu tan poch.

MON CEL

Lo Criador amaga
dels ulls del home sos joyells millors;
la viola més fresca, dins l'aubaga;
l'amor més pur dins miserables cors.

Dintre la roca'ls diamants enterra,
dels elements com lo rebuig més vil;
l'or més fi, en les entranyes de la serra;
al fons del mar, la perla més gentil.

En lo bell fons de la blavor florida
té del matí l'estel hermós desat,
y'l cel d'aquesta vida
dins lo Cor de Jesús crucificat.

La Gleba, diada del Cor de Jesús de 1894.

MIREULO

Dolores nostros ipse portavit.

PLORA Jesucrist
ab aquell que plora,
y ab quin plor tan trist
quan ningú l'escoltal

Mirèulo al bon Déu
y a la Crèu que porta:
tot portant sa Crèu
portarà la vostra.

NO'M DEXEU CAURE

L'Amor fà devallar l'Amat
al amich e pujar l'amich al
Amat.

(R. LLULL.)

DE gran pujada—vé gran baxada;
jo al cim del arbre—m'era enfilat,
mes fôu per caure—de més alçada;
qui més alt puja—de més alt cau.

En ma cayguda—jo a Vos invoco,
de branca en branca—tot rodolant;
quan ja la terra—gayre bé toco,
en vostres braços—me só trobat.

De gran baxada—vé gran pujada;
may jo en la terra—m'he vist tan alt.
Jesús, de vostra—dolça abraçada
no'm dexèu caure—per pietat.

AMUNT

Trahe me.

(Cant., 5, 3.)

Si al Cel volèu pujar
la Crèu n'es la carroça,
la fè n'es lo fusell,
l'amor diví la roda.
Té per corcers de foch
desitgs que s'enarboran,
y amunt y més amunt
no corren, no, que volan.
Qui'ls guía es Jesucrist,
qui en ella des de'l Gòlgota
trionfador del món
pujar volgué a la Gloria.

16 de Setembre de 1894.

Tolle crucem tuam et se-
quere me.

MESTRE

PER tu jo he mort y vulch tornarhi;
mes, companyia mon cor vol:
ja la montanya del Calvari
m'hi dexaràs pujar tot sol?

DEXEBLE

¡Nol Si volèu que ab Vos jo moria,
vostres dolors faria meus:
sia per Vos tota la gloria,
sían per mi totes les Creus.

PER CARITAT

Amor meus crucifixus est.

I

Jo no us demano pas lo Cel,
mes vostra Crèu bé la voldria
vèureushi sol m'es tan cruel...
A assaborir vinagre y fel
¡qui pogués fervos companyia!

II

De les ferides que portàu
per caritat dèumen alguna,
alguna espina o algun clau;
que de la taula en que menjàu
mos sufriments són una engruna.

Domine, hic ure, hic seca
hic non parcas.

PER esborrar mos agravis,
oh bon Jesús, no apartèu
vostre càlzer de mos llavis,
mos braços de vostra Crèu.

Desviàu, sí, vostres ires,
bé que'n só merexedor;
enviàumèn de guspies,
mes sían de vostre amor.

NO PLOREU

AL CANONGE BOHEMI

CANTOR DE LES VIDES DELS SANTS

BENET NETODI KULDA

avuy vell y cech

Demanàrenli si lo món es
amable? Si, dix... com la nit
per rahó del dia que la se-
gueix.

(R. LLULL.)

UN día d'Abril
prengueru la cítara,
per cantar als Sants
suàu melodía;
plorareu sa mort,
cantareu sa vida,
y a vostre cantar
lo Cel responía.

Miravau sovint
 l'estrellada llinda
 del alcàçar blau
 hont Déu los premia:
 de mirar lo Cel
 perdereu la vista.
 Mes no plorèu, no,
 puix en l'altra vida,
 per veure a Jesús
 la tindrèu més fina;
 per veure a Jesús,
 per veure a Maria,
 y als Sants agrahts
 a la vostra cítara.

La sciencia dels grans sabis
 es gran montó y poch grans.
 Mas la sciencia dels simples
 es xich montó emperò grans
 innumerables.

(R. LLULL.)

Puix dels sants sóu breviari,
 oh Jesús clavat en Crèu,
 en l'escola del Calvari
 siàu mon abecedari
 y apendré d'amar a Déu.
 Vostres lletres de ferides
 transcrivíules al méu cor,
 y ab exes roses florides
 entrarà a darne punyides
 l'espíneta del dolor.

ROSES

Los roserets de la gloria
no són los del món,
que hi duran anys les espines,
les roses un jorn.

Arribant allí s'espunta
l'espina cruel,
mentres les roses floren
per dies eterns.

MISERERE

Quin dolor tan fora mida
m'afalcona l'esperit,
al recordar que he trahit
a Aquell qui'm porta la vida!
Mes, si'm dol la trahició,
vostra bondat m'aconhorta,
y a vostres plantes me porta
l'esperança del perdó.

LO TREBOL

Demànren al amich: ¿Quals
tenebres són majors? Respòs,
que la absència de son Amat.

(R. LLULL.)

QUAN eclipsantse lo sol
amaga sa cara hermosa,
de no vèurel entristit
lo trèbol sa fulla arronça.
Quan fôu Jesús fill de Déu
qui s'eclipsava en lo Gòlgota,
lo sol meteix arronça
los raigs d'or de sa aureòla,
amagantse en la foscor
com un rey sense corona.

La Gleba, 2 de Febrer de 1894.

VENIU

EN lo festí de la Gloria,
¿quin serà lo méu vestit?
Lo vestit que ací en la escoria
mos treballs m'hauràn textit.

Dol, congoxes, sacrificis,
venú tots al teler méu;
com més seràn los suplicis
més triomf me donarèu.

CAP AL CALVARI

PER un camí sembrat de Creus
 cap al Calvari jo partia;
 ¡quantes espines per mos peus!
 dintre mon cor ¡quina agonía!
 Portant la Crèu l'Amor trobí,
 volguil aydar a dur la seva;
 mes quan l'espatlla hi arrambí
 me vaig trobar sense la meva.

POBRESA

Es la reyna de tot.
 (ST. FRANCESCH.)

TOT ho he perdut, lo nom y la riquesa,
 les corones de llor que he somniat:
 me d'ú germà la rònega pobresa,
 s'avergonyeix de mi la vanitat.

Tirí per la finestra ma fortuna
 veyent millor fortuna esdevenir:
 quan llençava les coses d'una a una,
 les ales me sentía alleugerir.

Me vingué ab la pobresa la bonança;
 perden los bens també'n perdía'l jou;
 si de rès jo sentía la recança,
 me deya Déu: «¿De mi no'n tindràs prou?»

LO COLP

Non percussa silent chorda.

Lo món me creya felç,
l'enveja'm feya la gala,
mes jo perdía'l cantar
com al hivern la calandria.
Dormían en sòn mortal
les cançons en la meva harpa,
en ella y en lo méu cor
que anava arronçant les ales.
Quan lo colp de vostra mà
fà dexondir la meva ànima,
com los aucells adormits
en los niuets de la branca,
al sentir baix en lo tronch
una forta destralada.

AL MÓN

¿Quina cosa es aquest món?
Presó dels amadors y fruidors
del méu Amat.

I

EN tos palaus mon esperit hi plora,
no nasquí per cantar en gavia d'or;
de tes ciutats cuyta a llençarme fora;
lo bon Jesús m'acullirà en son cor.

II

Tot lo que tinch en tos encants pots vendre:
no m'enduch rès del téu bagatge trist;
de trovador la cítara'm pots pendre:
no'm pendràs, no, la Crèu de Jesucrist.

III

Si't faig nosa en la vall, tindré la serra:
¿més enfora'm voldrías desterrar?
Si m'arribas a traure de ma terra,
me resta'l Cel encara per volar.

Anant a la Gleva, Maig de 1893.

FENT CREUS

Cruix Christi clavis est paradisi.
(ST. JOAN DAMASCÈ.)

I

ALLÍ a Nazaret,
en sa Fusteria,
lo bon Jesuset
de Creus té botiga;
les dona de franch,
ningú li'n prenía.

II

Veyent que no'n ven
les aplega totes,
en una les fón
y al coll se la posa,

y emprèn gemegant
la cima del Gólgota;
cerca un Cirinèu,
lo cerca y no'l troba.

III

Puix volèu que ab Vos,
que ab Vos la Crèu duga,
de grat la duré
si'm donàu ajuda,
y més de bon grat
si m'es ben fexuga.
Y esperant al Sol,
després de la pluja
del divendres sant
cantaré *Al-leluia*.

SÍMIL

Beati qui nunc fletis quia
ridebitis.

(Lluch, 6, 25.)

Qui hic cruciantur, a te
consolantur.

(St. Agostí.)

EN lo núvol que no plora
no hi riu l'arch de Sant Martí;
quan lo cel blau se'ns decora,
llagrimellant se'l textí.
Axís en l'ànima nostra
sens les llàgrimes del dol,
somrihentnos, may s'hi mostra
l'iris hermós del consol.

JOB

Ecce beatificamus eos qui
sustinuerunt.

Tenim per benaventurats als
qui han sufert.

(Job.)

ERA molt rich lo patriarca Job
y ho perdé tot, sinó la paciència;
los lladres li robaren los ramats,
lo llamp del cel tirà sa casa a terra,
la mort traydora li prengué sos fills,
y ell, abrigat en un mantell de lepra,
se vegé arreconat en un femer,
ses úlceres rasant ab una teula.
¿Trobaria consol en sos amichs?
D'un a un baxan tots a ferlin befa.
¿Ne trobaria al menys en sa muller?
¡Hoydàl de Job y de son Déu blasfema.
Llavors estavau, Job, en lo sembrar,
quan baxar miro a vostres camps la messa
de colps y llatzeríes y flagells,
¡oh patriarca Job, jo us tinch enveja!

FERIU

Ex vulnere decor.

ENCARA no se't clou una ferida,
 pobre cor méu, una altra'n veus obrir;
 mes, resignat, escolta a Déu que't crida:
 «Quan jo feresch es per millor guarir.»
 Feriu, Senyor, baldàume, consumfume;
 vullch ser per Vos crucificat y mort;
 en vostra Crèu de vostre afront cobrume:
 qui m'afligeix me donarà conhort.

LA ESCALA

Viditque (Jacob) in somniis
 scalam stantem super terram,
 et cacumen illius tangens cœ-
 lum.

(Gen., 27, 12.)

Hæc est scala peccatorum
 per quam Christus rex cœlorum
 ad se traxit omnia.

(ST. BONAVENTURA.)

Si vols pujar a la gloria,
 la Crèu d'escala't farà;
 si la trobas massa llarga
 l'amor te l'escursarà;
 si la trobas poch segura,
 lo mestre que l'axecà
 per donarli més fermesa
 de mans y peus s'hi clavà.
 No digas pas que es estreta
 puix tot un Déu hi pujà,
 quedantse al cim de l'Escala
 sols per donarte la mà.

Diada de Sant Francesch de 1894.

LA HERBA TORA

Si de l'arrel de la pena
 sortís lo tronch de l'esmena
 fóra son fruyt la dolçor;
 avuy de la pena amarga
 surt una pena més llarga
 sovint d'eterna amargor:
 tal l'home, de l'herba tora
 que Déu crià guaridora,
 tràu l'acònit matador.

AVIAT

¿Què es amor?... Es delit y
 consolació en la patria e tristi-
 cia en peregrinació.

(R. LLULL.)

I

No les mirèu pas, ulls meus,
 les vanitats de la terra,
 puix veurèu a no trigar
 del paradís la bellesa.

II

Orelles meves, ohíu
 ab plaher les contumelies,
 puix aviat sentirèu
 les armonías angèliques.

III

¡Oh cor méu, vola més alt!
 Péls terrenals es la terra;
 no es ací hont has de fer níu
 sinó demunt les estrelles.

A UN DETRACTOR

Per cruce[m] ad coronam.

CALUMNÍA, detractor,
ta llenga de glavi esmola;
los esbronchs són mon plaher,
los penjaments la meva honra.
Si del glavi no'n tens prou
pren al sastre la tisora,
tu m'has de fer lo vestit
que tinch de dur a la gloria.
L'enclusa pren al ferrer,
al argenter la gresola;
no'm planygas ni'l foch ni'l mall,
tu m'has de fer la corona;
una perla es cada insult,
un diamant cada afronta.

CREUS

ME fèu present cada día
d'una creueta, oh Senyor;
de fusta o ferre que sia
jo la prenc com si fós d'or.
Quan la miro tan hermosa,
dich sedent de més tresor:
una creu es poca cosa
per la festa de mon cor.
Vos, Jesús, que'n feyau tantes
de Joseph en l'obrador,
envièmen unes quantes
y'n faré festa major.

A MOS DEFENSORS

LA terra es un gran Calvari
 hont l'home es crucificat;
 los dñes que a mi'm tocava
 ¡quins dñes foren tan llarchs!
 Qui'm motejava de brètol,
 qui de ximple y trastocat;
 aquest me dona l'espatlla,
 aquell altre'm gira'l cap;
 los que ahí'm feyan l'aleta
 avuy m'aguissan los cans.
 Ministres del Evangeli,
 ¿donchs hont es la caritat?
 Les portes hont ne demano
 d'una a una veig tancar,
 sinó la del manicomi
 que s'obre de bat a bat!
 Al fer lo tomb al abisme
 vosaltres m'heu dat la mà,
 trayentme de dins lo monstre
 que ja'm tenia engolat.
 L'obra bona que m'heu feta
 nostre Senyor vos la pach,
 Ell que es lo pare dels pobres
 y sempre té per pagar.

LA SEGA

Qui seminant in lacrimis
 in exultatione metent.
 (Psalm. 125, 5.)

I

LEVOR que estàs en la terra,
 dexa que passe l'hivern
 y que s'enflore la serra:
 lo Sembrador que t'enterra
 t'estima ab amor etern.

II

Derrera'l temps d'agonía
 vindrán lo mes de María
 y sant Joan ab falç d'or
 y segarà l'alegría
 lo que sembrà la tristor.

LOS MILLORS

Calicem meum bibetis.
(Math., 20, 23.)

Los senyals de les amors
que l'amich fà a son Amatsón
en lo començament plors, en
lo mig tribulacions, e en la fi
mort.

(R. LLULL.)

SANTA Angela de Foligno
li digué a nostre Senyor:
—De tants fills com vos estiman,
¿a quins teníu més amor?
—Als qui en ma taula metexa
se m'asseuen més aprop,
a menjar ab mi'l pà negre
de llàgrimes y dolor,
y a beure en ma companyia
lo càlzer de passió;
als qui en ma Crèu estimada
no'm dexan dormir tot sol,
fent de mon llit d'agonia
lo tàlam dels seus amors.

6 de Setembre de 1894.

CALVARI AMUNT

TOT fent sa via—cap al Calvari
Jesús demana—repositor.
¡Oh! si us servia—per reposarhi,
n'estarà alegre—mon pobre cor.

¡Oh! si us servissen—mos débils braços
¡oh! si'm volguesseu—per Cirinèu,
¿com seguiria—los vostres passos
tot ajudantvos—a dur la Crèu?

SI US PLAU

Mon Amat es aquell qui fa
amar, desirar, languir, sos-
pirar, e morir. E lo qui fa la
mort pus douça que la vida,
los escarns pus plaments e
cars que la honor, los plors
e sospirs pus delitosos que'l
viure e que la alegría.

(R. LLULL.)

SÓN les perles del cel blau
les joyes ab que enjoyàu
a les ànimes volgudes;
a mi enjoyèume, si us plau,
ab desplaehers y calumnies.

Coronàume de menysprèu,
abrigàume de congoxes,
vostra canya per trofèu
donàume, y per llit la Crèu
que es lo llit de vostres nocés.

FRETURA

Tanto è il bene che io aspetto,
che ogni pena m'è diletto.

(ST. FRANCESCH.)

NCESSITO de la Crèu
com lo pobret de l'almoyna;
si la porto ab Vos, Jesús,
com més amarga es més dolça;
sos açots me són clavells,
ses espines brins de jonça.
Més m'estimo estar ab Vos
enfonzat en la deshonna,
més estar ab Vos en Crèu
que ab los mundans en carroça.
Més vulch estar, com sant Pau,
ab Vos en negra maçmorra,
estar en lo fanch com Job,
que sense Vos en la gloria.

CAYGUDA

TAN depressa caminava
pèl camí dels meus amors,
que en sa carrera dexava
los aucellets voladors.

Cayguí sobre les espines
que prenguí per llit de flors;
pensant ab les flors divines
de les eternes dolçors.

DEFALLIMENT

Qui adheret creaturæ, cadet
cum labili.

Qui amplectitur Jesum, fir-
mabitur in ævum.

(KEMPIS.)

RECOLZÍM en una canya
que de brèvola's trencà;
y al veurem caure per terra,
mans y cor m'esgalabrà.

De canyes ja no'm reffo;
me refermo en Jehovàh;
la columna hont me refermo
vejàm qui la trencarà.

A UNA ROSA

Odorifera, quia spinifera,
Suavis sed armata.

UN roser blanch floreix
sota la Crèu hermosa;
li'n demanì un esqueix,
me regalà una rosa.
Al vèurela espinosa,
lo mèu amor li diu:
punya, punya,
mes a mon cor veniu.

Si plora de dolor,
de punxes me'l corona,
y ab cada punxa d'or
iquina punyida'm donal
Del arç que m'empresona
jo moriré catfu:
punya, punya,
mes en mon cor floriu.

5 de Març de 1895.

Hæc mihi sit consolatio ut
non parcat.

(Job, 6, 10.)

PUIX só ferre fret,
vostre mall no'm planyga,
mallau lo mèu còs,
mallau la meva ànima.

Tornèume al fornal,
tornèume a l'enclusa,
que jo a cada colp
cantaré *al-leluia*.

VENIU

*Crux regia ad cœlum via.
(St. GREGORI.)*

VENIU a mi tots,—nos dïu la Crèu santa;
los que anàu al Cel—veníuhi per mi,
la tenda só jo—que allí se trasplanta,
jo del paradís—só'l real camí.

Quan jo apareguí—demunt de la serra
digueren a chors—los sants d'Israel:
¿Més hermosa flor—heu vista en la terra?
¿Estel més brillant—heu vist en lo Cel?

EN CREU

*Aves, quando volant ad
aethera, formam crucis assu-
munt.*

(St. GERONI.)

TENEN forma de Crèu
los aucellets quan volan,
lo gonfaró que oneja,
lo màstil que s'arbora,
los pins y abets que raman,
los caminals que's troban,
lo remador quan rema,
lo frare que sermona,
lo nin quan veu sa mare,
lo penitent quan ora
ab los braços al cel
com un auceíl que hi vola.

28 d'Octubre de 1895.

THE
FIRST PART
OF
THE
LIFE OF
THE
LORD
OF
THE
TREASURY
OF
THE
COMMONS
OF
ENGLAND
IN
THE
REIGN
OF
HIS
MAYESTY
KING
JAMES
THE
FIRST
BY
WILLIAM
BURNES
OF
THE
CITY
OF
LONDON
PRINTED
BY
WILLIAM
BURNES
AT
THE
PRINTING
HOUSE
OF
THE
CITY
OF
LONDON
IN
THE
YEAR
1633

ESPLAYS

THE
FIRST
PART
OF
THE
LIFE OF
THE
LORD
OF
THE
TREASURY
OF
THE
COMMONS
OF
ENGLAND
IN
THE
REIGN
OF
HIS
MAYESTY
KING
JAMES
THE
FIRST
BY
WILLIAM
BURNES
OF
THE
CITY
OF
LONDON
PRINTED
BY
WILLIAM
BURNES
AT
THE
PRINTING
HOUSE
OF
THE
CITY
OF
LONDON
IN
THE
YEAR
1633

THE
SECOND
PART
OF
THE
LIFE OF
THE
LORD
OF
THE
TREASURY
OF
THE
COMMONS
OF
ENGLAND
IN
THE
REIGN
OF
HIS
MAYESTY
KING
JAMES
THE
FIRST
BY
WILLIAM
BURNES
OF
THE
CITY
OF
LONDON
PRINTED
BY
WILLIAM
BURNES
AT
THE
PRINTING
HOUSE
OF
THE
CITY
OF
LONDON
IN
THE
YEAR
1633

LES DUES CORONES

Breu penar—etern gosar.
Breu gosar—etern penar.

Non sunt condignæ passio-
nes hujus temporis ad futu-
ram gloriam, quae revelabitur
in nobis.

Tots los sofriments del món
no són dignes de comparança
ab la glòria que'ns ha de tocar
un dia.

(Rom., 8, 18.)

I

A Catarina de Sena
l'enamoran tant les creus,
que no les troba fexugues
quan ne pot portar un feix.
En lo bò de sos martyrís,
Jesucrist se li apareix;
dues corones li ensenya

texides a dalt del Cel,
l'una es corona de roses,
l'altra d'espines punyents.
—Tría—li d'fu—la que vullgas;
jo te'n faig gentil present;
mes duràs l'una après l'altra:
¿quina't vols posar primer?—

II

La d'espines ha triat
la taumaturga de Sena,
y fà cinch cents anys que al front
dú la de roses perpetues.
A tu meteix, Jesucrist
dues corones t'ensenya:
a triar pènsathi bé,
que l'una a l'altra relleva,
y, d'espines o de flors,
la segona serà eterna.

FIAT VOLUNTAS TUA

C'est le refrain du cantique de l'Agneau, quelques-uns peuvent trouver ce cantique un peu triste; mais, qu'il est harmonieux et doux au cœur! Pour moi, je n'en veux pas savoir d'autre.

(ST. FRANCISCO DE SALES.)

I

Lo rossinyol vos canta nit y día,
jo us vullch cantar també de día y nit
vos cantaré lo jorn de l'alegría,
vos cantaré lo vespre del neguit.

En la nit fosca esperaré l'albada,
en la tempesta'l llambregar del sol,
en la maror la fresca llevantada,
en la secor la pluja del consol.

Vos cantaré en l'hivern de la pobresa,
com en l'istfu de la felicitat,
la de Jesús, dolça cançó que he apresada:
Faças, Senyor, la vostra voluntat.

II

Jo us cantaré lo día del suplici
sobre mon llit d'espines de dolor:
Afexuguèu la Crèu del sacrifici,
doblàu la Crèu, però doblàu l'amor.

De mos germans per compartir les penes,
si un día'm veig en la presó tancat,
diré cantant, al sò de les cadenes:
Faças, Senyor, la vostra voluntat.

III

¿Ab qui Jesús compartirà la glòria?
Ab qui en la terra ha compartit sa Crèu:
donchs vina, oh Crèu, palmó de ma victòria,
fesme aviat del paradís herèu.

Del paradís són altes les escales;
mes dàume penes, oh anyorat Espòs;
donèumen prou per férmen unes ales
y alçaré la volada cap a Vos.

Mentre ¡ay de mil s'allarga'l cativeri,
vos cantaré com gafarró exalat,
ab los ulls y lo cor al hemisferi:
Faças tot temps la vostra voluntat.

LO CALZER Y L'HARPA

Non sum dignus.

DE penyores d'amor
 Jesús mil me n'ha dades,
 me n'ha donades mil,
 dues de sobiranes.
 M'ha dat un càlzer d'or
 y una harpa d'or y plata:
 un càlzer celestial
 per beure sanch sagrada,
 la del séu cor diví
 que pèl costat li raja.
 Quan n'he beguda un glop
 me'n poso a tocar l'harpa,
 cantant a terra y Cel
 l'amor que m'embriaga.
 Que sia tan felç
 als hòmens no'ls agrada;

m'han près lo càlzer d'or
 ahont ma set s'apaga,
 la set d'amor diví
 que abrusa la meva ànima.
 M'han près lo càlzer d'or
 y'm volen pendre l'harpa,
 ressò de les del Cel
 que cada nit me parla;
 amor de mos quinze anys,
 de ma vellor companya,
 l'esposa del cor méu,
 del esperit germana.
 Quedèuse'l càlzer d'or,
 però dexèume l'harpa;
 dexèumela tocar
 postrat als peus de l'ara,
 mentres begàu lo VÍ
 de la sarment sagrada,
 voltats de llum y encens
 dels àngels en la taula.

12 d'Octubre de 1895.

 AVALL COM L'AYGA

Defluens elevor.
 Cal saber baxar davant dels
 hòmens per saber pujar davant
 de Déu.

(LACORDAIRE.)

PER pujar a una alta serra,
 primer l'ayga ha de baxar,
 ha de baxar dins la terra
 tant com après vol pujar.

Al pregón de la baxada
 s'enarbora en surtidor,
 com sageta al cel tirada
 per ajaçat tirador.

Pren exemple, ànima mfa,
 tan feta a mirar al cim:
 al cim hont ton somni nia
 s'hi puja baxant al llim.

En lo llim del vituperi
 lo Senyor te cullirà,
 qui perles del hemisferi
 de l'ayga tèrbola fà.

De l'altura d'hont caus ara
 rodolant baxa a l'arrel:
 y ¡que has de baxar encara
 per arribar fins al Cell!

GOTES DE BÀLSAM

(Homo) quasi flos egreditur
et conteritur.

L'home com una flor naix y
se marceix.

(Job, 14, 2.)

I

VELL que t'ajups cap a terra
que aviat serà ton llit,
axeca los ulls enlayre,
que't vol parlar Jesucrist.
Com més lo món t'arrecone,
moble que prou li ha servit,
com més te dexe y rebutge,
més Ell serà ton amich.
Un hivern es esta vida,
l'home es arbre esfulladís,
mes per qui's dona al Altíssim,
emmustehirse es florir.

II

Pobre que tot ho perderes
per guanyar lo Paradís,
no t'esglaye la pobresa
que en l'altre món seràs rich.
Tindràs al Déu de la Gloria,
¿què més podrías tenir?
Mentrestant aquí a la terra
sías pobret y petit;
en la Crèu ara't marceixes
ab qui per tu s'hi marcí;
mes per lo Déu del Calvari
emmustehirse es florir.

III

Pobra mare que sospiras
a la tomba de ton fill,
poncella tot just desclosa
que'l jardiner ha cullit,
prou ne vessares de llàgrimes
per qui ja es al Paradís.
Dexa caure'l fanch a terra,
dexa volar l'esperit;
per les flors que Déu se tria
emmustehirse es florir.

IV

Pobres malalts que la febre
té clavats demunt lo llit,

Déu està a la vostra espona
comptant los vostres sospirs.
Pobres víctimes y màrtirs
del amor de Jesucrist,
s'acaban vostres martyris,
s'acosta'l goig infinit;
morir per Jesús es viure,
emmustehirse es florir.

V

Pobra viuda que lamentas
l'ausència de ton marit,
arrosant ab dolls de llàgrimes
les plantes del Crucifix,
exes llàgrimes te tornan
la blancor del temps antich,
y eix nou Espòs hermosíssim
qui te'l dona es lo neguit;
per Ell los plors són les perles,
emmustehirse es florir.

LA CORONA D'ESPINES

AL AUTOR DE LA
NOTICIA HISTÒRICA DE LES SANTES ESPINES DE SAMPEDOR
MOSEN ANTON VILA

Salve, Corona gloriae.
gemmis et auro pulchrior;
vincens coronas siderum.

OH filles de Sió, veníulo a veure
a Salomó, lo vostre Rey bellíssim,
coronat ab l'hermosa diadema
que li ha texit l'humanitat ingrata,
lo día de sos místichs esposoris.
Adàm y Eva ab la primera culpa,
allà en lo Paradís de les delícies,
exa horrible Corona començaren;
y tots sos fills, des de Caím y Judas
als Judas y Caíms dels últims segles,
van afeginthi una punyenta espina;
cada ciutat son brot d'*espinavessa*
hi entreteixeix, cada nació sa branca,
¡ay! en lo front d'ahont li plouen roses,
clavant ¡malagrahidal ses espines.
Lo llop ferotge del enuig, la hiena
de la vil trahició, 'l tigre del odi,

en sa coronació se aferrissaren,
 enfonzantli quiscún les seves urpes.
 Y aquell candíssim front, que sols havían
 rosat los llavis de María Verge,
 se vegé esgalabrat ab eix cilici
 pèls delictes textit de tots los hòmens.
 ¡Oh ingràtitut, oh crueltat la seva,
 oh estimació la vostra sens mesura:
 ells, a qui Vos heu coronat de gloria,
 vos posan la Corona d'improperil
 Oh Lliri de les valls d'or y d'evori,
 ¿qui axís cruel t'ha coronat d'espines?
 Oh tendre Colomí de la Judea,
 oh Anyell que salvas a Isaach la vida,
 ¿qui t'ha fet presoner dintre una barza
 del *ziziphus* cruel *spina Christi?* (1)
 L'amor, l'amor que des del cèlich trono
 t'ha fet baxar al terrenal abisme,
 de peus y mans t'hi lliga y encadena,
 com víctima en lo foch expiatori.
 Aquexes punxes d'arç neprú y d'arínjol
 nosaltres, que en la terra les sembrarem,
 devíam ¡ay! tenirles per corona,
 y ¡ay! per corona d'eternal suplici.
 ¡Mes Vos, ab amorosa condolencia,
 ab vostres mans cuytareu a cullirles,
 trenant per vostre front exa garlanda
 de totes les espines de la terra!
 Oh espines sacrosantes, jo us adoro,

(1) Provablement fou texida de brots d'eix arbre oriental la sagrada Corona de Nostre Senyor Jesucrist. A Catalunya se dona lo nom d'espina de Crist a la espinavessa, abundanta e i lo baix Empordà, que té la espina doble en forma d'am, ab una de les puntes girada enrera, y a axò deurà, ben segur, son nom del llatí *spina versa*.

gotes de sanch, rubins y pedrería,
 clavells y roses veres, que tingueren
 per claveller la testa del Altíssim.
 Oh de l'amor excelsa diadema,
 lo Diví Redemptor ab tu enjoyantse,
 de nostra ingràtitut cantà victoria.
 Bé n'hi ha prou de coronas a l'Empiri,
 la que embelleix lo front de l'ignocència,
 la dels Sants, de les Vèrgens y dels Màrtirs;
 donchs, totes són d'exa Corona filles,
 com les humils poncelles de la rosa.
 D'ella quiscuna es un joyell esplèndit,
 un raig d'exa aureola que irradia
 del front de Jesucrist al front dels justos.
 Oh Sampedor, reyna del Plà de Bages,
 d'eix valió y celestial escrini
 ab que'ls cels y la terra s'enriquieren:
 també t'ha pervinguda alguna perla,
 floró de exa corona, que't portaren
 dos Angels sants de pelegrí en figura.
 Y ¿ahont les guardaràs exes penyores
 de l'amor del Altíssim? Ofereixlos
 ton cor per argentí reliquiari.
 Estímales d'amor sobre les vinyes
 que cenyexen tos masos y oratoris,
 sobre ta gloria y furs y privilegis;
 sobre'l *Sant Pere d'or* fet de les volves
 que escampa ton Riudor en ses riberes.
 Per tes *dues Espines* donarta
 sa brancada de lliris lo magnoli,
 lo serafí sa cítara y ses ales,
 l'estrella sa corola de celistia,
 lo Cel ses dues més brillants estrelles.

CAMELLES

Convertisti planctum meum
in gaudium mihi: concedisti
saccum meum, et circumde-
disti me laetitia.

Senyor, vos heu cambiat
mon plor en un cant de goig;
heu romput mon cilici y m'heu
vestit d'alegria.

(*Psalm 29, 12.*)

In omnibus tribulationem
patimur, sed non angustiamur.
Nos veyèm voltats de tota
mena de tribulacions, mes
no'ns descoratjàm.

(*II.^a Cor., 4, 8.*)

S'ACABA'l divendres sant
y la Pasqua'ns va arribant;
lo méu plor se torna cant.
Al-leluya.

Per lo vostre adreçador
com més hi passe millor;
per les flames passa l'or.
Al-leluya.

Bon Jesús, aquí'm tenfu;
de ma carn en lo més viu
foguejàu, tallàu y obríu.
Al-leluya.

D'hont anava ab l'arpa al coll
a cantar versos a doll,
m'han llençat com un cà foll.
Al-leluya.

Mes, Senyor, axò es pà y mel,
donèume vinagre y fel:
vostra Crèu es mon estel.
Al-leluya.

Posèumen més de galons,
de vituperis y afronts;
dexèume anar més al fons.
Al-leluya.

Puix per ser glorificat
s'ha de ser crucificat,
en Crèu muyra jo aviat.
Al-leluya.

CONTRICIÓ

Cor contritum et humiliatum, Deus non despicias.
No farèu menysprèu del cor
contrit y humiliat.
(Psalm 5, 19.)

Vench en terra plorar, plànyer e morir per amor.
(R. LLULL.)

DAVANT de Jesús en Crèu
avergonyit jo plorava,
veyent passar mos pecats
com exèrcit de fantasmes.
Veyentme plorar Jesús,
tot amorós axí'm parla:
—Per los pecats de ton còs
mira'l méu fet una llaga;
per los de ton esperit
mira patir la meva ànima.
Per los pecats de tos ulls
mos ulls foren fonts de llàgrimes,
de llàgrimes y de sanch,
y coberts de pols e infamia;
pèls pecats de tes orelles
a mi'm foren axordades,
d'insults y malediccions,

de crits de mort y disbauxa.
Per los pecats de ton gust,
pèls de ta llenga amarganta
jo he sentides fam y set
y he begut fel y vinagre.
Per los pecats de tos peus
y esborrar tes relliscades,
mira ac'ls meus foradats
ab un clau l'un sobre l'altre.
Per los pecats de tes mans
les meves estàn clavades
que al Cel penjaren lo món
com lo niuet a la branca.
He rebut un fort revés
per los pecats de ta cara,
y escupinyes y gargalls
y flagells y colps de canya.
Per los pecats de ton front
tinch la testa coronada,
y són tos mals pensaments
espines de ma garlanda.
Per los pecats del cor téu
mira mon cor que tant ayma,
de ton odi y ton amor
atravessat ab la llança.—
Axò digué ab un gran crit
que retrunyí en la meva ànima,
y avuy encara hi retruny
ab la terrible llançada.
Com si'm ferís a mi y tot,
jo vaig caure a terra en basca,
ab mos ulls fets una mar
y ab mon cor fet una brasa.

A LA CRÉU

Ave spes unica.
Salve, única esperança.
Salve, Crux pretiosa, susci-
pe discipulum ejus, qui pe-
pendit in te magister meus
Christus.

Salve, Crèu preciosa, rebèu
al dexeble d'aquell que fou
sacrificat en ella, mon mestre
Jesucrist.

(ST. ANDRÉU.)

DE la vostra Crèu, Jesús, no'n só digne,
mes l'abraçaré puix me la donàu,
de la vostra mà prenentla com signe
d'eix amor immens ab que m'estimàu.

Crèu de Jesucrist, ¡que n'ets d'amorosa,
axamplant al món tos braços oberts,
hont l'humanitat cançada reposa
com un pelegrí que surt dels deserts!

Crèu de Jesucrist, te vulch per llureya,
llureya real de nostre Senyor;
puix portas lo Sol que'l cel assoleya,
te vulch sobre'l pit, te vulch sobre'l cor.

Te vulch sobre'l pit com una coraça,
te vulch sobre'l cor com místich segell,
que del fret del món rompuda la glaça,
del foch del amor lo dexe vermell.

Te vulch en mon braç com una rodella,
te vulch en mes mans com un espasí,
que cap al infern sos llops arrestella
com feya qui en tu d'amor se morí.

¡Oh Crèu de Jesús!, sías ma estimada,
lligat sía a tu de mans y de peus,
sía a tu ab lo còs l'ànima lligada
ab aquexos claus que obriren los seus.

¡Oh Crèu de Jesús!, sagrada bandera,
dessota tos plechs vulch viure y morir,
tu m'ensenyaràs del Cel la dreuera
quan al derrer sòn me puga adormir.

Aprés, al capçal de ma sepultura,
com mon Angel bò, les ales extén.
Oh! déxamhi ab tu volar a l'altura
lluny d'est còs de fanch que la fossa'm pren.

PENES DOLCES

Sine dolore non vivitur in amore.

(Kempis.)

Dix l'Amat al amich: ¿Sabs encara què es amor? Si no saubés què es amor, saubera què es treball, tristícia e dolor?

(R. LLULL.)

I

Si'm tira creuetes
lo méu Estimat,
són les amoretes
del Crucificat.
A l'amor més fina
més Creus li destina,
que sense dolor
no's viu en l' amor.

II

No vulch altra gloria
que la de la Crèu;
en ella jo moria
perque Vos visquèu.
Donèume un cauteri
per tot refrigeri;
que sense dolor
no's viu en l' amor.

III

Vulch ser com la fulla
que per terra va;
quan ningú me vulla,
Déu me cullirà.
La flor trepitjada
serà l'estimada:
que sense dolor
no's viu en l' amor.

IV

Tot arbre se troba
dins la seva arrel,
com dintre la prova
la gloria del Cel.
Los treballs y penes
ne són les estrenes:
que sense dolor
no's viu en l' amor.

JESÚS AÇOTAT

Los pecadors de la terra
 al bon Jesús tenen près;
 lo lligan a una Columna
 com a la *banca* (1) l'anyell.
 S'arman de brots ortigosos,
 de cordes y de fuets,
 y demunt de ses espatlles
 com una pluja d'hivern,
 cauen vergues sobre vergues
 y flagell sobre flagell.
 Altres butxins los rellevan
 en l'horrible fueiteig,
 y la pluja es ja tempesta,
 la gotellada torrent.
 Los dobles cordills se rompen,
 los vímets se fan malbé,

(1) Lo llit de fusta hont solen matar les ovelles.

cadena de ferre surten
 plenes de garfis d'acer,
 que se li'n duhen a esquexos
 bocins de carn y de pell.
 Los açotadors desdiuen,
 sols Jesucrist no desdeix,
 y en la tempesta sagnosa
 a cadascú va dihent,
 mirantlo ab ulls plens de llàgrimes:
 ¡Fill méu, no m'açotes més!

13 d'Agost de 1895.

TOT SIA PER DÉU

Digues, amich: çhauràs
paciencia si't doble tes lan-
guors? Respòs l'amich: Hoc
ab tal que'm dobles mes
amors.

(R. LLULL.)

I

LA forta tempesta
que'm dobla la testa
y'l cor me despulla
com arbre de fulla;
la destal farrenya
que de mi fà llenya;
tot sia per vos,
Fesuset dolcíssim;
tot sia per vos,
Fesús amorós.

II

La malavolença
que té a punt l'ofensa;

los claus e impropèris
y afronts y dicteris;
la que escup metzina,
llenga serpentina;
tot sia per vos,
Fesuset dolcíssim;
tot sia per vos,
Fesús amorós.

III

Ma corona aymada,
d'espines tornada;
l'antiga riquesa,
la nova pobresa,
los goigs que s'esmunyen,
les penes que punyen,
tot sia per vos,
Fesuset dolcíssim;
tot sia per vos,
Fesús amorós.

IV

Les fletxes tirades
l'amich que se'm gira
y al cor me les tira;
les que jayl he rebudes
besades de Judas,
tot sia per vos,
Fesuset dolcíssim;
tot sia per vos,
Fesús amorós.

SUM VERMIS

Non vivificatur nisi prius
moriatur.

(1.^a Cor., 15, 36.)

E carcere ad æthere.
Dant vincula pennas.

VEYÈUME aquí, Senyor, a vostres plantes,
despullat de tot bé, malalt y pobre,
de mon no-rès perdut dintre l'abisme.
Cuch de la terra vil, per una estona
he vingut en la cendra a arrossegarme.
Fóu mon breçol un grà de polcinera,
y un altre grà serà lo méu sepulcre.
Voldria ser quelcòm per oferirvos,
però Vos me volèu petit e inútil,
de gloria despullat y de prestigi.

Fèu de mi lo que us placia, fulla seca
de les que'l vent s'emporta, o gota d'ayga

de les que'l sol sobre l'herbey exuga,
o, si volèu, baboya del escarni.
Jo só un no-rès, mes mon no-rès es vostre;
vostre es, Senyor, y us ama y vos estima.
Fèu de mi lo que us placia; no'n só digne
d'anar a vostres peus; com arbre estèril,
de soca a arrel trayèume de la terra;
morfonèume, atufume, anihilàume.

Venfu a mi, congoxes del martyri,
venfu, oh Creus, mon or y ma fortuna,
ornàu mon front, engalonàu mos braços.
Venfu, llores y palmes del Calvari,
si'm sóu aspres avuy, abans de gayre
a vostre ombrü me serà dolç l'asseurem.
Espina del dolor, vina a punyirme,
cuyta a abrigarme ab ton mantell, oh injuria;
calumnia, al méu voltant tos llots apila,
miseria, vinam a portar lo ròssech.

Vulch ser volva de pols de la rodera
ahont tots los qui passen me trepitgen;
vulch ser llençat com una escombraría
del palàu al carrer, de la més alta
cima a l'afràu, y de l'afràu al còrrech.
Escombrèu mes petjades en l'altura;
ja no hi farè més nosa, la pobresa
serà lo méu tresor, serà l'oprobí
lo méu orgull; les penes ma delicia.

Des d'avuy culliré los vilipendis
y llengoteigs com perles y topacis
per la corona que en lo Cel espero.

Muyra aquest còs insoportable, muyra;
 cançat estich de tan fexuga càrrega;
 devórel lo fossar, torne a la cendra
 d'hont ha sortit, *sum vermis et non homo*.
 Jo no só pas l'industriosa eruga
 que entre'l fullàm de la morera's fila
 de finíssima seda lo sudari.
 Jo me'l filo del cànem de mes penes;
 mes, dintre aquexa fosca sepultura,
 tornat com vós, Jesús, de mort a vida,
 jo hi trobaré unes ales de crisàlida
 per volarmen ab Vos a vostra gloria.

TERESA

Que notre cher Jésus crucifié
 soit à jamais un bouquet
 sur notre cœur. Oui, car ses
 clous sont plus désirables que
 les œillets.

(ST. FRANCISCO DE SALES.)

DE Jesús crucificat
 Teresa està enamorada;
 dú sa imatge sobre'l cor,
 son amor dintre de l'ànima.
 —¿Donchs qui us ha clavat axís?
 plorant un jorn li demana.
 ¿Qui us ha clavat a la Crèu,
 donchs per què a mi no m'hi clava?
 ¿Qui us foradà, peus divins?
 ¿Donchs qui us obrí, mans sagrades,
 que agenollats a Bethlèm
 los serafins adoravan?—

Una idea ja li'n vé
 que li asserena la cara;
 arrenca'l clau de sos peus,
 de sos dits fent estenalles,
 cambiantlo ab un clavell,
 florit a la matinada:
 arrenca'l clau de ses mans
 y dós clavellets hi encasta.
 Posàntloshi, d'un a un
 los clavellets olorava;
 olorant los clavellets,
 sobre la Crèu se desmaya.
 Lo séu pare es fora al camp,
 la seva mare es a l'ayga;
 ¿qui vindrà a darli socós,
 si està soleta a la cambra?
 No hi està soleta, no,
 que hi es l'Amor que tant ayma;
 com sos claus ja són clavells,
 lo bon Jesús se'n desclava,
 y abaxantse de la Crèu
 ja li'n dona una abraçada.

Sota Pedralbes, diada de la Ascensió de 1885.

TRISTOR

Quare tristis est anima mea.
 La tristeza de la vigilia es
 pronóstico y señal de la ale-
 gría de la fiesta que tras ella
 Dios nos envía.

(RIVADENEIRA.)

Lo Cel estava boyrós,
 mes ¡ay! com l'ànima mía:
 cap brí de llum en los dós
 les tenebres esbargía.

Ni una floreta ací baix,
 ni allà en l'altura una estrella:
 si alguna vesllúm hi naix,
 una boyra l'emmantella.

L'albada prompte s'hi mor,
 lo día prompte s'hi acaba:
 sempre'l raig de més claror
 es lo primer que s'hi apaga.

Oh serena de la nit,
que temps hà que no t'he vista
ab ton rossegall florit
abrigar la terra trista!

Vina a veurem, sol, solet
que d'és hà que t'anyoro,
y ací tremolo de fret
y d'anyorança m'hi moro.

Un dolor me tanca'ls ulls
y un altre dolor me'ls bada,
mes de plors sempre remulls
com los jonchs dins la riuada.

Los ídols se'm tornan pols
si cap n'estrenych en mos braços,
agre se'm torna lo dolç,
les garlandes aspres llaços.

Tenyida'm queda de sanch
la mà que acosto a la rosa;
l'hermosura's torna fanch
tan bon punt mon cor s'hi posa.

¿La blanca flor del fajol,
per què té negra la grana?
¿Per què té taques lo sol
de resplendor subirana?

¿Per què del Cel lo roméu,
en los camins de la terra,
lloha a aquell que a dreta vèu
y segueix al de l'esquerra?

¿Qui ha sembrat lo desamor
en l'aspre camp del desterro?
¿Qui ensenyà'l camí del cor
als punyals que són de ferro?

L'abella que fà la mel
dins alvèoles de cera,
a mi'm pessiga cruel
com un brot de romaguera.

Del herbey en la frescor
l'escorsó veig que's belluga,
sota'l càlzer de la flor
fins hont s'enfila l'eruga.

Sento riure lo menysprèu
en lo camí de la gloria;
sa mare l'enveja sèu
sota'l llor de la victoria.

Quan estich més neguitós,
y en lo dol que'l pit m'esquexa
a tots demano socós,
llavors es quan tot me dexa.

Mes Vos, Jesús, no'm dexàu,
amor de l'ànima m'ía:
vostres ulls són lo Cel blau
d'hont a ma nit li vé'l día.

Per refer mon pobre cor
n'hi ha prou de vostra mirada,
com per refer una flor
d'una gota de rosada.

PERDÓ

Ego plagis conscientiae meae
nullum judico acomodatus
medicamentum opprobriis et
contumeliis.

Jo no trobo medecina mi-
llor per les llagues de la meua
ànima que'ls oprobis y contu-
melies.

(ST. BERNAT.)

A vostres peus que adoro,
perdó, oh Jesús, imploro.

Perdó per cada vici
ab que us he dat suplici:
perdó per ma peresa,
per ma repropiesa,
per ma rebelió.

Perdó, mon Déu, perdó.

Perduda he l'ignocencia
sens ferne penitencia,

y gran melancolía
m'ha presa l'alegría.
Trucavau a la porta
de ma ànima mitg morta,
y ¡ay! no l'obria jo!
Perdó, mon Déu, perdó.

¡Perdó! Fuí una espina
per vostra mà divina;
quan més l'afalagava
cruel jo l'esquexava,
y'l Cor ¡ay! vos obría
quan més per mi hi floría
la dolça estimació:
Perdó, mon Déu, perdó.

Perdó per qui murmura,
per qui renega y jura,
y ab tanta pertinacia
rebutja vostra gracia.
De qui no us aprecia,
mes ¡ay! de qui us odia
tinguèune compassió:
Perdó, mon Déu, perdó.

15 de Març, vigilia dels Dolors, de 1894.

VORA LA MAR

AL cim d'un promontori que domina
les ones de la mar,
quan l'astre rey cap a ponent declina
me'n pujo a meditar.

Ab la claror d'aquexa llantia encesa
contemplo mon no-rès;
contemplo'l mar y'l Cel, y llur grandesa
m'axafa com un pès.

Exes ones, mirall de les estrelles,
me guardan tants recorts,
que'm plau reveure tot sovint en elles
mos somnis que són morts.

Axequí tants castells en exes ribes
que m'ha aterrat lo vent,
ab ses torres y cúpules altives
d'evori, d'or y argent:

poemes ¡ay! que foren una estona
joguina d'infantons,
petxines que un instant surten de l'ona
per retornar al fons:

vaxells que ab veles y aparell s'ensorran
en un matí de Maig,
illetes d'or que naxen y s'esborran
del sol al primer raig:

idees que m'acursan l'existencia
duhentsen ma escalfor,
com rufagada que s'endú ab l'essencia
l'emmustehida flor.

A la vida o al cor quelcòm li prenen
les ones que se'n van;
si no tinch rès, les ones que ara venen
dihèume ¿què voldrán?

Ab les del mar o ab les del temps un día
tinch de rodar al fons;
¿Per què, per què, enganyosa poesia,
m'ensenyas de fer mons?

¿Per què escriure més versos en l'arena?
Platja del mar dels cels,
¿quan serà que en ta pàgina serena
los escriuré ab estels?

BENVINGUTS

Exeamus igitur extra castra, improprium ejus portantes.

Sortim dels reals y seguim-lo duhent son impropri.

(Hebr., 13, 13.)

Cruz, descanso de mi vida,
vos seáis la bienvenida.

(SANTA TERESA.)

D'improperis y dolors
quina tiroya m'arribal
Ne surten a dalt del Cel
y ja'n veig dintre l'ermita.

—Siàu ací benvinguts,
benhaja qui vos envía.

—Nos envía Jesucrist
avuy a ferte visita.

—¿Què són aquexos presents?

—Del séu amor les primícies,
joyells que sol enviar
a les ànimes que estima:
una cédula de boig,
un protocol de follia,
y d'un càlzer al voltant
una corona d'espines.

—Entràu, penes y dolors,
¡oh quina hermosa cullital;
en ma casa y en mon pit
estèuhi tota la vida.—
Mentres hi anavan entrant
me feyan la cara trista;
quan foren dintre'l méu cor
me l'ompliren d'alegría,
com a divins missatgers
mal disfressats d'ignominia.

La Gleva, 2 de Novembre de 1894.

AL CRUCIFIX

Ego, ego ipse consolabor vos.
Jo, jo meteix vos aconsolaré.
(Is., 51, 12.)

Deus totius consolationis.
(II.^a Cor., 3)

Qui sòu, oh Vos, que trobo sempre seguint mos passos
en hores de tristesa y en dies d'amargor?
¿Qui sòu, oh Vos, que sempre los amorosos braços
m'obríu, sent Vos santíssim y jo vil pecador?

¿Qui sòu, oh Vos, de pobres y dèbils fortalеса?
¿Qui sòu, oh Vos, que sempre donàu la mà a qui cau,
guaríu totes les llagues de qui les vostres besa,
y a aquell que ab Vos sospira, tan prompte aconsolàu?

Entre germans vos miro que's baten quimerosos
fent abaxar les armes per darse'l bés d'amor;
vos veig dintre l'arcova vetllant prop dels esposos,
lo nin de cara d'àngel que hi fila somnis d'or.

Vos veig entre'ls selvatges en mans del missionista:
quan ell obre sos llavis, ja Vos heu predicat;
ses ànimes esquerpes Vos sòu qui les conquista
y après a voladuries les dú a l'eternitat.

Quan la justícia humana condemna a algú al suplici,
l'escala del patíbul Vos la pujàu ab ell,
y com si ab ell volguesseu partir lo sacrifici,
demunt sa vesta innoble lluhíu com un joyell.

Quan lo flagell del còlera o'l monstre de la guerra
de sa gentada escombran les viles y ciutats,
a Vos ningú us ne llença; guardàu ciutats y terra
y aquells que a Vos s'acullen, són los més ben guardats.

Al hospital los pobres fillets dexan al pare,
l'espòs dexa l'esposa, Vos amparàu a tots:
Vos fèu d'espòs dolcíssim, de fill, de pare y mare,
y allà duhèu més bàlsam hont s'ouen més senglòts.

Com àncora us estrenyen les mans en l'agonía,
pèls llavis que us adoran vos cerca l'esperit,
y quan del fret cadavre tot home se desvía,
Vos l'abraçàu encara plorant sobre son pit.

¿Qui sòu, oh Vos, que trobo per tot ahont se plora,
al angle de la golfa y al fons de la presó,
al trist tot ensenyantli lo Cel hermós que anyora,
y al criminal dihentli paraules de perdó?

¿Si un home sòu que dareu la vida en sacrifici,
hont l'herba remeyera per tots los mals cullíu?
¿Si Déu, donchs com vos miro morir en un suplici?
¿Si Rey, per què la púrpura de vostra sanch teníu?

Un Déu sôu que del home volèu passar les penes,
 un Rey sôu que per ceptre volguereu lo dolor;
 com veniau a tràurens de totes les cadenes,
 de totes ¡ay! volguereu sentir la pesantor.

Per tot arrèu sospira, per tot arrèu gemega
 en son penós viatge la trista humanitat;
 per çò de vostres llàgrimes lo doll per tot s'engega
 per tot y cada día rentantla de pecat.

Per çò ab tants plors lo vostre se torna rierada
 que creix com lo riu Segre baxant del Pirinèu;
 per çò com es de totes les nostres fabricada
 vos pesa tan la càrrega fexuga de la Crèu.

Jesús, Jesús, ¡oh màrtir de nostres impropis,
 oh víctima sagrada de nostra estimaciól,
 servèscanvos los nostres condols de refrigeris
 que après plouràn en dolces rosades de perdól

La Gleba, 17 d'Octubre de 1894.

FLORS DE MIRA-CRUZ

Hyems transiit, imberabit
 et recessit. Flores apparue-
 runt in terra nostra.

L'hivern s'allunya, les plu-
 ges són passades; se veuen
 les primeres flors en nostra
 terra.

(Cant., 2, 11.)

FLORS DE MIRA-CRUZ

I

Dolç Amor dels meus amors,
jo les poso a vostres peus
aquexes Creus que són flors,
aquexes flors que són Creus.

28 de Novembre de 1895.

II

Al bescambi de Jesús
jo bescambíó mes penes;
les bescambíó ab cançons
per adormir les agenes.

III

Al Calvari y a la Gloria
s'hi va pèl meteix camí;
sí al Cel s'hi va pèl Calvari
per què ningú hi vol venir?

IV

¿Per terrejar en lo món
jo al cor tindria unes ales?
Que terregen les perdús
y jo m'encele (1) ab les àligues.

V

Vé del patir
lo gosar,
com del florir
lo granar.

VI

Quando te miras cercado de
aficciones, júzgate cercano á
Dios.

(ST. JOAN DE LA CREU.)

Quan entre penes te veus
en lo camí de la vida,
pensa que no es lluny la flor
si ja't punyen les espines.

VII

Sé que es rodar per lo golf
rebatut per la tempesta,
mes los colps de mar més durs
los he passats en la terra.

(1) Lo bonich y espiritual verb *encelarse*, que també tenen los italians, s'usa en la Segarra y s'aplica molt a la boyra quan s'axeca.
(N. del A.)

VIII

¿Vols cullir en l'alegría?
Fés sementera de plors;
en aquesta vall de llàgrimes
no't faltará la llevor.

IX

Les que ahir m'erán dolors,
ara'm són flors y violes,
flors y violes del Cel
que me'n baxan les aromes.

X

A la voluntat de Déu
vés pèl camí de la Crèu.

XI

¡Quin mirall hi só trobat
en Jesús crucificat!
De día y nit m'hi contemplo.
Quan plè de taques me veig
es per mi font y blanqueig,
en sos dolls de sanch me rento.

XII

Aut pati, aut mori.

Jesús, ¡que dolç es sufrir
per qui us sàpiga estimar!
Al Cel la ditxa es gosar,
al món la ditxa es patir.

XIII

En aquesta vall de plors
l'aconsolar aconsola;
qui fà caritat ne reb,
qui cerca a Jesús lo troba.

XIV

La tardor
dona tristor,
mes a mi'm dona alegría:
só més aprop del Amor
que quan lo Maig floridor
ma juvenesa embellía.

XV

Tot plorant vinguí a la vida,
plorant espero la mort;
mes un sempre d'alegría
bé val una hora de plors.

XVI

*Si socius fueris penae, eris
et gloriae.*

(KEMPIS.)

Quan se pateix per Jesús
totes les penes són dolces,
totes les penes són flors
y Ell nos ne fà una corona.

XVII

De penes com més millor,
de Crèu may n'hi ha de massa;
la que'ns sobra en aquest món
en l'altre pot fernos falta.

XVIII

A mon cor en sos martyris
l'esperança l'ha adormit,
cantantli breça que breça
la cançó del paradís.

XIX

De coronarvos, Senyor,
les estrelles no'n són dignes,
y ¿ab mos pecats ¡ay de mil
vos corono jo d'espines?

XX

Les penes y'ls sufriments
venen del Cel y'ns hi tornan;
són les ales per volar
cap a Jesús que les dona.

XXI

Són, oh Jesús, les crucíferes
les més belles de les flors;
mes de totes les crucíferes
la més bella es vostre Cor.

XXII

Al fibló del sufriment,
al lladruch de la calumnia
los bons responen *amen*,
los sants *amen, al-lehuya*.

XXIII

Si tam dulce est fiere pro-te,
quid erit gaudere de te.

(ST. BERNAT.)

La pena ab que'm coronàu
es de les més espinoses;
mes dèumen altra, si us plau,
puix la que avuy me donàu
m'es un bany d'ayga de roses.

XXIV

La santa Crèu es l'arbre del suplici,
amarga té l'arrel;
mes si pujas al tronch del sacrifici
la dolça fruyta trobaràs del Cel.

XXV

Puix un tancar y obrir d'ulls
es esta vida terrena,
Senyor, obríumels pèl Cel
y tanquèumels per la terra.

XXVI

La fira de Santa Crèu
es una fira molt bona
per les filles de Jesús
que's volen firar de joyes.

XXVII

A qui li demana Creus
no fà'l sort lo bon Jesús;
encara no les demana
que ja les té al séu demunt.

XXVIII

Quanto quisque plus sibi
moritur, tanto magis Deo
vivere incipit.

(KEMPIS.)

A qui ha viscut en la Crèu
la mort li dona alegria;
per ell morir no es morir,
sinó encetall de la vida.

XXIX

Quan se pateix per Jesús
lo goig segueix a la pena,
l'istú segueix al hivern,
al temporal la serena.

XXX

Com creix lo foch entre espines,
entre penes y dolors
crexen les flames divines
que encén Jesús en los cors.

XXXI

Una estella de la Crèu
a tots los hòmens se dona;
qui es més aprop de Jesús
rebrà l'estella més grossa.

XXXII

¿Com baxaré de la Crèu
si Jesús s'hi queda?
¡Oh Amor desclavèusne Vos,
o clavèume en ella.

XXXIII

Deus miscet tribulationes
gaudiis terrenis, ut tribula-
tionem sentientes et amari-
tudinem, discamus aeternam
desiderare dulcedinem.

(ST. AGOSTÍ.)

Mentres som ací a la terra
Déu nos abeura de fel,
perque al omplirse de llàgrimes
los ulls se giren al Cel.

XXXIV

De la fàbrica dels sants
ja que la Crèu n'es la marca,
rubriquèune lo méu còs,
segellèune la meva ànima.

XXXV

Avuy, tot portant la Crèu,
una corranda só apresada,
una corranda que d'ú:
Hont hi ha amor no hi ha pena.

XXXVI

Quan m'apartava de Vos
mon camí omplíau d'espines,
com dihent: ¿donchs hont caminas
per eix camí barrancós?

XXXVII

Quan Déu te clava a la Crèu
no li digas que't desclave;
abraça la Crèu ben fort
y aparellat per una altra.

XXXVIII

Jesús a qui estima més
demunt de la Crèu se'l posa;
cada dolor es un bés,
un bés d'amor que li dona.

XXXIX

Per copsar una gota de rosada
la flor son càlzer bada
axís que apunta'l sol,
com s'obre a vos, Jesús, l'ànima mía,
captant per sa agonía
l'almoyna d'una gota de consol.

XL

Nostra ànima's va enriquint
ab tot lo que Déu nos lleva;
nos vol vestir en lo Cel
quan nos despulla en la terra.

XLI

E punge e piace.

Del roseret del amor
cada espina es una rosa;
me l'envia l'Aymador
esperantme a la seva ombra.

XLII

La flor de més dolça mel
es la que té amarga arrel.

XLIII

Passan les nits de dolor,
passan los díes de pena,
mes passan com los torrents
fertilisant la ribera.

XLIV

D'un a un me'ls he beguts
 los set càlzers d'amargura,
 d'un a un me'ls he beguts:
 ¡oh quina dolça beguda!

XLV

Proposito sibi gaudio susti-
 nuit Crucem.

(Hebr., 12.)

No devallà de la Crèu
 Jesucrist fins que fôu mort,
 ¿y'n baxarías arrèu
 tu que n'ets merexedor?

XLVI

Perque Jesús ha plorat
 estima tant als qui ploran;
 tots los qui ploran ab Ell
 de ses penes l'aconsolan.

XLVII

Si vis regnare mecum, porta
 crucem mecum.

(KEMPIS.)

Qui no cerca pas la Crèu
 no troba a Qui vtu en ella,
 d'aqueix arbre dolça flor,
 d'aqueixa flor dolça essencia.

XLVIII

M'estimo més que'm donèu
 una puntada de pèu
 que no pas una corona;
 aquexa dura una estona,
 y la que ab l'altre he guanyat
 durarà una eternitat.

XLIX

Heu fet lo món amargant,
 bon Déu, y encara s'estima;
 donchs, si l'haguesseu fet dolç
 ¿quin amor se li tindria?

L

Les virtuts que per lo món
 van desterrades,
 de les que volan pèl Cel
 són les germanes.

LI

Lo que fa la llima al ferro,
 lo que la fornal fa al or,
 los treballs d'aquest desterro
 fan al pobre viador.

LII

La pobresa de la Crèu
 quina pobresa tan rica;
 té'ls tresors de tot un Déu
 que'ls dona a qui bé'ls estima.

LIII

Taedeat me, dulcis Jesu, gaudere sine te: et delectet contristari pro te.

(St. Agostí.)

He tastat les mels del món,
totes les trobo amargantes;
més dolços trobo, oh Jesús,
lo vostre fel y vinagre.

LIV

Sabés hont venen calumnies,
calumnies y vituperis,
jo n'aniria a comprar;
tot l'or y argent ne daría,
de la terra los imperis
y les illes de la mar.

LV

Be n'han passades de Creus
demunt de l'ànima meva,
mes no hi passa'l bon Jesús;
no hi passa, no, que s'hi queda.

LVI

Si pati non vis recusas coronari.

(KEMPIS.)

Te hermojeja qui't maldíu,
lo que t'espina t'enflora,
lo que en la terra te puny
a dalt del Cel te corona.

LVII

Qui víu sens dolçor
mor sens amargor.

LVIII

Qui plora sos mals aumenta,
qui canta sos mals espanta;
donchs jo que'ls vulch espantar
sempre estich canta que canta.

LIX

Qui espera los goigs eterns
¡que curtes troba les penes!
Les penes duran un jorn,
los goigs duraràn un sempre.

LX

L'amor ací a la terra
víu de penar,
l'amor dalt a la Gloria
víu de gosar.

LXI

In Cruce gaudium spiritus.

(KEMPIS.)

Dolç Amor del méu amor,
vida dolça de ma vida,
trobo en Vos tanta dolçor
que tot penar se m'oblida.

LXII

Amor y dolor
són dues germanes,
que dalt de la Crèu
se són abraçades.

LXIII

Dulcia non meruit qui non
gustavit amara.
(BUCHLERUS.)

Qui no tastarà les penes
en esta vall de dolors,
en les altures serenes
no tastarà les dolçors.

LXIV

Secundum multitudinem do-
lorum meorum in corde meo,
consolationes tuae laetificave-
runt animam meam.
(Psalm 93.)

Puix la mida de ma Crèu
ha de ser la de ma Gloria,
dèumela llarga, oh Jesús,
mes no me'n dèu una sola.

LXV

—Al verger de Jesucrist
¿quina flor hi cullirías?
—La flor del lliri.

—De les corones que has vist
¿per ton front quina voldrías?
—La del martyri.

Cincogesma de 1893.

LXVI

Abans vivía en la cima,
ara al bell fons de la vall:
qui no's mou de la vall fonda
no pot caure de gayre alt.

LXVII

Quina cosa es miseria? Cum-
plir en est món sos desirers,
per ço cor a los breus delicts
seguesquen turments perpe-
tuals.

(R. LLULL.)

Si Jesús nos ha empobrit
es per darnos més riquesa,
es per darnos en lo Cel
lo que'ns ha près en la terra.

LXVIII

No digas d'aquesta ayga no beuré
per tèrbola que sía,
puix d'eix desterro en la fangosa vía
encara de més tèrboles ne sé.

LXIX

Je ne suis jamais mieux que
quand je ne suis guère bien.

(ST. FRANCISCO DE SALES.)

La malaltia que tinch
benehit qui me l'ha dada;
les malalties del còs
són medecines de l'ànima.

LXX

Derrera'l puig vé la vall,
derrera la nit l'aurora,
després de la pluja'l sol,
després de la Crèu la Gloria.

LXXI

Donèume una Crèu o dues,
com més fexugues millor;
les guardaré entre mos braços,
com un avar son tresor,
les guardaré entre mos braços;
les desaré dins mon cor.

LXXII

Clarior in tenebris.

De que li arriba la nit
què se li'n dona a l'estrella?
La més fosca es lo joyer
que la fà veure més bella.

LXXIII

Festejador de la Crèu,
la'n festejo nit y día:
jquin partit faria jo
si desposarmhi podfal

LXXIV

En la tempesta que passo
me fà d'àncora la Crèu;
no l'arrelò, no, en l'abisme,
sinó en lo Cor de mon Déu.

LXXV

In Cruce salus.
(KEMPIS.)

Les ferides de la Crèu
la Crèu metexa les cura;
es arbre tan remeyer
que no mor qui s'hi soplujà.

LXXVI

Tu que sant desitjas ser,
un altre te n'ha de fer;
a colps de cisell y ultratges
los tronchs se tornan imatges.

LXXVII

Los treballs són les empentes
ab que los braços del món
te pujan cap a la cima,
vers los de nostre Senyor.

LXXVIII

Mon Déu, suferta per Vos,
una anella es cada pena,
d'aquella dolça cadena
que uneix l'esposa al Espòs
lluny d'esta maysó terrena.

LXXIX

La sort de sufrir per Déu es
la millor de totes.

(SANTA TERESA.)

Jesús me dona dolor
mes també me l'alivía;
per cada glop de tristor
me'n dona dós d'alegría.

LXXX

A la porta de la Gloria
jo ab la Crèu hi vulch trucar;
com la Crèu hi es coneguda,
la porta se m'obrirà.

LXXXI

Ubi mihi bene fuit sine te?
Aut quando male esse potuit
praesente te?

(KEMPIS.)

A vostres plantes, oh Altíssim,
ma voluntat ja se postra.
¿Quan m'ha anat bé fent la meva?
¿Quan m'ha anat mal fent la vostra?

LXXXII

Per seguir al bon Jesús
has de rebre agravis;
si no hi haguessen butxins
no hi hauría màrtirs.

LXXXIII

Qui compta'ls astres del cel
compta'ls pecats de la terra,
mes ne descompta amorós
los que absol la penitencia.

LXXXIV

Quae nocent, docent.
(St. Agostí.)

Cada pena es un grahó
de l'escala benehida,
per hont l'ànima afligida
puja a l'alta perfecció.

LXXXV

Ignis probat aurum, tenta-
tio virum.

(Eccl. 5.)

Si l'or verge's dàs esment
de que'l fican dins les flames,
n'estaría tot content,
¿y se'n quexan nostres ànimes!

LXXXVI

Ubi est amor, ibi non est
labor.

(ST. BERNAT.)

Estima bé a Jesucrist,
y vinga la Crèu que vullga;
per qui l'estima de cor
no n'hi ha cap de fexuga.

LXXXVII

Si estimas la Crèu
estimas a Déu.

LXXXVIII

Era tan gran la Crèu de Jesucrist
perque n'hi hagués per cada hú una estella;
com més bell troç me'n tocarà, millor,
la Crèu més gran es la que més hi eleva.

LXXXIX

Les alegríes del Cel
ab les llàgrimes se compran,
ab les llàgrimes de fel
que ací en la terra se ploran.

XC

Dolç Amor dels meus amors,
de les corones divines
que ofertu als aymadors,
jo per mi vullch la d'espines
y per Vos vullch la de flors.

XCI

Bé'm poden moure guerra,
poden tirarme a terra,
ningú del món m'apartará de Déu
que m'ha triat per séu.

XCII

Los qui patfu sens consol
¿no sabèu que es resignarse?
Es posar a Jesucrist
entre'l dolor y vosaltres.

XCIII

Tollat Crucem suam.
(Math., 16, 24.)

L'home cerca una Crèu d'or,
després la troba fexuga;
no li pesaria tant
si cercava la de fusta,
la que duya'l bon Jesús
per lo carrer d'Amargura.

XCIV

Sólo Dios basta.
(SANTA TERESA)

He perdut tot quant tenfa,
mes trobí a mon Estimat,
y ja tinch lo que volia
per tota l'eternitat.

XCV

Si libenter Crucem portas,
portabit te.

(KEMPIS.)

Qui té a Jesús en lo cor,
de la Crèu no se n'adona,
perque n'es lo portador
Aquell meteix que li dona.

XCVI

Brevis gloria quae ab homi-
nibus datur et accipitur.

(KEMPIS.)

La vana gloria del món
posa al home ales de cera;
al que pujan més amunt,
de més amunt lo despenyan.

XCVII

Es un tancar y obrir d'ull
lo d'aquesta vida humana;
quan s'hi comença la plana
ja s'ha de girar de full.

XCVIII

La cullita de les Creus
es la llevor de la ditxa,
mes es en lo Paradís
hont la llevor trau florida.

XCIX

Ex amara dulcedo.

D'ençà que't plantí en mon cor,
Crèu de Jesús amorosa,
trobo en les penes plaher
y en cada espina una rosa.

C

Herèu de vostres injuries,
herèu de vostres dolors,
oh, fèume, Jesús dolcíssim,
herèu de vostres amors.

15 de Juny de 1895.

CI

Quan Jesús lo Fill de Déu
pren una ànima per seva,
la signa ab la santa Crèu
y d'fu als Angels: Guardèu
exa hermosura, que es meva.

CII

Gaudeat christianus in ad-
versis.

(St. Agostí.)

De Jesús crucificat
són les Creus les abraçades,
les dolors són les amors,
les penes són les besades.

CIII

L'home naix per sofrir
com l'aucell per volar;
mes per qui sab patir,
patir es estimar.

CIV

Beati qui nunc fletis, quia
ridebitis.

(Lluch, 6, 21.)

Ditxosos los qui ploràu
en lo camí de la vida,
que si en llàgrimes sembràu
cullirèu en l'alegría.

CV

Amor es mar tribulada de
ondes e de vents.

(R. LULL.)

Les penes són com les ones,
duhen vostra nau a Déu;
com més grosses vos arriben
més aviat hi serèu.

CVI

Dessota les seves flors
amaga'l món ses espines,
y dona metzines
en vas de dolçors.
Lo Cel es qui dona flors,
mes les amaga ab espines.

CVII

Communicantes Christi
passionibus gaudete.

(ST. PERE.)

Les estones de Calvari
són amargues de passar,
mes a l'hora del salari
seràn dolces de cobrar.

CVIII

Sense passar pèl gresol,
sense passar per la pena,
lo sant no sería sant,
l'or més fi sería terra.

CIX

Si llenças la Crèu
ne trobaràs deù.

CX

Lo ferre fret del méu cor
mallèulo, Senyor, encara;
quan com cera lo tindrèu
gravèuhi la vostra cara.

CXI

¿Vols ser felíç?
Pren lo camí del Calvari:
la Crèu es l'itinerari
del Paradís.

CXII

Déu al fons de tots los càlzers
posa una gota de mel,
com dintre la sepultura
la portelleta del Cel.

CXIII

Són les ones del Mar Roig
com les penes y ludibris,
lo mur dels amichs de Déu
y la fossa dels egypcis.

CXIV

No t'adaleres per rès
de lo que passa y se muda;
adalérat per lo Cel,
palàu d'or que sempre dura.

CXV

Totes les penes són dolces
quan se sufren per Vos:
totes les penes són dolces,
com més coherentes millor.

CXVI

Dexa lo và per los vans,
la terra als terrosos dexa;
val més un pamet de Cel
que deü mil lleugues de terra.

CXVII

¿Volèu anar a la Gloria?
Jesús dñu, venuhi ab mi;
y pujant a la Crèu santa
ensenya a tots lo camí.

CXVIII

Ab l'arada de la Crèu
Déu llaura l'ànima mía;
¡bé li'n daría de grà,
si fós la terra granívola!

CXIX

Per més llarga que la trobes
exa Crèu no escurses pas,
que es la mida de la Gloria,
de la Gloria que tindràs.

CXX

Del arbre caygut
tothom ne fa llenya,
sinó Jesucrist
que ab sa mà l'axeca,
l'axeca amorós
més amunt d'hont queya.

CXXI

La tristor es nostra nit,
la gaubança es nostre día,
y vos l'orient d'hont surt,
Jesús de l'ànima mía.

CXXII

Es una pluja de roses
la que ha caygut sobre mi;
demunt de qui me les tira,
oh amor méu, oh Jesucrist,
fèuleshi ploure a ruxades
les roses del Paradís.

CXXIII

¿Si tot fós aquí alegrí,
per lo Cel què'ns restaria?
Per axò lo Criador
nos la barreja ab tristor,
perque tingàm anyorança
de l'eterna benhaurança.

CXXIV

Hinc messis uberior.

Quan jo era xich, ma Crèu era petita,
quan m'he fet gran, me la donàu major;
de camp que creix més gran es la cullita;
cresca la Crèu, mes cresca vostre amor.

CXXV

¡Que trista es aquesta vall
hont qui no hi plora hi gemega!
Per çò giro'ls ulls al Cel
com lo près a la portella.

CXXVI

Ab lo bon Jesús s'abraça
aquell qui abraça la Crèu;
si abraçar creya una fusta,
abraçat se troba a un Déu.

CXXVII

Com més lo món m'aborreix
més nostre Senyor m'estima;
com també n'es aborrit,
beneheix la companyia.

CXXVIII

Ans de ser rey de la Gloria
Jesús fòu rey del dolor;
com que'l dolor n'es la porta,
qui hi entra serà ditxós.

CXXIX

Quan miro la vostra Crèu
d'una viga encreuerada,
quan miro la vostra Crèu
la meva'm sembla una palla.

CXXX

Serenabit.

¡Que llarga trobo—jo l'hivernadal
¡Com la tempesta—sento rugir!
Mes ja s'acosta—la primavera,
la primavera—que no té fi.

CXXXI

Aquest món es presó dels
amadors y fruidors del méu
Amor.

(R. LLULL.)

A grapats lo fanch m'envia
lo món cruel y traydor
que no fa gayre servial
¡Oh mon Jesús! jo volguera
que'm tiràs dins la fanguera;
bany d'essencies me sería
si'm visitàs vostre amor.

CXXXII

No's concedexen consols
sinó després de la pena;
que la pena atràu a Déu
més que la flor a l'abella.

CXXXIII

Infirmas virtutum officina
est.

(ST. AMBRÓS)

Lo llit es l'enclusa,
lo dolor lo mall,
ab que Déu me forja
quan estich malalt.

CXXXIV

Nudum Christum nudus se-
quar.

(ST. GERONI.)

Dàu als altres lo repòs,
a mi la Crèu seca y nuha;
la Crèu que portavau Vos
la nuhesa l'avalúa.

CXXXV

Quals són les teves riqueses?
Les paubretats que sostench
per mon Amat.

(R. LLULL.)

Despullàume a exemple vostre,
puix midàu, oh Jesucrist,
als vostres per la nuhesa
com lo món per lo vestit.

CXXXVI

Les pedres del dolor
es Déu qui les envia;
mes per qui les hi pren
són pà d'eterna vida.

CXXXVII

Una Crèu m'heu dada avuy
al trucarvos a la porta;
jo a mans besades la prenc
y Déu n'hi dó de l'almoyna;
me'n donasseu quatre o cinch
me'n compraría la Gloria.

CXXXVIII

Cada roméu
porta sa Crèu.

CXXXIX

Convertisti planctum meum
in gaudium mihi: circumde-
disti me laetitia.

(Psalm 20, 12.)

De llàgrimes bé'n plori.
mes ara canto *Al-leluya*;
les que's ploran per Jesús,
es Jesús qui les exuga.

CXL

El que no busca la Cruz de
Cristo, no busca la glòria de
Cristo.

(ST. JOAN DE LA CRÈU.)

A qui pateix per Jesús,
Jesús li dirà quan moria:
Mon company fores de Crèu,
mon company seràs de glòria.

CXLI

Abans no cercava títols,
ara'n voldria tenir;
gran cavaller ser voldria
de la Crèu de Jesucrist.

CXLII

Cullita de penes
cullita de perles.

CXLIII

Al Cel alça'l cor,
tu que al Cel caminas
plorant de dolor,
que allí't riu la Flor
d'aquexes espines.

CXLIV

Mirant a Jesús en Crèu
jo desaffo les penes,
com la pedra al esculptor,
com los màrtirs a les feres.

CXLV

Ja que Jesús y María
del Calvari són les flors,
les veres flors del Calvari
sían sempre en nostres cors.

CANTICHS

PRIMERA PART

A BETHLEM

Venite, adoremus.

*Anèm
a Bethlèm,
a veure'l Messias:
anèm
a Bethlèm,
y l'adorarèm.*

Ses galtes hermoses
són blanchs gessamins,
plantats entre roses
per Angels divins (1).

(1) Aquest càntich, com altres dels que seguexen, los enclogué l'autor en sa bella trilogia JESÚS INFANT. D'aquest sols reproduhim la segona estrofa per ésser diferenta de la estampada en la pàg. 25 d'aquest volúm.

LA NADALA (1)

Tonada de: *A la torra xica, a la torra gran...*

D'UN roser a l'ombra,
d'un roser de Maig,
n'ha florit un Lliri
la nit de Nadal.

*Bonica es la Rosa,
més ho es lo Ram;
més ho es lo Lliri
que floreix tot l'any.*

(1) Aquest càntich va ja publicat en la pàg. 40 d'aquest volúm.

LO NOY DE LA MARE (1)

CANÇÓ DEL BREÇOL

MENTRES Maria breçava y vestía
son rós y tendre Fillet que no dorm,
perque no plore, ni en terra s'anyore,
dolça li canta dolceta cançó.
*No plores, no, Manyaguet de la Mare,
no plores, no, que jo canto d'amor.*

Cada gronxada't daré una abraçada,
cada abraçada un beset amorós;
mes rosses trenes seràn tes cadenes,
nú y arcoveta les ales del cor.

¡Que n'es de bella ta galta en poncellal
¡que'n són de dolços tos llavis en flor!
són una rosa que'ls meus han desclosa
sols per xuclarne la mel del amor.

(1) Aquesta poesia s'ha publicat ab lo títol «Cançó de la Verge» en la pàg. 36 d'aquest volúm. Com que hi ha alguna variant la reproduhim.

Fèuli, aurenets, cançons d'amorettes;
fésli musica, gentil rossinyol;
si t'es poch fina ma falda de nina,
baxen los Angels del Cel un breçol.

Sían ses ales glasser de tes gales,
sían sos braços coxins de ton còs;
jo per tos polsos ne tinch de més dolços,
per embolcarte les teles del cor.

Sían ta faxa, si'l Cel no te'n baxa,
quatre palletes de sech poliòl,
quatre palletes tot just floridetes
que't servirían de faxa y llençol.

Guarnfumel Angels, breçàumel Arcàngels
d'ayre bon ayre, tot fentli l'amor;
mística bresca lo Cel li servesca
si en llet de Verge no troba dolçor.

Dels Reys l'estrella claríssima y bella
n'es baxadeta a posarse en ton front;
quan ells te miran gelosos, se'm giran:
«¡Quina faldada de perles y flors!»

Totes s'esfloran les flors que t'anyoran,
fèyales nàixer ton riure tan dolç;
tornan reviure si'ls tornas a riure,
mes ¡ay! sols beuen rosada de plors.

Quan se n'adonan los Angels, entonan
càntichs de festa que's tornan de dol:
«Ab Tu abans d'hora clareja l'aurora,
ab Tu abans d'hora s'ha de pondre'l sol.»

Mentres Maria'l breçava y vestía,
veu ses manetes creuades al cor;
prou l'endevina d'amor la joguina,
que Fill y Mare barrejan sos plors.
*No plores, no, Manyaguet de la Mare,
que en la creu dura morirèm tots dós.*

LA CANÇÓ DEL ROSSINYOL (1)

Tonada de: *A la terra xica, a la terra gran...*

Allí a l'Establía
de vora'l Portal,
rossinyol hi canta
la nit de Nadal:
*Flor de lliri lliri,
flor de lliri blanch.*

(1) Aquesta poesia s'ha publicat en la pàg. 42 d'aquest volúm.

LO SANT NOM DE JESÚS

Jesús, *Jesús, nom dolçíssim,
delícia del Cel,
sellau mon cor amantíssim,
oh nom suavíssim,
més dolç que la mel.*

Dolç es per mi l'aroma de les roses,
dolç es per mi lo cant dels rossinyols;
nom de Jesús, quan en mon llavi't posas,
nom de Jesús, encara tu ets més dolç.

Qui us ha gustat vol sempre assaborirvos,
qui us ha trobat no us vol dexar may més;
nom de Jesús, com sello vulch tenirvos
en vida y mort sobre mon cor imprès.

Nom de Jesús, tu ets música a l'orella,
néctar al llavi, al paladar dolçor;
tu per mos ulls ets del matí l'estrella,
pél cor ferit lo bàlsam del amor.

Jesús, Jesús, quan trenca l'alba clara,
jo assaboresch vostre dolçssim nom,
quan vé la nit l'assaboresch encara,
¡qui'l pogués dar a assaborí a tothom!

Nom de Jesús, rosada de dolçura,
en nostres cors cayèu vespre y matí;
los cors hont plou exa rosada pura
van a florir al celestial jardí.

Jesús, Jesús, diré de nit y día;
dihent Jesús, esperaré la mort;
nom de Jesús, y en l'última agonia,
nom de Jesús, siàu mon passaport.

RECORDAT QUE ETS POLS

Memento, homo.

S'l viure t'es dolç,
demà moriràs:
*Recòrdat que ets pòls,
y en pòls tornaràs.*

De pòls Déu formà
a Adàm nostre pare,
la terra es ta mare,
lo cuch ton germà:
tal volta demà
son menjar seràs.
*Recòrdat que ets pòls,
y en pòls tornaràs.*

Demà l'hermosura
del còs més gentil,

d'un insecte vil
serà vil pastura.
Tot bé que no dura
per l'home es un llaç.
*Recòrdat que ets pols,
y en pols tornaràs.*

L'home es una flor
que, per més que's guarde,
del matí a la tarde
naix, floreix y mor.
Nàixer es un plor,
la vida es un pas.
*Recòrdat que ets pols,
y en pols tornaràs.*

Si ta ànima es pura,
ab los Serafins
volaràs de dins
de la sepultura;
àngel d'hermosura
del fanch sortiràs.
*Recòrdat que ets pols,
y en pols tornaràs.*

PASSIÓ

DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

JESUCRIST, la Passió vostra
ajudàumela a cantar;
mes morint per culpa nostra
¿què faré sinó plorar?
Si plorant pujo al Calvari,
Vos al Cel me pujarèu,
puix l'escala per pujarhi
es l'escala de la Crèu. (1)

(1) No continuam aquí aquesta composició per haverla publicat íntegra en lo volúm I d'aquesta colecció, en la pág. 453.

LA CREU

CREU sagrada,
 Crèu amada,
vina, vina a nostre cor:
 Crèu hermosa,
dolça esposa
de Jesús nostre Senyor.

I

Jesús planta—la Crèu santa,
 tot l'infern ha tremolat;
 quan Ell l'obre—lo Cel cobra
 la perduda humanitat.

II

Sos dós braços—són los llaços
 que lligaren l'home a Déu;
 vina, vina,—Crèu divina,
 lliga ab Cristo lo cor méu.

III

Sanch sagrada—l'ha regada
 a exa palma del Edèm,
 que'ns convida—ab fruyt de vida
 que l'amor cullí en Bethlèm.

IV

A qui abriga—sa ombra amiga
 ja en la terra'l fà ditxós,
 y quan moria—de la gloria
 li darà l'etern repòs.

V

Ta sortida,—sol de vida,
 tot lo món ha illuminat,
 y en la serra—Cel y terra
 com pont d'or has enllaçat.

VI

Tu ets la vía—que al Cel gufa,
 tu ets la clau del Paradís,
 tu la forta—nau que'ns porta
 de la ditxa al port felíç.

VII

Tu ets la trona—hont sermona
 lo diví Predicador:

llit dolcíssim—hont l'Altíssim
mor ferit per nostre amor.

VIII

Arma noble—de ton poble,
braç de ferre del Etern,
com espasa—romp y abrasa
los exèrcits del infern.

¿QUE T'HE FET, OH POBLE MEU?

*Q*uè t'he fet? Jesús te crida,
¿què t'he fet, oh poble meu?
t'he estimat més que la vida,
y tu'm donas mort en creu.

¿Què t'he fet, oh vinya impura,
jardí un temps del meu amor,
que ets per tots font de dolçura,
y ets per Mi font de dolor?
Quan per tu d'amor moria
¿què poguí fer que no fés?
te doní tot quant tenia,
¿què podia darte més?

Sent jo Rey de l'alta gloria,
tot m'entrego a cada hú;
vos tinch tots en la memoria,
¡y en son cor no'm té ningú!

Prou espero en lo Sagrari
 les visites d'amistat;
 ¡trist de Mil ¡com al Calvari
 ploro en trista soledat!

Nit y día us obro'ls braços;
 pecadors, ¿com no hi venú?
 seguesch sempre vostres passos;
 pecadors, ¿per què'm fugú?
 Mon amor, que may se cança,
 cap al Cel vos va cridant,
 y heu ferit ab una llança
 aqueix cor que us ama tant.

Si ab amor l'amor se paga,
 poble méu, ¿com m'has pagat?
 es mon còs tot una llaga,
 ¿per què tant m'has açotat?
 Merexías un suplici:
 l'he passat per ton amor;
 ¡y ara'm dexas per lo vici!
 ¡per vil fanch dexas mon or!

¡Vinya meva, vinya amada!
 per Mi fores ben cruel;
 perque ab sanch jo t'he regada
 tu m'has dat vinagre y fel.
 T'he guarnida ab flors divines,
 te doní mon cor per font,
 y tu'm donas sols espines
 que coronan lo méu front.

CARMELLES

CANTÈM *gloria, gloria,*
al Déu de victoria,
que ha ressucitat.

I

De Pasqua florida
 l'aurora es exida,
 lo Sol ha tornat;
 cantèm caramelles,
 fadrins y donzelles,
que ha ressucitat.

II

Les herbes florexen,
 de vert se vestexen
 ios arbres y'l prat;
 les roses somriuen
 als aucells que'ls diuen:
Ha ressucitat.

III

Campana que vola,
ja no canta sola
per bosch y poblat,
puix cantan ab ella
la flor y l'estrella,
que ha ressucitat.

IV

¿Hont es, mort, ta dalla?
Jesús en batalla
t'ha avuy desarmat.
¿Hont es, clot, ta presa?
Aquell te l'ha presa
que ha ressucitat.

V

Cantèm aqueix día
cançons d'alegría;
la nova ha arribat;
un Angel la duya
dihent: *Al·leluya,*
que ha ressucitat.

VI

Entre clavellines
sortíu, belles nines;
la Pasqua ha arribat.
Prenèu una poncella
de nostra cistella
que ha ressucitat.

MARIA AL CEL GUÍA

MARIA *al Cel guía*
per camí de flors;
anèmi, volèmi,
cantant sos amors.

L'Estrella
més bella,
l'Estrella de Maig,
ja'ns crida
vestida
de sol ab un raig.

Corona
li dona
de perles lo Cel;
les noyes
ses joyes,
l'abella sa mel.

¡Que hermosa
l'Esposa
del Esperit Sant,
que'ls Angels
y Arcàngels
voltejan cantant!

Sos braços
són llaços
de roses y flors,
ses trenes
cadenes
que lligan los cors.

Tot llavi
l'alabi,
l'estime tot cor;
poncella
com Ella
Jesús té per flor.

Com rosa
la posa
lo Cel en son front,
Déu l'ama
y aclama
per Reyna del món.

Estrella
novella
díu l'alba que us vol:
l'empiri
per lliri,
la terra per sol.

Pastora
que anyora
lo poble fidel,
salvaunos,
guiàunos
als pastos del Cel.

VENIU A MARÍA

*S*IAU nostre escut,
siàu nostra guia,
que may s'ha perdut
un fill de Maria.

I

Venú, pecadors,
la Verge vos crida;
que té per los cors
la font de la vida:
té flors per l'infant,
pèl jove delícies;
pèls vells que se'n van,
del Cel les primícies.

II

Venú orfanets;
tenú qui us ampare:

dels pobres noyets
 María es la Mare.
 Corones de flors
 textíuli, donzelles;
 mes Ella vol cors,
 que són flors més belles.

III

Les flors del jardí
 són lletres que diuen
 lo séu nom diví,
 que'ls Angels escriuen.
 Los Angels y aucells
 la prenen per l'alba;
 cantèmlí com ells
 angèlica salva.

IV

La Rosa es de Maig
 que baxa a la terra,
 de sol es un raig
 que l'ombra desterra;
 son místich olor
 lo món embalsama;
 María es l'amor
 ab que Déu nos ama.

¡OH MARÍA!

*Oh María,
 Mare mta,
 salvadora del mortal,
 amparàume
 y guiàume
 a la patria celestial.*

I

Ab los Angels—y Arcàngels
 a María cantaré,
 més hermosa—que la rosa
 més hermosa que'l roser.

II

Flors, voltàula;—aucells, cantàula,
 que es María'l sol de Maig;
 exa aurora—que enamora,
 de sa cara n'es un raig.

III

Vostra cara—es alba clara,
vostre cor un paradís,
dolços llaços—vostres braços,
ab Jesús ¡ay qui hi dormís!

IV

Si jo n'era—cadernera
cantaria a vostres peus;
si fós lliri,—per florirhi
dexaria'ls màrgens meus.

V

Són més belles—les estrelles
des que us poden coronar;
jo'n voldria,—Mare mfa,
per guarnirvosne l'altar.

VI

Llamp no toca—a qui us invoca,
prou lo'n guarda tot un Déu;
Déu per pare,—Vos per mare;
pecador, ja'l Cel es téu.

VII

Flor divina—sens espina,
vulch plantarvos en mon cor,
fins que hi crescan—y florescan
les poncelles del amor.

VIII

Vulch amarvos,—vulch cantarvos
cada día un hymne sant;
y a la Gloria,—quan me moria,
Serafins m'hi ajudaràn.

JO SÓ FILLA DE MARIA

Jo no sé cançons profanes
 que a Maria fan plorar,
 mes cançons són cristianes,
 fins al Cel les vulch cantar.
 Canta, canta, llenga mia:
Jo só filla de Maria.

Los plahers d'aquesta vida
 en vas d'or me donan fel,
 mes la Verge me convida
 ab plahers que són del Cel.
 Per axò dich nit y día:
Jo só filla de Maria.

Si'l dimoni'm para llaços,
 jo altres llaços cercaré;
 ¡oh Maria, en vostres braços
 quan serà que hi dormire!

Tot dihent com qui somnia:
Jo só filla de Maria.

Si ab vestits y riques joyes
 me temptàs la vanitat,
 que encamina tantes noyes
 al abisme del pecat,
 més modesta'm vestiria:
Jo só filla de Maria.

Si'l vestit de la puresa
 me volgués robar algú,
 vestidura als Angels presa
 que àngel torna a qui la dú:
 só cristiana, li diria:
Jo só filla de Maria.

Si les penes m'afigexen,
 si'm combaten les passions,
 si del mar les ones crexen
 no anirà ma barca a fons;
 una Estrella al port me guía:
Jo só filla de Maria.

Lo despreci o la pobresa
 ja no'm dexe'l cor tan trist,
 mes honors y ma riquesa
 són l'amor de Jesucrist.
 ¡Oh! sa Mare es Mare mia:
Jo só filla de Maria.

Si l'enveja'm fà la guerra,
 si l'ira me fà cruel,

si les coses de la terra
fan que oblide les del Cel,
en la Verge'l cor confia:
Jo só filla de Maria.

Quan la mort que vides talla
per la gloria o per l'infern,
vinga a dar-me 'l colp de dalla,
segadora del Etern,
li diré ab gran alegria:
Jo só filla de Maria.

Quan ja sia freda y morta,
y del Cel l'esperit méu
trucarà a la blava porta,
¿Qui ets tu? li dirà Déu;
respondrà l'ànima m'ia:
Jo só filla de Maria.

LA VERGE A SES FILLES

MARÍA, aurora
del Sol més bell,
a qui us implora
dàuli concell.

—Si seguíu, filles, mos passos,
volaréu demà a mos braços.
a gosar del Paradís;
demanàume cada día:
¿Què volèu de mi, Maria?
com ho feya Sant Lluís.

Viviu sempre en ma presència,
fèu florir vostra ignocència
lluny del món y sos plahers;
un cor pur que a Déu retrata
val més que l'or y la plata,
val més que tot l'univers.

Val més viure sols un día
de Jesús en companyia
que mil anys dintre del món;
val més viure en la pobresa
que portar ab la riquesa
la deshonra sobre'l front.

Filla meva, fuig del vici,
que entre flors hi ha un precipici;
qui en ell cau, cau al infern.
Vola, vola a més altures,
hont de gustos y dolçures
Déu te guarda un riu etern.

Les virtuts són riques joyes
que us escauen a les noyes
més que perles y rubins:
la que ab elles va guarnida
ja té'l Cel en esta vida,
ja té'l Cel dels Serafins.

La modestia es flor molt bella,
qui s'adorna sempre ab ella
per amich tindrà'l Senyor;
l'enamora l'ignocencia,
lo fà séu l'obediencia,
l'amor sant li roba'l cor.

Si tenfu mala companya
un dimoni es que us enganya,
un dimoni disfressat:
cada hú ab sa companyia,
bona o mala que ella sia,
passarà l'eternitat.

No us fièu de l'hermosura
que té fi en la sepultura;
la del ànima no mor:
si es un lliri de puresa,
ab sa angèlica bellesa
se desposa'l Salvador.—

LA DIVINA PASTORA

PUIX sóu, Pastoreta,
la flor d'aquest prat,
*Vullch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Ovella perduda,
pèl món jo rodava,
y un pas no donava
sens una cayguda;
mes ja a vostra pleta
feliç he arribat:
*Vullch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Del cel per la via
guiant la ramada,
a vostra petjada
l'herbeta floria.

En son pit alleta
l'anyell que s'abat:
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Si's pert una ovella
la cerca a tot hora,
y ¡ay! sospira y plora
si torna sens ella.
Jo'm só perdudeta,
tornàumhi aviat:
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Ja guía mos passos
a pastos florits;
me peix ab sos dits,
m'adorm en sos braços.
¡Que dolça es l'herbeta!
¡que hermós es lo prat!
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Dàume flors divines
del hort de Sió,
que al jardí del món
hi veig sols espines.
Aquell que us hereta
lo Cel ha heretat:
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Anyells, ¿no sentíu
com al Cel vos crida?
«La prada es florida;
veníu tots, veníu.
Al Cel, que es ma pleta,
serèm aviat»:
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

Vos sóu la Pastora,
del millor Anyell;
¡qui pogués com Ell
anarvos de voral
Puix es vostra dreta
qui al llop ha lligat:
*Vulch ser ovelleta
de vostre ramat.*

A LA VERGE DEL MONT

DEL *Mont Verge Marta*
Reyna del Empordà,
jo al Cel pujar voldria,
Verge Marta,
dàume la mà.

I

Anèm, empordanesos,
 d'amor de Déu encesos,
 pugèm a dalt del Mont
 a veure aquexa Estrella
 que riu hermosa y bella
 de nostra terra al front.

II

Son trono es una serra,
 que en mitg de nostra terra
 s'axeca fins als cels:

té'ls núvols per cortina,
 per blava mantellina
 la volta dels estels.

III

Oh Reyna y sobirana,
 regnàu en exa plana,
 regnàu en tots los cors.
 Que vostra mà'ns ampare;
 salvàunos, dolça Mare
 dels pobres pecadors.

IV

Donàunos bona anyada,
 giràu la pedregada
 que vé del Canigó;
 trayèu d'aquesta terra
 les sectes que fan guerra
 a nostra Relligió.

A LA VERGE DE LA GLEVA

MARE del bon Déu,
Verge de la Gleva;
 Marc del bon Déu,
siðu Marc meua.

Ribera del Ter,
 ribera ditxosa,
 ditxós lo roser
 que cría exa Rosa.
 Oh Rosa dels cors,
 que us féu vigatana,
 de vostres olors
 ompliu exa plana.

Baxareu dels cels
 del Ter a la vora,
 per ser dels fidels
 divina Pastora.

Guardàu la ciutat,
 lo poble y masía,
 aqueix blanch ramat
 de la patria mía.

Seguíula, pastors,
 honràula, pagesos,
 donàuli los cors
 d'amor ben encesos.
 María es lo sol
 de aquexa encontrada;
 als hòmens consol,
 als camps dona anyada.

Oh terra felíç
 la terra que tría
 per son paradís
 la Verge María.
 Vellant Ella'l plà,
 lo plà y la montanya,
 jamay hi entrarà
 del mal la cisanya.

COBLES DEL COR DE JESÚS

SAGRARI del Altíssim,
 flor de les flors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

La llança que us feria
 n'obrí una font
 que vessa nit y dia
 l'amor al món;
 amor, amor suavíssim,
 vida dels cors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Guardant per mi les roses
 d'amor suau,
 d'espines afrontoses
 vos coronàu;
 oh lliri floridíssim,
 càlzer d'olors:

Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

La crèu en vos plantada,
 com arbre sant,
 ab mística rosada
 vos va regant;
 oh sanch d'Anyell castíssim,
 dolces regors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Sóu tàlam de caricies,
 hont qui hi dormís
 despertarà en delícies
 del Paradís.
 D'amor sóu riu amplíssim,
 mar de dolçors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Venfu, ànimes pures,
 venfu, venfu
 al tàlam de dolçures
 a ferhi nfu:
 niuet regaladíssim
 dels pecadors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

A Gertrudis, la pfa,
 digué Joan
 que al món se mostraria

vostre amor gran,
 dexàntnoslo riquíssim,
 novells tresors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Mostràuvos ja, que es hora;
 la terra us vol,
 la terra per aurora,
 lo Cel per sol;
 sens Vos, oh sol claríssim,
 es nit pèls cors:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Oh Cor, Espanya us crida,
 sortíu si us plàu;
 encès astre de vida,
 brillàu, brillàu;
 l'infern contra l'Altíssim
 fà'l derrè esforç:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

Pèl cor que a Déu anyora
 siàu bon cel,
 pèl llavi que us adora
 bresca de mel.
 Al Papa afigidíssim
 dàuli reforç:
Donàunos, Cor dolcíssim,
vostres amors.

 ALABANCES AL SANTÍSSIM

I

Nir de Juny, ¿quantes estrelles
 veus sortir, com flors novelles,
 al jardí del firmament?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament.

II

¿Quantes són tes ones totes,
 mar, cada ona quantes gotes,
 que remous eternament?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament.

III

¿Quants brins d'herba té l'herbatge?
 ¿quantes fulles té'l boscatge?

¿quants remors escampa'l vent?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament

IV

¿Quantes flors, com jardinera,
 té l'hermosa primavera
 per mostrar al sol naxent?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament.

V

Univers, ¿quants grans de terra
 tens del plà fins a la serra,
 de Llevant fins a Ponent?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament.

VI

¿Quants raigs tens, oh sol bellíssim,
 quan, com l'Hostia del Altíssim,
 vas alçant-te en Orient?
 Tantes vegades
 alabances sían dades
 al Santíssim Sagrament.

LA ASSUMPCIÓ

Vos crida à la Gloria
Jesús amorós;
a cantar victoria
pujàunos ab Vos.

I

Del càlzer de la rosa
 per lo sol desclosa
 ne surt lo perfúm;
 de dins la sepultura
 sortíu, Verge pura,
 com un raig de llum.

II

En ales dels Arcàngels,
 sobre'ls chors dels Angels,
 com lluna entre estels,

pujàu, novella aurora,
que al nàixer enflora
la terra y los cels.

III

Per filla us pren lo Pare,
lo Fill per sa mare,
lo Sant Esperit
vos pren per cara esposa,
y en son trono us posa
d' estrelles guarnit.

IV

Quan a la Gloria entrava
oberta dexava
la porta feliç,
perque hi entrèm ab Ella
guiats per l' Estrella
que dú al Paradís.

GOIGS DE SANT PERE CLAVER

Puix lo Cel vos ha enviat
com un altre Xavier:
Gloriós Pere Claver,
dàunos vostra caritat.

En ton cel, Esglesia santa,
quin sol brilla tan hermós;
sa llum pura y clarejanta,
¡oh Claver, la llençau vos!
¡Gloria a Déu, que bondadós
aqueix astre'ns ha enviat!

De la terra catalana
vos nasquereu en lo cor,
de familia cristiana,
tal es l' arbre, tal la flor.
Tu ets, Verdú, lo gerro d'or
d'aqueix Lliri immaculat:

Son cor d'àngel veu Maria
y del séu amor l'omplí;
y, dantlo, a la Companyia,
fésmen, dñu, un serafí;
per mirall se'l escullí
lo méu Fill crucificat:

Fill d'Ignasi, un jorn visita,
Montserrat, ton camaril,
a la Reyna que hi habita
¡que la'n troba de gentill
A sos peus se postra humil,
mes l' humil serà exaltat:

Transportat a l'alta Gloria,
un trono Rodríguez veu:
—En eix trono de victoria
¡qui hi seurà? demana a Déu.
—Hi seurà'l Dexeble téu,
que a tal premi està cridat:

Ja l'Amèrica us demana
per posarvos en son cor,
flor hermosa catalana
del jardí del Salvador.
Tot un món corre a l'olor
de la vostra santedat:

Negres l'Àfrica li envía,
l'Àssia turchs a convertir,
cors malalts de l'heretgia
li darà Europa a guarir.

Fà l'Amèrica florir
son ardent *Apostolat*:

Per salvar los pobres negres
vos heu fet lo séu esclau;
de sos cors tristos o alegres
vos, Claver, teníu la clau;
¡quants cents mil ne batejàu,
que al infern n'heu arrencat!

En les llagues canceroses
vostre llavi s'imprimí;
les llagues vos eran roses,
l'hospital vostre jardí.
Al que's pert obríu camí,
dàu consol al desterrat:

Cartagena commoguda
crida un día: *¡L Sant se mor!*
tot en ella en dol se muda;
sa alegría en gréu tristor.
Vos pujàu al trono d'or
a Rodríguez revelat:

Vostres mans tot mal guarían,
lo vinent vostre ull prevèu,
del sepulcre'ls morts sortían
cridats per la vostra vèu;
fins lo vostre *vell mantèu*
maravelles mil ha obrat:

Vos a tots los que patexen
los teníu en vostre cor,

y als que ingrats vos aborrexen
 los amàu ab més amor.
 Lliuràu lo còs de dolor
 y l'ànima de pecat:

A dós mons illuminareu;
 un y altre us volen séu;
 a dos segles admirareu,
 ¡tal virtut vos donà Déu!
 ¡Per l'escala de la crèu
 cel amunt quant heu pujat!

Nostra Espanya en vos espera,
 Catalunya més de cor;
 prega a vos la terra entera,
 dels esclaus deslliurador.
 Del dimoni sóu terror,
 de Jesús, fidel Trasllat:

*Gloriós Pere Claver,
 dàunos vostra caritat.*

HYMNE A LA VERGE DE LA MERCÉ

ESTEL de Barcelona,
 Reyna de la Mercè
 al poble que us corona
 donàuli amor y fe.

Que tristes sóu, presons de Morerfa,
 pèl cristià que hi víu y mor esclàul
 A son pahís ¡qui'l tornarà, oh María,
 pobre catfu, si Vos no l'hi tornàu?

Veuen baxar del Cel la Sobirana
 Jaume primer, Nolasch y Penyafort;
 de redemptors una Ordre los demana
 per traure esclaus dels llaços de la mort.

«De mos coloms cubríulos ab la vesta,
 demunt del pit les Barres y la Crèu;
 jo de virtuts coronaré sa testa
 y vessaré dintre son cor lo méu.»

Brèçals oh mar, espill de nostres glories,
d'exa volar los hèroes catalans,
ab son valor guanyaren grans victories,
sa caritat les guanyarà més grans.

Màrtir d'amor, l'apòstol se desterra,
y enllà del mar al pobre esclau li diu:
«Vola en ma nau a ta anyorada terra,
jo en tos grillons me quedaré catíu.»

Ton fillet mort ha reviscut, oh mare;
l'esposa veu ressucitat l'espòs;
vina, orfanet, vina a abraçar ton pare,
lo bon Jesús abraçarà a tots dós.

Mare, d'esclaus la terra encara es plena,
d'esclaus del món, del vici y del plaher;
són vostres fills: trencàulos la cadena,
que es trist morir esclau de Llucifer.

De terra y mar Estrella guiadora,
brillau tot temps de Barcelona al front;
dels catalans siáu la salvadora
Vos que heu donat lo Salvador al món.

HYMNE A SANT MIQUEL ARCANGEL

DE ; *Quí com Déu! a vostre crit de guerra,
jo arcàngel Sant Miquel!
a Llucifer llençàulo de la terra
com l'heu llençat del Cel.*

Un gran combat tingueren en la Gloria
Miquel y Belial;
l' Arcàngel sant del carro de victoria
tragué al dragó infernal.

Arrossegant lo terç de les estrelles
en sa revolució,
caygué del cim la més hermosa d'elles,
tornada vil carbó.

De món en món l'apòstata rodava,
del Cel fins al infern;
des d'hont escup, com d' un volcà la lava,
verí contra l'Etern.

Ab Llucifer del infernal abisme
 sortiren ses llegions,
 sols per llençar al front del Cristianisme
 lo fanch de les passions.

Desenveynàu l'espasa fulguranta,
 que es prèns nostre Pastor;
 cobríu los fiels, cobríu l'Esglesia santa
 ab vostres ales d'or.

Del bon Pastor tornàu a la ramada
 los fills que l'han dexat,
 y ab vostre escut guardàu ma terra aymada
 del cim de Montserrat.

A Sant Miquel prenèmlo tots per guía,
 soldats de Jesucrist,
 ell romperà, del món en l'agonía,
 lo front del Anticrist.

LO SANT ROSARI

CORONA de roses
si a la Verge fem
 corona de roses
 en lo Cel tindrèm.

I

Domingo cullía
 les roses un día
 del Roser sagrat,
 les quinze més belles
 semblavan estrelles
 del cel estrellat.

2

Que es l'*Ave Maria*
 suàu melodía
 baxada del Cel;
 pèl llavi dolçura
 per l'ànima pura
 rosada de mel.

3

Quan ne té una dena
en dolça cadena
l'enfila ab fil d'or;
hi lliga un Misteri,
bordó del psalteri
del Déu del amor.

4

Quan lo Sant li posa
la corona hermosa,
la Verge respòn:
—Vullch roses divines,
mes sens les espines
dels pecats del món.

5

Al devot que'm dona
de roses corona,
jo li tornaré;
lo día en que moria
portals de la Gloria
jo li obriré.—

6

Del cel lo Rosari,
per qui vol pujarhi,
l'escala serà;

cada *Ave Maria*
un grahó seria,
la gloria un replà.

7

L'Esglesia de Roma
ab ell a Mahoma
vencia en Lepant;
tres pedres tirava,
Davit, que trencava
lo front del gegant.

8

Lo dimoni en guerra
torna a alçar la terra
contra Déu etern;
¡ab exa arma forta
que la Verge'ns porta
llencèmlo al infern!

9

¡Oh dolça llaçada,
cadena adoradal
Venú, pecadors;
ab ella voldria
la Verge Maria
lligar vostres cors.

MISTERIS DE GOIG

PRIMER

UN Àngel del Altíssim
 díu a María
 que de son Fill Santíssim
 Mare seria.
 Humil Vos acceptavau
 honra tan alta:
 perquè us humiliavau,
 Déu vos exalta.

SEGÓN

A la vostra cosina
 quan visitareu,
 de dons y llum divina
 la coronareu.
 Visita molt ditxosa
 la de María,
 per lo cor que la gosa
 font d'alegría.

TERÇ

Com brota de l'aurora
 la llum del día,
 de Vos, Reyna y Senyora,
 Jesús naxía.
 Fèu que en nosaltres nasca,
 y, a sa presència,
 com flor del cel renasca
 nostra ignocència.

QUART

Ab vostre Fill dolcíssim
 al temple anareu,
 y, Anyell diví, al Altíssim
 lo presentareu.
 Alcançàunos, María,
 que aqueix Fill vostre
 a Déu presente un día
 l'esperit nostre.

QUINT

Al bon Jesús perdereu,
 Mare afligida,
 y ensenyant lo vegereu
 lliçons de vida.
 Si'l perdo per desgracia,
 a vostre exemple,
 fèu que'l trobe ab la gracia
 dintre del temple.

MISTERIS DE DOLOR

PRIMER

AL jardí solitari
 Jesús arriba;
 pensant ab lo Calvari,
 suha sanch viva.
 Rentàu ab sanch tan pura
 l'ànima nostra,
 tornantli l'hermosura
 d'esposa vostra.

SEGÓN

Ab cinch mil açots paga
 les culpes mées,
 quedant fet una llaga
 y entre agoníes.
 Jesús, per endolcirvos
 aqueix suplici,
 des d'ara vullch seguirvos,
 fugint del vici.

TERÇ

Espines afrontoses
 son front coronan,
 espines de les roses
 que'ls plahers donan.
 Ab vostres mans divines,
 Jesús, quan moria,
 no'm coronèu d'espines,
 sinó de gloria.

QUART

Tres vegades l'aterra
 la Crèu fexuga,
 y'm díu, estès en terra,
 que ab Ell la duga.
 La duré ab paciència,
 Jesús amable;
 puix Vos sóu l'ignocencia,
 jo só'l culpable.

QUINT

De la Crèu dura en l'ara
 Jesús expira,
 y encès d'amor encara
 per mi sospira.
 Jesús, que vostres passos
 seguint, un día
 repose en vostres braços
 l'ànima mía.

MISTERIS DE GLORIA

PRIMER

DE la mort ressucita
 nostra esperança,
 y del món que visita
 les ombres llança.
 Al sol de vostra cara,
 de llum cenyida,
 ressucitàunos ara
 de mort a vida.

SEGÓN

Jesús puja a la Gloria
 des d'una serra,
 y cantan sa victoria
 los cels y terra.
 A l'ànima que plora
 la seva ausència,
 l'aconsole, Senyora,
 vostra presència.

TERÇ

Son Esperit l'Altíssim
 als seus envía,
 y ab foch d'amor dolcíssim
 los encenía.
 Baxàu també en nosaltres,
 divina flama,
 y amèmnos uns als altres
 com Déu nos ama.

QUART

Al Cel, en ales d'Angels,
 foreu pujada,
 de Serafins y Arcàngels
 tota voltada.
 Al Senyor que us eleva
 a tanta gloria,
 dels desterrats fills d'Eva
 fèuli memoria.

QUINT

De Reyna l'Etern Pare
 corona us posa;
 lo Fill vos díu sa Mare,
 l'Amor sa Esposa.
 Que per lo Sant Rosari,
 Verge María,
 ab Vos pugàm pujarhi
 al Cel un día.

A LA IMMACULADA

PATRONA D'ESPANYA

OH *Verge immaculada,*
per vostra Concepció,
d'Espanya Reyna amada,
salvàu vostra nació.

Concebuda sòu, María,
 es lo càntich celestial
 que la terra al cel envía
 com un hymne triomfal.
 Concebuda sòu, María
 sens pecat original.

Vos, María, sòu l'estrella
 que guià Espanya al Nou Món,
 la de l'alba hermosa y bella
 de la gloria que se'ns pòn.

Oh María, hermosa estrella,
 resplendíu d'Espanya al front.

Quan sa Reyna era María,
 nostre regne era'l més gran,
 sa bandera'l món cubria
 des d'Amèrica a Lepant.
 Si a regnar torna María,
 ses grandeses tornaràn.

Vos d'Espanya sòu la gloria,
 Vos lo Sol del Principat;
 nostra patria y nostra historia
 Vos, oh Verge, 'ns ho heu donat:
 tronos són de vostra gloria
 Covadonga y Montserrat.

Patrimoni ets de María
 ¡oh d'Espanya hermós pahís!
 mes avuy l'error hi nía
 que't farà poble infelç.
 ¡Oh! xafàuli'l cap, María,
 que es la serp del paradís.

SEGONA PART

JESÚS ALS NOYS

VENÍU a ma presencia,
noyets, veníu a Mi;
les flors de l'ignocencia
són flors del méu jardí.
Seguíu lo méu exemple,
seguíulo ab cor fidel;
de casa cap al temple,
del temple cap al Cel.

CHOR DE NOYS

*Anèm, Jesús nos crida,
anèmhí tots, anèm;
al Cel, hont nos convida,
ab Angels jugarèm.*

JESÚS

Creyèu a vostre pare,
amèu vostre germà,

seguíu a vostra mare,
que al Cel vos guiarà.
Jo he mort per tots vosaltres,
mon cor d'amor es plè;
amàuvos uns als altres;
Jo a tots vos amaré.

CHOR DE NOYS

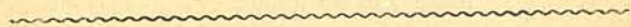
*Anèm, Jesús nos crida,
anèmhí tots, anèm;
al Cel, hont nos convida,
ab Angels jugarèm.*

JESÚS

Lo vici es una eruga,
vosaltres sóu les flors;
que may lo vici puga
tacar los vostres cors.
Veníu a ma presencia,
noyets, veníu a Mi;
les flors de l'ignocencia
són flors del méu jardí.

CHOR DE NOYS

*Anèm, Jesús nos crida,
anèmhí tots, anèm;
al Cel, hont nos convida,
ab Angels jugarèm.*



AL CEL

I

Si al Cel volèm anar
a coronâns de roses,
demunt totes les coses
a Déu hem d'estimar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

II

Si al Cel volèm anar,
no hi van los que no pregan,
no hi van los que renegan
de Déu sens may parar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

III

Si al Cel volèm anar
santifiquèm la festa;

lo temps, que Déu nos presta,
per Déu l'hem de emplear.
Al Cel, al Cel volèm anar.

IV

Si al Cel volèm anar
honrèm a nostre pare,
y al àngel que, per mare,
lo Cel nos va donar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

V

Si al Cel volèm anar
Jesús nos hi convida,
primer perdre la vida
que al pròxim maltractar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

VI

Si al Cel volèm anar
fugim de l'impuresa,
l'infern al món l'ha encesa
per feros condemnar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

VII

Si al Cel volèm anar,
no hi anirà qui roba;

es crim que Déu reprovava
rès d'altri desitjar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

VIII

Si al Cel volèm anar
no fèm fals testimoni;
són armes del dimoni
maldir y calumniar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

IX

Si al Cel volèm anar
guardèm l'ànima pura,
guardèm tanta hermosura
per qui la va criar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

X

Si al Cel volèm anar
amèmnos uns als altres,
a tots com a nosaltres,
a Déu, fins a expirar.
Al Cel, al Cel volèm anar.

JESÚS ALS HOMENS

VENIU a Mi, mon Cor a tots convida;
ventu al Cel per mon hermós camí:
*Jo só la via, veritat y vida,
ventu a Mi.*

I

Los que patíu en esta mar de penes,
los que ploràu en esta vall de plors,
veníu, veníu, Jo trencó les cadenes,
Jo só l'amich dels pobres pecadors.

II

Si pèl mortal la vida es un Calvari,
veníu, veníu, Jo us portaré la creu;
per vostre amor Jo tornaré a pujarhi,
a mos germans per fer de Cirinèu.

III

Dintre'l sagrari tot solet Jo ploro;
hòmens ingrats, veníume a consolar;
en lo festí dels Angels vos anyoro;
com presoner l'amor me té en l'altar.

IV

¿Per què, per què fugíu de ma presència?
 ¡los ulls malalts no volen veure'l soll
 Jo al cor contrit li torno l'ignocència;
 al ignocent li dono lo que vol.

V

De tots los mals Jo só la medecina,
 de tot lo bé Jo só la dolça font:
 de mos tresors los cels ne són la mina;
 qui té a Jesús es lo més rich del món.

VI

Si com la mar la vida us es amarga,
 del méu amor Jo hi vessaré la mel;
 si vé mal temps, si la travessa es llarga,
 miràu mon port, alçàu los ulls al Cel.

VII

Veníu, veníu, y obríus a l'esperança,
 cors afigits, floretes sense sol;
 si m'heu ofès, lo perdonar no'm cança;
 perque viscàu, tornar morir no'm dol.

VIII

Tornàu, tornàu als braços d'eix bon Pare,
 los tinch oberts per rebreus en la Crèu;
 pot oblidar sos fills alguna mare,
 mes ¡ay! no pot lo cor de vostre Déu.

VANITAT DEL MÓN

DEL Llibre sagrat
 escolta la vèu:
*Tot es vanitat,
 sinò'l serví a Déu.*

Quants omplen lo món
 demà no hi seràn;
 com venen se'n van,
 néu que al caure's fón.
 Les vides són blat,
 la mort sega arrèu.

La vida es un ríu
 que corre a la mort;
 lo Cel es lo port
 hont lo just revíu.
 ¡Oh Cel estrellat
 qui fós ton herèu!

Se naix gemegant,
gemegant se mor,
y sense dolor
no's vtu un instant.
Ditxós qui abraçat
expira ab la creu.

¿Què s'es feta, oh vell,
ta florida hermosa,
ta cara de rosa,
dentat y cabell?
¡Oh còs de pecat,
qui t'ha vist y't veu!

D'aquell plaher dolç
ne queda tristura,
d'aquella hermosura
no més cendra y pols:
pols ¡ay! que aviat
també seguirèu.

La vida's consúm
com un ciri encès,
y al morir no es rès
sinó terra y fum:
mes queda oblidat
qui immortal se creu.

La rosa té espines,
té taques lo sol,
tota boda un dol,
tot plaher metzines.

¡Feliç qui ha posat
lo món sota'l pèul

¡Adéu! mon traydor,
¡adéu! vida loca;
tens mel en la boca,
mes fel en lo cor:
Jesús m'ha cridat
lo méu cor es séu.
*Tot es vanitat,
sinó'l serví a Déu.*

LO PECAT MORTAL

Qui ha fet tot lo mal
que's veu sota'l cel?
*Lo monstre cruel
del pecat mortal.*

¿Qui crida a la terra
la pedra y lo llamp,
l'açot de la fam,
la pesta y la guerra?
Adàm, ¿qui't desterra
del Cel terrenal?

Estels de la Gloria,
¿qui us tirà al infern,
al foch sempitern
dant llenya y escoria?
¿Qui fà que en crèu moria
Jesús immortal?

¿Qui a Sodoma abrasa?
¿qui dona al Vesuvi
de foch un diluvi

que'ls pobles arrasa,
a Saül espasa
y a Judas dogal?

¿Qui roba a son Déu
lo cor dels humans,
hont tenia abans
lo sagrari séu?
¿Qui d'eix cel ne féu
un trono infernal?

¡Ay! ànima hermosa,
¿qui t'ha morta, qui,
fent d'un serafí
fantasma horrorosa?
¿Qui en lo fanch te posa,
perla celestial?

¿Qui't roba'l tresor
de la consciencia,
l'hermosa ignocencia
que val més que l'or?
¿D'àngel del amor
qui't féu àngel mal?

Pecador, si mort
vols tornà a la vida,
mentres Déu te crida
no faças lo sort;
dexa'l camí tort
que't guía a tot mal:
*Lo monstre cruel
del pecat mortal.*

LES DUES BANDERES

EN eix món confús
 ¿de quin rey vols ser?
*¿Vols ser de Jesús
 o de Llucifer?*

Tots dós han alçat
 bandera en la terra;
 de mort es la guerra,
 cruel lo combat;
 a un d'ells allistat
 tot home ha de ser.

Aqueix en vas d'or
 te dona sols fel;
 Jesús dolça mel,
 la mel del séu Cor.
 Als dós un amor
 no pot satisfer.

L'un té una corona
 pèls seus seguidors;
 l'altre'ls mostra flors

y espines los dona;
 los seus abandona
 quan l'han menester.

L'un va, llop traydor,
 matant les ovelles;
 l'altre mor per elles
 com a bon Pastor:
 en darli ton cor
 no s'as derrer.

Qui ab Déu pert la vida
 revíu en la Gloria,
 hont cull de victoria
 la palma florida.
 ¿No sents com t'hi crida?
 sa vèu dona plèr.

« Veníu tots, gustàu
 l'amor del Cor méu;
 Jo moro en la crèu
 perque tots viscàu:
 ma lley es suàu,
 mon jou es lleuger. »

D'exos dós governs
 n'has de seguir un,
 avall o amunt,
 al Cel o als inferns.
 Bé y mal són eterns:
 ¿quin camí vols fer?
*Vullch ser de Jesús,
 no de Llucifer.*

SALVACIÓ DE L'ÀNIMA

*Si l'ànima perdo,
salvarla he pogut;
si l'ànima perdo,
tot ho he perdut.*

Quant or puch guanyar
y honors, bens y gloria,
lo dia en que moria
són pols del fossar.
Tot nú tinch d'entrar
al negre atahut.

¿Què val sé alabats,
allà hont no són,
los que en l'altre món
són atormentats?
¿Quins bens ha comprats
qui'l Cel ha venut?

Qui riqueses ama
no's pot saciar:
son cor es un mar,
com més té, més brama;
millors bens y fama
dona la virtut.

¿De què'm serviria
lo regne més gran,
si en lo món regnant
la Gloria perdía?
¿quant més me valdria
may haver nascut!

¿Què val ton cabell,
gentil Absalón,
tu que eras del món
lo més rós y bell,
si ets penjat ab ell
al infern caygut?

Si'm das Salomó
tot lo séu saber,
Davit son poder,
sa força Samsó,
si tinch quant de bò
lo món ha tingut.

¡Adéu! món traydor,
ja trenco tos llaços;
morir vullch als braços
de mon Salvador;
Jesús, vostre Cor
serà'l méu escut.

*Si l'ànima perdo,
salvarla he pogut;
si l'ànima perdo,
tot ho he perdut.*

ETERNITAT

PENSA en ben obrar,
 puix n'ha de seguir:
O sempre patir,
o sempre gosar.

Es l'eternitat
 un mar sense fons,
 de llum per los bons,
 de foch pèl malvat;
 tots hi hem d'entrar
 per jamay sortir.

Pèls mals es un póu
 de çofre bullent,
 ahont del torment
 la roda no's mòu;
 un sempre cremar
 sens may consumir.

Mort que sempre víu,
 vida que may mor,
 un cuch dintre'l cor

que'l rosega víu;
 un sempre morir
 sens may expirar.

Pèls bons es un ríu
 d'eternes delícies,
 breçol de carícies
 hont Jesús somríu.
 ¡Per un breu penar,
 un Cel possehir!

Segles passaràn
 més que al mar hi ha arenes,
 los goigs y les penes
 sempre començant.
 Morir sens cessar,
 ¡terrible morir!

Tu que't divertexes,
 demà hi patiràs;
 demà hi gosaràs,
 tu que avuy patexes;
 dolçssim penar
 si'l Cel t'ha de obrir.

¡Sempre veure a Déu
 o no vèurel may!
 ¡oh sempre, oh jamay,
 que may vos movèu!
 Lo Cel es per dar;
 ¡hi volèu venir
 a may més patir,
 a sempre gosar?

LA MORT

Si vols bé mori,
diràs cada dia
*¡Jesús y María,
pictat de mi!*

Ab aquell llum trist
quan senta acabarme,
quan per abraçarme
sols tinga'l Sant Crist,
besarlo voldria,
no'l puch sosteni.

Quan no veja rès
mon ull entelantse,
l'orella tancantse
ja no hi senta més;
quan lo que voldria
ja no ho sabré di.

De mort entre espasmes
veuré mos pecats
seguirme, formats
com negres fantasmes.
Angel de ma guía,
defensàume allí.

Amichs y parents
del llit al voltant
¡ab quin plò ouràn
mos cruxits de dents,
extrems d'agonía,
gemegor sens fil

Quan ja'l sacerdot
me done l'unció,
demanant perdó
per qui ja no pot;
¡perdó, Vida mía,
Jesús que ofenguí!

Quan ja enheriçats
causaràn horror,
d'aquell fret suhor
mos cabells rosats,
suhor d'agonía,
¡la mort es aquí!

De sa dalla al peu
cau mustia ma flor,
y ¡adéu, món traydor,
pera sempre adéu!

La vida es un dia,
som nats per mori.

Quan veuré l'Etern
tronant judicarme,
y als peus per dragarme
obrirse l'enfern,
dolça Mare mia,
siàu Vos allí.

Al derrer badall
seré amortallat,
mut, fret y enarcat
semblant a un boscall,
tret de casa mia,
llençat a pudrí.

Quan de Josafat
espere'l gran crit,
en pols convertit
de que só format;
cuchs per companyia
y ossos per coxí.

Quan dirà *Al Cel sta*
qui veja ma fi:
¡Jesús y María,
pietat de mi!

MORT DEL JUST

DEL món y sos gustos
me vulch despedir:
Lo morir dels justos,
dolçssim morir.

Per ells es un són
més dolç que la mel,
adormirse al món,
despertarse al Cel;
es caure lo tel
que'ls ulls va enfosquir.

Quan los ulls se clouen
l'ànima obre'ls seus,
mirant a sos peus
los cels que's desclouen;
los goigs que li plouen
no'ls pot obehir.

La mort es la nau
que dú nostra sort;
del món es lo port,
del Cel es la clau.

¡Dolç somni de pau,
qui'l puga dormir!

Del còs se despulla
com d'un vell vestit;
al arbre florit
¿què importa la fulla?
La mort sols esfulla
per fer reflorir.

¿Qui fuig de la mort
si espera la vida?
si a cobrar se crida,
¿quin jornalè es sórt?
¡D'arribar al port
ne dihèm partir!

Lo just es la flor
del hort de la Gloria;
que visca o que moria
allí té'l séu cor.
baxàu, dfu, Senyor,
baxàume a cullir.

Si'ls Angels anyora,
ja apar que ab ells ríu;
apar que ab ells víu
quan tothom lo plora.
La mort es l'aurora
del sol del empir:
*Lo morir dels justos,
dolçíssim morir.*

JUDICI UNIVERSAL

Puix la vida vola,
¿com la fas malbé?
*¡Pecador, tremola,
que'l gran jutge vé!*

Cruxirà la terra
com nau que va a fons,
y mars, llamps y trons
s'hi batrà en guerra.
Ab son crit que aterra
la trompa ohiré.

Vestides de dol
cauràn les estrelles,
desfentse com elles
la lluna y lo sol;
la terra's disol,
la mar trenca'l frè.

Quatre rius de foch
del cel baxaràn,
y tot ho fondrà
sens dexar rè en lloch.
Si amo a Déu tan poch
¿llavors hont seré?

¿Pèls mals quin suplici,
quan lo Déu dels forts
dirà: Alçàuvos, morts;
veniu a judici!
Jo enfangat al vici,
¿què li respondré?

Cendra, pols y ossos
s'axecan units,
y ab sos esperits
reviuen los cossos;
los cels van a troços,
la terra també.

Allí a Josafat,
ab la crèu davant,
com llibre obrirà
present y passat;
per Déu es pesat
lo mal y lo bé.

Partida la terra
en dues llegions,
té a la dreta'ls bons,
los mals a l'esquerra;

si al Jutge he fet guerra,
¿jo ab qui estaré?

Dirà'l Pare Etern:
Vensu, elegits;
dirà als malehits:
Anàu al infern;
al foch sempitern
que'l mal encengué.

Veyent sa heretat
los bons cantaràn,
los mals ¡ay! diràn,
mes ¡ay! que hem errat!
Montanyes, pietat,
xafàunos primè.

Vina, dirà al còs
l'ànima perduda,
llaç de ma cayguda,
company horrorós:
malehit espòs,
may te dexaré.

Malehida tu,
lo còs li respòn;
als plahers del món
tu m'hi vares dú;
malehit lo nú
que lligats nos té.

Del cel com aucells
los bons se n'hi volan,

los altres rodolan
a infernals gabells.
¿Baxaré jo ab ells,
o al Cel pujaré?

Quatre rius de foch
del cel baxaràn,
y tot ho fondrà
sens dexà rè en lloch.
Puix la vida vola,
¿com la fas malbé?
*¡Pecador, tremola,
què'l gran jutge vé!*

INFERN

LAMENTS DELS CONDEMNATS

Si a tos peus la terra's bada,
pecador, aquesta nit,
de tanta ànima demnada
sentiràs l'horrible crit.
Dels plahers com tu gosaren,
Mes ¡ay!
los plahers prompte acabaren;
les penes may.

LO SUPERBO

Del infern entre l'escoria
m'arrossego condemnat,
mentres regnan en la Gloria
los humils que he trepitjat.
Les corones cambiaren.
Mes ¡ay!
los plahers prompte acabaren;
les penes may.

L'AVAR

Jo als pobrets abordí's goços
que ara a mi'm van mossegant,

dantme a beure fós y a troços
lo metall que amava tant.
Arques plenes me'n quedaren.

Mes jay!

los plahers prompte acabaren;
les penes may.

LO LUXURIÓS

Jo impuresa respirava,
y en les flames nedo encès,
y hermosures que abraçava,
com serpents me tenen près.
Pols y cendra m'enganyaren.

Mes jay!

los plahers prompte acabaren;
les penes may.

L'IRAT

Veig fantasmes jay! horribles;
són aquells que vaig matar:
tinch al pit armes terribles,
gust de sanch al paladar.
Flames d'ira m'abrasaren.

Mes jay!

los plahers prompte acabaren
les penes may.

LO GOLÓS

Set canina'l cor m'abrasa
dels abismes ací al fons,
tinch per pà sols foch y braça,
tinch per ví fel de dragons.

¡Tants menjars que'm regalaren!

Mes jay!

los plahers prompte acabaren;
les penes may.

L'ENVEJÓS

Perque tot ho envejava,
de tot sento set y fam,
y aquell cuch que'm rosegava
me devora sens matàm.
Amarchs gustos m'enganyaren.

Mes jay!

los plahers prompte acabaren
les penes may.

LO PERERÓS

Ociós per sempre jaure,
me revolco en llit encès;
del costat de que vaig caure,
oh mortals, no'm mouré més.
¡No seguíu als que pecaren!

Mes jay!

los plahers prompte acabaren
les penes may.

Pecador, si no t'esmenas,
ou lo crit dels companys teus;
¿rossegarhi sents cadenes?
s'aparellan per tos peus.
¡No hi haurà Sants que t'amparen!

Mes jay!

los plahers prompte acabaren
les penes may

LA GLORIA

MON cor vos somnia
 mes ayl que no us té:
*Ay, quin serà'l dia,
 Jesús, que us veuré.*

I

Les ditxes al món
 s'hi donan a gotes;
 all's beuen totes
 com ayga en la font;
 un raig ne voldria,
 un riu ne tindré.

II

Allí a Jesucrist
 veuré cara a cara,
 l'aurora més clara
 que'ls Angels han vist;

l'aurora es María,
 lo sol es mon Bé.

III

¡Per l'olfat que olor,
 pèls ulls que hermosura,
 pèl gust que dolçura,
 que vida pèl cor!
 ¡quin riu d'alegría,
 quin mar de plahè!

IV

Allà no hi ha nit,
 sempre es dia clar,
 podent contemplar
 a Déu fit a fit;
 sol sempre al mitg-dia,
 cel sempre serè.

V

Hi cantan los Angels,
 hi cantan y sonan;
 hossannes entonan
 Serafins y Arcàngels;
 suàu melodía
 també hi cantaré.

VI

L'arbre de la vida
 plè de fruyts y flor

omplirà'l méu cor
d'un goig sense mida;
¡ab quina alegría
son fruyt culliré!

VII

Les Vèrgens són lliris,
los Màrtirs són roses,
que fà més hermoses
la sanch dels martyris.
En sa companyía
vullch florir també.

VIII

Plorant de tristor
miro les estrelles,
que derrera d'elles
està'l méu Amor.
Flor de setelía,
¡quan te culliré!

IX

Trayèume, oh Espòs,
d'aqueix mar de penes,
trencàu les cadenes
que'm privan de Vos.
Dolça patria mía
¡quan hi entraré!
*Ay, quin sera'l día,
Jesús, que us veuré.*

CONFESSIÓ

MES culpes passades
ja vullch confessar:
*Morir mil vegades
abans que pecar.*

Si molt vos he ofès,
Jesús, molt me pesa;
si'm dàu fortalesa
no hi tornaré més:
açots y llançades
may més vos vullch dar.

Fugint del ramat,
ovella perduda,
es una cayguda
cada pas que he dat;
ab plors mes petjades
voldría esborrar.

Pecant he caygut
 esclàu del dimoni;
 l'hermós patrimoni
 del Cel m'he venut.
 Jesús, mes errades
 vullgàu perdonar.

¡Que'n só de cruel
 de fer a Déu guerra;
 per un pols de terra
 de jugarme'l Cell
 Ses portes tancades
 plorant vullich trucar.

¡Que temps he viscut,
 oh cels, sens mirarvos!
 ¡Jesús, sens amarvos
 que temps he perdut!
 Oh llagues sagrades,
 dexàuvos besar:
*Morir mil vegades
 abans que pecar.*

¡GUERRA A LA BLASFEMIA!

Al blasfemar fem guerra
 en nom de Déu etern,
 trayèm de nostra terra
 la llenga del infern!

Es vici detestable,
 de Catalunya afront;
 fòu lo meteix diable
 qui l'ha portat al món.

Blasfemo, en ta malicia,
 sepulcre ets mal tancat,
 que escups ab immundicia
 fetor de condemnat.

La pedra que al cel llanças
 caurà sobre ton front,
 com llamp de les venjances
 del Criador del món.

Per fer a Déu agravi
¿què fas, blasfemador?
tens lo dimoni al llavi,
l'infern dintre del cor.

Fuig d'exa pestilencia,
que es ella, oh joventut,
verí per l'ignocencia,
punyal per la virtut.

¡Oh llenga catalana,
més dolça que la mel,
la llenga que't profana
te fà tornar de fell!

LA PURESA

Los Angels la baxaren
del Paradís,
y en terra la sembraren
perque hi florís.

Santa virtut, apresada
del Salvador:

*Lliri blanch de puresa,
floreixme al cor.*

Lo cor que com l'abella
cerca ta mel,
purificat per ella
somnia'l Cel.

¡Oh Cel de boniquesa,
vas de dolçor!

Per Sant Francesch traus roses
d'un esbarzer,
y a Sant Tomàs li posas
nevat cinter;
clau del pit de Teresa,
de Lluís flor.

Ditxosa ànima pura
més que la néu,

copia sa hermosura,
mirall de Déu.
¡Oh! guarda sa bellesa
com perla en or.

Los angelets que ploran
pèl món volant,
quan exa flor oloran,
no ploran tant.
D'amor de Déu encesa,
respira amor.

Ab ta divina essència,
tu, al cor felíç
li tornas l'ignocència
del Paradís;
del cel perla despresa,
mística flor.

Dels Angels de l'història
candi vestit,
dels aucells de la Gloria
tàlam florit;
de les vàrgens bellesa,
dels sants olor.

Fugiu, ànimes pures,
del fanch del món;
dels gustos y hermosures
cercàu la Font.
¡Oh Font de sabiesal
cèlich tresor:

*Lliri blanch de puresa,
floreixme al cor.*

RESIGNACIÓ

Fiat voluntas tua.

LA Crèu que m'heu dat
abraço ab amor:
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

Ab foch l'or se prova,
l'amor ab la Crèu;
si cercas a Déu,
en la crèu se troba.
¡Dolçor sempre noval
¡Tresor amagatl (1)

(1) Aquesta poesia s'ha publicat formant part de *CARITAT*, en la pàg. 222 del volúm I d'aquesta colecció.

AMAR O MORIR

Jesus, amor dulcissimus.
(SANT BERNAT.)

Avl qui us sabés dir,
Jesús, sens cessar:
*Morir o amar,
amar o morir.*

Per ser Vos qui sôu
vos amo y adoro,
mes ¡ay! puix no moro
no us dech amar prou.
Mon cor vullch omplir
d'amor en la mar.

Vullch sempre estimarvos
y als braços tenirvos,
de día servirvos,

de nit somniarvos;
amor sols ohir,
d'amor sols parlar.

¿Què volèu que diga,
que diga y que faça?
¿Què volèu que passe?
¿què volèu que siga?
Podentvos tenir,
patir es gosar.

¡Que dolça es la vida
d'un amor tan fort!
més dolça es la mort
si l'amor la crida;
¡que es dolç son ferir!
¡que es dolç mon penar!

Si incendi d'amor
lo món abrandàs,
si amantvos tornàs
cada ser un cor,
un cor que eix sospir
fés sempre durar.

Tingués vostre Cor
per amarvos més,
de flames encès
morint per amor;
tingués vostre dir,
tingués vostre obrar.

Si com a Teresa,
 Seraf d'amor
 m'apuntàs al cor
 una fletxa encesa;
 si'm tornàs ferir
 afins a expirar.

¡Ay! qui us sabés dir,
 Jesús sens cessar:
*Morir o amar,
 amar o morir.*

HYMNE A LLEO XIII

VISCA Lleó, Vicari del Altíssim!
 qui coronà son front,
 «Vés, li ha dit, ab ton rugit fortíssim
 a despertar lo món.»

Del Vaticà rugeix en l'alta roca;
 mes son rugit es una vèu del Cel,
 que d'eix Lleó magnànim en la boca,
 les celestials abelles fan sa mel.

Ell al vassall demana obediencia,
 justícia al rey; al un y al altre amor;
 ell fà sortir lo Sol de la ciencia
 que roba a tants lo núvol del error.

Son front lluheix del cel ab la serena,
 brilla en sos ulls lo llamp del pensament,
 y son parlar es la suàu cadena
 ab que s'atràu los cors l'Omnipotent.

Vos, com la Crèu, teniu oberts los braços
per abraçar los pobles d'un a un;
cercàu aquell que fuig de vostres passos,
dexant vivent al que trobàu difunt.

En vostre escut hi ha una hermosa estrella;
l'astre sóu vos, l'escut l'humanitat;
mostràuli'l port, *Lumen in caelo* bella,
que es negra nit y creix la tempestat.

L'Omnipotent, que us vol per son Vicari,
sia aviat vostre llibertador;
y'l Vaticà, que avuy es un Calvari,
serà per vos un gloriós Thabor.

TAULA

| | Pàgs. |
|--|-------|
| JESÚS INFANT | |
| Als infants. | 9 |
| Bethlèm. | 11 |
| La rosa de Jericó. | 13 |
| Lo naxement. | 15 |
| Pastors y Reys. | 23 |
| Cançó dels pastors. | 28 |
| Cançó de la Estrella. | 32 |
| Los tres Reys als peus de Jesús. | 34 |
| Cançó de la Verge. | 36 |
| Lanadala. | 40 |
| Cançó del rossinyol. | 42 |
| Pastorella. | 44 |
| Les faxes del infant. | 46 |
| Lo breçol. | 48 |
| Lo sant nom de Jesús. | 51 |
| Espines. | 53 |
| Lo Terebinte. | 55 |
| La sarment. | 57 |
| La presentació. | 59 |
| L'ars y la canya. | 64 |
| Lo pou de Maria (Tradició bethlemita). | 66 |
| Entre flors. | 68 |
| Tot breçant. | 70 |
| Los sants Ignocents. | 72 |
| La cova de la llet. | 74 |

| | Pàgs. |
|--|-------|
| La fugida a Egipte | 77 |
| A la Mare de Déu de la Gleba. | 78 |
| Anada a Egipte | 83 |
| La partida. | 84 |
| Lo romani (Tradició catalana) | 87 |
| Sant Joan. | 90 |
| Desvetllament. | 94 |
| La datilera. | 96 |
| Los exilats caminan a nit en la foscor..... | 98 |
| Dimas. | 100 |
| Lo desterro. | 103 |
| Font de Maria | 104 |
| Somni de la Verge. | 106 |
| Lo temple del Sol. | 108 |
| Afrodisius. | 112 |
| L'arbre de la Verge. | 114 |
| Heliópolis. | 116 |
| Captant. | 120 |
| La casa de Sant Joseph. | 123 |
| I.—Les aurenets. | 124 |
| II.—Jesús dormint. | 126 |
| III.—Lo primer mot. | 128 |
| IV.—Infants y pobres. | 130 |
| V.—Crexença del Nil. | 132 |
| VI.—Minvada. | 134 |
| La tunicela. | 136 |
| Lo primer pas. | 138 |
| Nostra Senyora de la Balma (Saidna-el-Kahf). | 141 |
| Hermópolis (Tradició copta). | 144 |
| Vora lo Nil. | 146 |
| La créu. | 147 |
| Bàlsam. | 148 |
| Tornada. | 151 |
| Sortint d'Egipte | 152 |
| De nit. | 158 |
| Cami de flors. | 161 |
| Gota de sanch. | 163 |
| Dintre la cova. | 165 |
| Bevinguts. | 167 |
| Nazareth. | 169 |

| | Pàgs. |
|--------------------------------|-------|
| Proemi. | 170 |
| Herbes y aucells. | 174 |
| La santa Casa. | 175 |
| Los cosinets. | 178 |
| Inter lilia. | 180 |
| Aucells. | 182 |
| Anant a la font. | 184 |
| Lo reyet. | 186 |
| Les cadernereres. | 188 |
| Subditus illis. | 192 |
| Dintre lo jardí. | 194 |
| Convit de Jesús. | 196 |
| Jesús y los lleons. | 198 |
| Sota lo pomeró. | 201 |
| Lo gronxador. | 203 |
| Jesús en lo temple. | 205 |
| A Jesús obrer. | 210 |
| Sopluig. | 212 |
| Al peu del roser. | 214 |
| Dolça càrrega. | 217 |
| Fior de Jesús. | 219 |
| La passionera. | 221 |
| Galilea. | 223 |
| Gloria de Sant Joseph. | 227 |
| La benedicció. | 230 |
| Lo sembrador. | 232 |
| Amors del Cel. | 234 |
| La Créu. | 238 |

FLORS DEL CALVARI

| | |
|--|-----|
| A Jesús coronat d'espines. | 243 |
| Pròlech. | 245 |
| L'harpa. | 253 |
| Crucíferes. | 257 |
| Esperança. | 258 |
| Brescant. | 259 |
| Del consol l'ayga divina..... | 260 |
| Lo dolor tot temps..... | 261 |
| La santa Créu es l'arbre de la vida..... | 263 |
| Era mon còs una llaga..... | 264 |
| A un pobre. | 266 |

| | <u>PÀGS.</u> |
|--|--------------|
| L'arbre de la Crèu. | 267 |
| Qui d'eix món aborrible se desterra..... | 268 |
| Perles. | 269 |
| A les abelles. | 270 |
| La pedregada. | 271 |
| Com algo més sovint los ulls al Cel..... | 273 |
| A captar jo me n'ani..... | 274 |
| Lo rosari de mes penes..... | 275 |
| A mos bescantadors. | 276 |
| A un papelló. | 277 |
| A una flor. | 278 |
| Ja vostra escarpa y martell..... | 279 |
| Com vos. | 280 |
| Dolors y amors. | 281 |
| Mon castell. | 282 |
| Dins cada dolor.... | 283 |
| Fins a morir. | 284 |
| Baxada. | 285 |
| Santa Teresa. | 286 |
| Mon Cel. | 288 |
| Mirèulo. | 289 |
| No'm dexèu caure. | 290 |
| Amunt. | 291 |
| Per tu jo he mort y vulch tornarhi..... | 292 |
| Per caritat. | 293 |
| Per esborrar mos agravis..... | 294 |
| No plorèu. | 295 |
| Puix dels sants sóu lo breviari..... | 297 |
| Roses. | 298 |
| Miserere. | 299 |
| Lo trèbol. | 300 |
| Veniu. | 301 |
| Cap al Calvari. | 302 |
| Pobresa. | 303 |
| Lo colp. | 304 |
| Al món. | 305 |
| Fent creus. | 306 |
| Símil. | 308 |
| Job. | 309 |
| Feriu. | 310 |
| La escala. | 311 |
| La herba tora. | 312 |
| Aviat. | 313 |
| A un detractor. | 314 |

| | <u>PÀGS.</u> |
|--|--------------|
| Creus. | 315 |
| A mos defensors. | 316 |
| La sega. | 317 |
| Los millors. | 318 |
| Calvari amunt. | 319 |
| Si us plau. | 320 |
| Fretura. | 321 |
| Cayguda. | 322 |
| Defalliment. | 323 |
| A una rosa. | 324 |
| Puix só ferre fret..... | 325 |
| Veniu. | 326 |
| En crèu. | 327 |
| | |
| Esplays. | 329 |
| Les dues corones. | 330 |
| Fiat voluntas tua. | 332 |
| Lo càlzer y l'harpa. | 334 |
| Avall com l'ayga. | 336 |
| Gotes de bàlsam. | 338 |
| La corona d'espines. | 341 |
| Caramelles. | 344 |
| Contrició. | 346 |
| A la Crèu. | 348 |
| Penes dolces. | 350 |
| Jesús açotat. | 352 |
| Tot sia per Déu. | 354 |
| Sum vermis. | 356 |
| Teresa. | 359 |
| Tristor. | 361 |
| Perdó. | 364 |
| Vora la mar. | 366 |
| Benvinguts. | 368 |
| Al Crucifix. | 370 |
| | |
| Flors de Mira-Cruz. | 373 |
| | |
| CÀNTICHS | |
| | |
| Primera part.—A Bethlèm. | 411 |
| La nadala. | 412 |
| Lo noy de la mare (Cançó del breçol) | 413 |
| La cançó del rossinyol. | 416 |
| Lo Sant nom de Jesús. | 417 |

| | PÁGS. |
|---|------------|
| Recòrdat que ets pols | 419 |
| Passió de Nostre Senyor Jesucrist. | 421 |
| La Crèu | 422 |
| ¿Què t'he fet, oh poble meu? | 425 |
| Caramelles | 427 |
| Maria al Cel gula | 429 |
| Veniu a Maria | 431 |
| ¡Oh Maria! | 433 |
| Jo só filla de Maria | 436 |
| La Verge a ses filles | 439 |
| La Divina Pastora | 441 |
| A la Verge del Mont. | 444 |
| A la Verge de la Gleva | 446 |
| Cobles del Cor de Jesús | 448 |
| Alabances al Santíssim. | 451 |
| La Assumpció | 453 |
| Goigs de Sant Pere Claver. | 455 |
| Hymne a la Verge de la Mercè | 459 |
| Hymne a Sant Miquel Arcàngel | 461 |
| Lo Sant Rosari. | 463 |
| Misteris de goig. | 466 |
| Misteris de dolor | 468 |
| Misteris de gloria. | 470 |
| A la Immaculada, Patrona d'Espanya. | 472 |
| Segona part.—Jesús als noys. | 474 |
| Al Cel. | 476 |
| Jesús als hòmens | 479 |
| Vanitat del món. | 481 |
| Lo pecat mortal. | 484 |
| Les dues banderes. | 486 |
| Salvació de l'ànima | 488 |
| Eternitat | 490 |
| La mort. | 492 |
| Mort del just. | 495 |
| Judici universal. | 497 |
| Infern | 501 |
| La gloria | 504 |
| Confessió. | 507 |
| ¡Guerra a la blasfemia! | 509 |
| La puresa. | 511 |
| Resignació. | 513 |
| Amar o morir. | 514 |
| Hymne a Lleó XIII. | 517 |

*Aquest tercer volùm de les Obres
Complertes de Mossen Jacinto
Verdaguer, s'ha acabat
d'estampar en casa de
la Vda. de Joseph
Cunill, lo dia 21
de Desembre
de l'any
1905.*

